

รายงานการวิจัย เรื่อง

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

The Evaluation of Bachelor of Business Administration Program in Management,
School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ สุขแสนชนานันท์

รองศาสตราจารย์ จีราภรณ์ สุธัมมสภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรเดช หวังทอง

อาจารย์ ดร. ณัฐปภัส จัยเจริญ

อาจารย์ ดร.กัลย์ ปิ่นเพชร

อาจารย์ วุฒิภาค พูลบัว

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2564

(ประเภทโครงการวิจัยสถาบัน)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อเรื่อง	การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอก การจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ สุขแสนชนานันท์ รองศาสตราจารย์ จีราภรณ์ สุทธิมสกา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรเดช หวังทอง อาจารย์ ดร. ณัฐปภัส จัยเจริญ อาจารย์ ดร.กัลย์ ปิ่นเกษร อาจารย์ วุฒิภาค พูลบัว
ปีที่แล้วเสร็จ	2565

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต 2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 2) บัณฑิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 และ 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในส่วนของวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ) หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้วิธี Multiple Regression Analysis ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1 ประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมนั้น ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในเรื่องของความชัดเจน ($\bar{x} = 4.44$, $\bar{x} = 4.50$) การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.47$, $\bar{x} = 4.50$) และการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ($\bar{x} = 4.42$, $\bar{x} = 4.48$)

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) แต่นักศึกษากลับมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเท่านั้น ($\bar{x} = 4.27$) ส่วนหมวดวิชาเฉพาะทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $\bar{x} = 4.45$) และหมวดวิชาเลือกเสรี ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.40$, $\bar{x} = 4.50$)

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาของหลักสูตร ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในหมวดศึกษาทั่วไป บัณฑิต ($\bar{x} = 4.10$, $\bar{x} = 4.31$) หมวดศึกษาทั่วไป เลือก ($\bar{x} = 4.05$, $\bar{x} = 4.18$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน ($\bar{x} = 4.34$, $\bar{x} = 4.43$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาบังคับ ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.43$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการจัดการทั่วไปและทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 4.33$, $\bar{x} = 4.32$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านผู้ประกอบการ ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.39$) กลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการเงิน ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.30$) และหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการตลาด ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.39$)

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอนจากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอน ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.29$, $\bar{x} = 4.34$) ด้านลำดับเนื้อหาเกื้อหนุน ($\bar{x} = 4.28$, $\bar{x} = 4.29$) ด้านกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.44$) ด้านแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน-หลังเรียน ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.41$) ด้านวิธีศึกษาของชุดวิชา ($\bar{x} = 4.32$, $\bar{x} = 4.30$) ด้านการทำแบบประเมินผลตนเองก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ ($\bar{x} = 4.40$, $\bar{x} = 4.45$) ด้านนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.41$) ด้านสื่อประกอบการเรียน

การสอนทันสมัย ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.07$) ด้านทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้น ($\bar{x} = 4.24$, $\bar{x} = 4.27$) และด้านการใช้เทคโนโลยีเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.45$, $\bar{x} = 4.41$)

1.5 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม จากนักศึกษาและบัณฑิต

ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม ทั้งนักศึกษาและบัณฑิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 4.28$, $\bar{x} = 4.26$) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{x} = 4.26$, $\bar{x} = 4.21$) และด้านการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.13$, $\bar{x} = 3.99$)

1.6 การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) โดยในอันดับแรกนั้นคือด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.74$) อันดับสอง คือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.54$) อันดับสาม คือด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.48$) อันดับสี่ คือด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.38$) และสุดท้ายอันดับห้า คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.33$)

2 ประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 จากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $\bar{x} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งในด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.31$) ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.36$, $\bar{x} = 4.30$) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.02$) ด้านกลยุทธ์การเรียนและการสอน ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.21$) ด้านการประเมินผู้เรียน ($\bar{x} = 4.17$, $\bar{x} = 4.16$) ด้านคุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ($\bar{x} = 4.31$, $\bar{x} = 4.05$) ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.25$, $\bar{x} = 4.33$) ด้านการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$, $\bar{x} = 4.05$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.33$, $\bar{x} = 4.02$)

3 การประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

การประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (X_1) ข้อกำหนดของหลักสูตร (X_2) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (X_3) กลยุทธ์การเรียนและการสอน (X_4) การประเมินผู้เรียน (X_5) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (X_6) คุณภาพผู้เรียน (X_7) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (X_8) และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (X_9) สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเรียงลำดับความสำคัญในการพยากรณ์จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (Beta =0.249) คุณภาพผู้เรียน (Beta =0.151) ข้อกำหนดของหลักสูตร (Beta =0.146) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (Beta =0.134) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Beta =0.109) การประเมินผู้เรียน (Beta =0.102) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Beta =0.099) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Beta =0.089) และกลยุทธ์การเรียนและการสอน (Beta =0.082) ตามลำดับ มีสมการพยากรณ์ดังนี้คือ

$$Z_{\hat{y}} = 0.109Z_{X_1} + 0.146Z_{X_2} + 0.089Z_{X_3} + 0.082Z_{X_4} + 0.102Z_{X_5} + 0.249Z_{X_6} + 0.151Z_{X_7} + 0.134Z_{X_8} + 0.099Z_{X_9}$$

4. ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตร

เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้มีการนำ AUNQA VERSION 3 มาใช้ในการประเมินหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน จึงได้นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตร ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทางหลักสูตรควรผลิตชุดวิชาเรียนที่เพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการอย่างรอบด้าน
- 2) โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนชุดวิชาต่างๆ ได้
- 3) การเรียนการสอน นักศึกษาและบัณฑิตเสนอให้มีการสอนเสริมในทุกรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้เผชิญหน้ากับผู้สอนและได้ถามข้อปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับบทเรียน นอกจากนี้นักศึกษายังสนับสนุนให้มีการสอนผ่าน E-Learning ควบคู่การสอนเสริม
- 4) เอกสารการสอน ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังต้องเขียนให้อ่านแล้วทำความเข้าใจได้ง่าย เนื้อหากระชับ
- 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา เกณฑ์การให้คะแนนควรเพิ่มระดับเกรดเพื่อให้สามารถวัดผลได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น

6) การให้บริการของมหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงการส่งหนังสือทางไปรษณีย์ที่ล่าช้า ควรเพิ่มจำนวนคู่สายของ Call Center เพิ่มช่องทางออนไลน์ในการให้คำแนะนำและควรให้บริการและตอบคำถามนักศึกษาอย่างรวดเร็วและสุภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

1.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

จัดให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ทั้งในเรื่องของความชัดเจน การตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคม

1.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

จัดให้มีการเทียบโอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หรือปรับลดโครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้กับนักศึกษาที่จบในระดับปริญญาตรีมาแล้ว

1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

เพิ่มชุดวิชาเฉพาะทางหรือเน้นปฏิบัติมากขึ้น เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอนจากนักศึกษาและบัณฑิต

ควรมีการปรับปรุงเอกสารการสอนให้ทันกับองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน และควรมีการปรับปรุง E-learning ให้สอดคล้องกับเอกสารการสอน และควรมี E-learning ให้ครบทุกชุดวิชา

1.5 ข้อเสนอแนะความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม จากนักศึกษาและบัณฑิต

ปรับปรุงการให้บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะการจัดส่งเอกสาร และการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย อาจเพิ่มช่องทางให้นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ และเพิ่มช่องทางการติดต่อออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา

1.6 ข้อเสนอแนะการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

พัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมสธ. ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการเพิ่มชุดวิชาที่เพิ่มทักษะเหล่านี้ และควรให้มีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 จากนักศึกษาและบัณฑิต

ควรมีการจัดหน่วยงาน ช่องทาง หรือกิจกรรมที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้คำปรึกษากับผู้เรียนมาก อาจจะเป็นช่องทางออนไลน์หรือแบบเผชิญหน้า

3. ข้อเสนอแนะการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการหลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

- 1) ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทางหลักสูตรฯ ควรกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทางให้ชัดเจน เช่น การกำหนดทักษะด้านการสื่อสาร ด้านเครื่องใช้สำนักงานทางการจัดการ
- 2) ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร หลักสูตรควรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลที่ชัดเจนและมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาคาดหวัง เช่น มีการประเมินผลการนำเสนอ หรือการจัดให้มีคะแนนเก็บเพื่อประเมินถึงความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- 3) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย ทันยุคทันเหตุการณ์ อีกทั้งควรที่จะบูรณาการเนื้อหาระหว่างวิชาให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยการเพิ่มชุดวิชาที่มีการนำหลายๆ วิชามาบูรณาการใช้ร่วมกัน
- 4) ด้านกลยุทธ์การเรียนและการสอน ทางหลักสูตรควรหากลยุทธ์ที่กระตุ้นและสนับสนุนให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น จัดให้มีการสอนเสริมเชิงปฏิบัติการแบบเผชิญหน้า
- 5) ด้านการประเมินผู้เรียน ทางหลักสูตรควรจัดให้มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีความชัดเจน คงเส้นคงวา เป็นเกณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน มีที่มาอ้างอิง และประกาศให้นักศึกษาได้รับรู้ถึงเกณฑ์การประเมินโดยเกณฑ์การประเมินต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและควรมีวิธีการวัดถึงความสามารถในการนำวิชาความรู้ไปบูรณาการได้
- 6) ด้านคุณภาพบุคลากร สายสนับสนุน ทางหลักสูตรควรประสานงานกับทางสาขาวิชาและมหาวิทยาลัยเพื่อฝึกอบรมบุคลากรสายสนับสนุนให้มีความสามารถในการจัดการ การสื่อสารและให้บริการนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านอินเทอร์เน็ตได้มากขึ้น
- 7) ด้านคุณภาพผู้เรียน ทางหลักสูตรควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาในปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิม เช่นมีความสนใจในการลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี ก็ควรจัดให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริงตามความสนใจของนักศึกษา

8) ด้านการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ทางหลักสูตรควรมีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา ในแต่ละรุ่น อีกทั้งจัดให้มีระบบให้คำปรึกษาด้านการเรียนกับนักศึกษาพร้อมกันไปอีกด้วย

9) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานควรประสานงานกับทางสาขาวิชาและมหาวิทยาลัย ให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอและนักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง

ชื่อเรื่อง	การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอก การจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์ สุขแสนชนานันท์ รองศาสตราจารย์ จีราภรณ์ สุทธิมสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรเดช หวังทอง อาจารย์ ดร. ณัฐปภัส จัยเจริญ อาจารย์ ดร.กัลย์ ปิ่นเกษร อาจารย์ วุฒิภาค พูลบัว
ปีที่แล้วเสร็จ	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต 2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาจากประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาปัจจุบัน ซึ่งมีอยู่จำนวน 4,667 คน สุ่มตามความสะดวกมาจำนวน 400 คน 2) บัณฑิต จำนวน 184 คน จึงเก็บข้อมูลทั้งหมด 184 คน และ 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 184 คน จึงใช้ผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมด 184 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในส่วนของวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ) หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้วิธี Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ AUN-QA มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และสุดท้ายพบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (X_1) ข้อกำหนดของหลักสูตร(X_2) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร(X_3) กลยุทธ์การเรียนและการสอน(X_4) การประเมินผู้เรียน(X_5) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน(X_6) คุณภาพผู้เรียน(X_7) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน(X_8) และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน(X_9) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจของนักศึกษาได้ร้อยละ 72.8 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.26611 และมีสมการพยากรณ์ดังนี้คือ $Z_{\hat{y}} = 0.109Z_{X_1} + 0.146Z_{X_2} + 0.089Z_{X_3} + 0.082Z_{X_4} + 0.102Z_{X_5} + 0.249Z_{X_6} + 0.151Z_{X_7} + 0.134Z_{X_8} + 0.099Z_{X_9}$

คำสำคัญ : การประเมิน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Title: The Evaluation of Bachelor of Business Administration Program in Management, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

Researchers: Assistant Professor Waraporn Suksanchananun and group

Year: 2023

Abstract

The objectives of this research were 1) to assess the curriculum and learning outcomes of students in the Bachelor of Business Administration Program major in management Curriculum revised 2017 in terms of preliminary factors teaching process and graduate quality according to opinions of graduate users, 2) To develop a model of learning outcomes and curriculum according to AUNQA VERSION 3 criteria that affect the overall satisfaction of students in the Bachelor of Business Administration Program major in management Course revised 2017 and 3) to suggest guidelines for administration of the Bachelor of Business Administration Program major in management Curriculum revised 2017. This research used a survey research method and conducted from 3 population groups: 1) current students; There are 4,667 people, 400 people are randomly selected according to their convenience, 2) Graduate 184 people so collect all and 3) Graduate users/supervisors of 184 people, so all 184 graduate users are used. The data were analyzed by using basic statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and in the analysis of learning assessment data and curriculum according to the AUN-QA criteria that affect the overall satisfaction of students in the Bachelor of Business Administration (Management) program, the revised course of B.E. 2017 Sukhothai Thammathirat Open University uses Multiple Regression Analysis.

The results showed that assessment of the Bachelor of Business Administration (Management) Program B.E. Renovation Course 2017 in terms of preliminary factors teaching process and the quality of graduates was appropriate at a high level, the assessment of learning according to the AUN-QA criteria, it is also very appropriate and finally found that the expected learning outcomes (X_1), course requirements (X_2), structure and content of the curriculum (X_3), learning and teaching strategies (X_4), learner assessment (X_5) Support personnel quality (X_6), learner quality (X_7), learner Support and Counseling (X_8), facilities and Infrastructure (X_9) can jointly predict student satisfaction by 72.8% with a standard error of forecasting of 0.26611 and has the following

forecast equation: $Z_{\hat{y}} = 0.109Z_{x1} + 0.146Z_{x2} + 0.089Z_{x3} + 0.082Z_{x4} + 0.102Z_{x5} + 0.249Z_{x6} + 0.151Z_{x7} + 0.134Z_{x8} + 0.099Z_{x9}$

Keyword: Evaluation, Bachelor of Business Administration Program in Management, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความเอื้อเฟื้อจากสถาบัน หน่วยงาน และบุคคล ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราชที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัย ตลอดจน ผู้ทรงคุณวุฒิ, อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในสำนักบัณฑิต กองแผน สำนักวิจัยและพัฒนาที่เสียสละเวลา ให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัยอย่างลึกซึ้งและด้วยไมตรีจิตที่ดียิ่ง

คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาและเป็นกำลังใจให้แก่ทีมวิจัยด้วยดีเสมอมา

คณะวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	i
บทคัดย่อ	viii
Abstract	ix
กิตติกรรมประกาศ	xi
สารบัญ	xii
 บทที่1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	1
ขอบเขตการวิจัย	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
 บทที่2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	5
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ	
หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560	21
การประเมินบัณฑิต	26
การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA	27
ระบบการศึกษาทางไกล	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
 บทที่3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
 บทที่4 ผลการวิจัย	
ประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ	61
หลักสูตร ปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน	
และคุณภาพบัณฑิต	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่4 ผลการวิจัย (ต่อ)	
ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560	88
การพัฒนาแบบจำลองผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA Version3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560	97
การเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560	101
บทที่5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผลการวิจัย	109
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	111
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	117

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

สถาบันการศึกษาทุกสถาบันกำหนดให้มีการประเมินหลักสูตร เพื่อทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยถือเป็นตัวชี้วัดหรือเกณฑ์คุณภาพสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหลักสูตร การทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรนี้ถือเป็นการตระหนัก (Awareness) ถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ความพยายาม (Attempt) ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและผลความสำเร็จ (Achievement) ของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตรงตามหลักสูตรและความต้องการของสังคม รวมทั้งเป็นการรองรับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายนอก

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้นกระทำทุก 5 ปี เพื่อศึกษาคุณค่าของหลักสูตรที่ผ่านมาว่าดีหรือไม่อย่างไรบกพร่องในส่วนไหน แล้วนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนี้ทางหลักสูตรได้ทำเป็นกระบวนการตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน วางแผนและออกแบบการประเมิน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รายงาน และสรุปผลการประเมิน เพื่อที่จะนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

จากขั้นตอนการประเมินหลักสูตรดังกล่าวจะทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาวะสังคม สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้บัณฑิต เป็นแนวทางในการนำไปวางแผนการจัดการเรียนการสอน สารเนื้อหาในการสอน การปรับปรุงสื่อการสอน การวัดและประเมินผล ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ก่อนมีการปรับปรุงหลักสูตรจึงมีความจำเป็นต้องประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) ที่ใช้ในปัจจุบัน โดยการติดตามความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตร ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสำเร็จของการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แล้วนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2558)

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการจัดการ นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 – 2562 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมนั้นหลักสูตรนี้ได้อยู่รวมกันกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2554 ซึ่งเป็นหลักสูตรภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย 4 วิชาเอก คือ วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน วิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.

2558 ได้กำหนดให้ทุกหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต จึงได้เกิดเป็น หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 นี้จะครบรอบตาม เกณฑ์การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2564 โดยจะต้องดำเนินการเปิดใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุงใหม่ในภาคต้น ปีการศึกษา 2565 เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 จึงต้องดำเนินการศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในลักษณะ การประเมินหลังการใช้หลักสูตร (Summative evaluation) เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงหลักสูตร และดำเนินการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอก การจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพ บัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

2.2 เพื่อพัฒนาแบบจำลองผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผล ต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2560

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2560

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการ จัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 แบบการประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) หรือ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินผลสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่าควรปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร โดยการ ประเมินหลักสูตรผลสรุปรวมประกอบด้วย ข้อมูลของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหาร หลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจ และ/หรือคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และเป็นไปตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา

3.2 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่

1) นักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปี

การศึกษา 2564 ซึ่งจะเป็นกลุ่มผู้ประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการเรียนการสอน

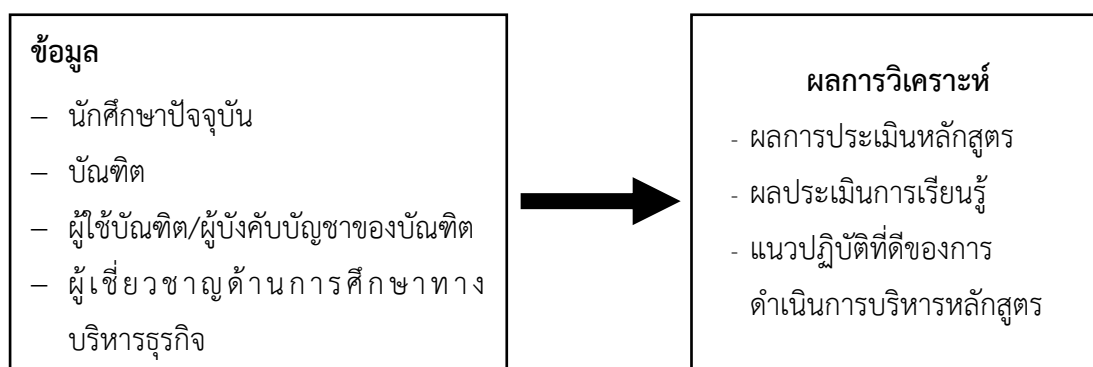
2) บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งจะเป็นกลุ่มผู้ประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการเรียนการสอน

3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ซึ่งจะเป็นกลุ่มผู้ประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ด้านคุณภาพบัณฑิต ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

3.3 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาของการวิจัยตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนมิถุนายน 2565

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางบริหารธุรกิจ แล้วจะนำเสนอให้เห็นผลการประเมินหลักสูตรและผลประเมินการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตร ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ/นิยามปฏิบัติการ

5.1 ผู้ประเมินหลักสูตร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมิน แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ซึ่งในการศึกษานี้ประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต รุ่นตั้งแต่ ปีการศึกษา 2561 บัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางบริหารธุรกิจ

5.2 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนด้านบริหารธุรกิจในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 โดยมุ่งให้การศึกษาแก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ที่สนใจให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารธุรกิจ โดยเน้นการประยุกต์ให้เหมาะสมกับศักยภาพและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอันจะมีผลต่อการพัฒนาแวดวงธุรกิจให้เจริญก้าวหน้า และมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสืบไป

5.3 ปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่ใช้ศึกษาสำหรับงานวิจัยนี้ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระ และเอกสารการสอน

5.4 คุณภาพบัณฑิต หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตซึ่งเกิดจากผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่วัดจากคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและเป็นไปตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3

5.5 ผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่ได้รับหรือผลที่ได้จากการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือผลผลิตที่เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาหลังจากการเรียน

5.6 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.7 เกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 หมายถึง หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ

คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียนและการสนับสนุนผู้เรียน สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และผลผลิต

5.8 กระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลในชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร เอกสารและสื่อการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาและการฝึกปฏิบัติทักษะการประเมินเป็นการแสดงความพึงพอใจ การปฏิบัติโดยผู้ประเมิน

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อไป

6.2 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้แบบจำลองประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 เพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ AUN-QA

6.3 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
2. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560
3. การประเมินบัณฑิต
4. การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA
5. ระบบการศึกษาทางไกล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

1.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

คำว่า “การประเมิน” ความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546 : 664) หมายถึง การกะประมาณค่าหรือราคาเท่าที่ควรจะเป็นจริง การประเมินผล หมายถึง การพิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใดๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ประเมินผลการสัมมนา ประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีของสถานศึกษา

การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานและเป็นขั้นตอนสำคัญหนึ่งสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่เป็นหลักพื้นฐานที่พึงกระทำเมื่อมีการใช้หลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรจำเป็นต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย ของตัวหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการหลักสูตรระหว่างการใช้หลักสูตรและเพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไปซึ่งนักวิชาการทางการวัดและประเมินส่วนใหญ่ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

สตัฟเฟิลบีม และซิงฟิลด์ (Stufflebeam & Shinkfield, 1990: 159) ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการของการแสวงหาข้อมูล และการจัดเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ฟิทซ์แพทริก แซนเดอร์ และวอร์ธิน (Fitzpatrick, Sanders, & Worthen, 2011:5) ให้ความหมายของ

การประเมินหลักสูตรว่าเป็นวิธีการสืบหาข้อมูลและพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ประเด็น คือ (1) การกำหนดมาตรฐานเพื่อใช้ตัดสินคุณภาพโดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด (2) การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และ (3) การประยุกต์ใช้มาตรฐานเพื่อตัดสินคุณค่า คุณภาพ คุณประโยชน์ ประสิทธิภาพ หรือความสำคัญของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อเสนอแนะที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้หรือช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องตัดสินใจได้ว่าควรดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป ปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร

Worthen & Sanders (1973) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือก ปรับปรุงข้อบกพร่อง และวางรูปแบบกำหนดโครงสร้าง ตลอดจนการดำเนินการใช้หลักสูตร

พิชิต ฤทธิ์จัญญ และคณะ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการแสวงหาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าและตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ใช้ประกอบในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง การพัฒนา และการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือการประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อจัดหาสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุง การพัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

1.2 ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้

- ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบความพร้อมของหลักสูตรและทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร
- ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการบริหารหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนหรือวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตรซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
- ช่วยให้ได้สารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร คำนึงค่ากับการลงทุนหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกหลักสูตร

- ช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้บริหารหลักสูตร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรเมื่อทราบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น หรือจุดด้อยของหลักสูตรโดยจะมุ่งมั่นปรับปรุง และพัฒนาการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้นซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน หรือสถานศึกษา

1.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร

ทิตินา แคมมณี (2537) กล่าวว่า โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรมีทั้งวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รอง

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินหลักสูตรมี 3 ประการ ดังนี้

- เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตร โดยพิจารณาว่าหลักสูตรที่จัดที่จัดทำขึ้นสามารถตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

- เพื่อให้ได้คำตอบว่า การวางเค้าโครงและระบบของหลักสูตร รวมถึงการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตร เป็นไปตามทิศทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

- เพื่อวัดผลดูว่าผลผลิตหรือผู้เรียนเป็นอย่างไร

สำหรับวัตถุประสงค์รองของการประเมินหลักสูตรมี 3 ประการดังนี้

- เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อบกพร่องของหลักสูตร รวมทั้งการนำหลักสูตรไปใช้ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของหลักสูตรที่ถูกต้อง

- เพื่อแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการดำเนินงานของหลักสูตร

- เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ระบบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรนั้นจะมีช่วงระยะเวลาของการประเมินและวัตถุประสงค์ของการประเมินในแต่ละครั้งที่แตกต่างกัน หลักสูตรทุกหลักสูตรจะมีช่วงระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่การเริ่มต้นจัดทำ จนกระทั่งการนำหลักสูตรไปใช้และการติดตามผลของการใช้หลักสูตร แต่ละขั้นตอนของวงจรหลักสูตรควรมีการประเมินทุกระยะเพื่อทำให้การดำเนินการหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับระยะเวลาของการประเมินหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ และคณะ (2552) มีความเห็นว่าการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะคือ

ระยะแรก เป็นการประเมินก่อนการมีหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อศึกษาความต้องการ ความจำเป็น และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

ระยะที่สอง เป็นระยะของการนำหลักสูตรไปใช้ ในขั้นตอนนี้จะมีการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้า เพื่อดูกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร

ระยะที่สาม เป็นระยะของการประเมินผลหลักสูตร เพื่อดูประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรทั้งระบบหลังการใช้หลักสูตร เพื่อดูว่าปรับปรุงหรือยกเลิกอย่างไร

อึ้ง อึ้ง (2542) มีความคิดเห็น คือ ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตรแบ่งออกได้เป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก การประเมินผลระหว่างดำเนินการหรือการประเมินผลย่อย เป็นการประเมินผลระหว่างที่ดำเนินการใช้หลักสูตรยังไม่สิ้นสุด โดยมีวัตถุประสงค์คือ ปรับปรุงสิ่งที่กำลังดำเนินการหรือกระทำอยู่ให้ดีขึ้น และ ระยะที่สอง การประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการหรือการประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลหลังจากที่ได้นำเอาหลักสูตรมาใช้เป็นเวลานานพอสมควรแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิผลหรือไม่ มีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการประเมินผลจะประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้อธิบายว่า ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตรมี 3 ระยะ คือ 1) ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร และ 3) หลังการใช้หลักสูตร

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่า ระยะเวลาของการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ คือ 1) ประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ 2) ประเมินในช่วงการดำเนินการใช้หลักสูตร และ 3) ประเมินหลังการใช้หลักสูตร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการประเมินหลักสูตรในระยะที่สาม คือ การประเมินหลังการใช้หลักสูตร กล่าวคือ มีผลผลิตของหลักสูตรแล้วโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถใช้ได้ดีเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงการผลิตมาบัณฑิตให้สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการกำหนดกรอบและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

1.5 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

การแบ่งรูปแบบการประเมินหลักสูตรมีนักวิชาการหลายคนจำแนกแตกต่างกันไป ในที่นี้ขอใช้เกณฑ์การแบ่งรูปแบบการประเมิน 3 รูปแบบ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก และรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (อึ้งใน กัญญา ลินทรัตน์ศิริกุล 2554)

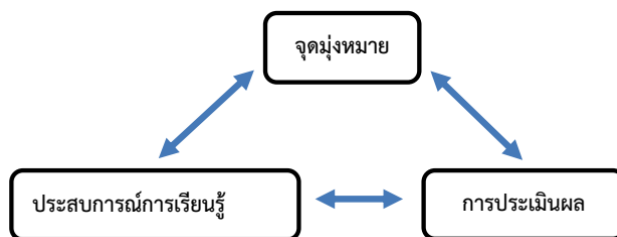
1.5.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินคุณค่าของหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยใช้จุดมุ่งหมายเป็นหลักหรือเป็นเกณฑ์เพื่อเปรียบเทียบกับผลที่เกิดขึ้นจริงว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ผู้นำแนวคิดการประเมินรูปแบบนี้ได้แก่ ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) และมอลคอม โพรวิส (Malcolm Provis) เป็นต้น

1.5.1.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ ในปี 1950 ไทเลอร์ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จ โดยพิจารณาว่าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรบรรลุผลหรือไม่ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้หรือไม่

ด้วยการเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้จริงหลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนแล้วกับ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

กัญญา ลินทรต้นศิริกุล (2554: 3-6 และ 3-8) สรุปว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

การประเมินต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับประสบการณ์ การเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียนด้วย

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 2) กำหนดสถานการณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้บรรลุผล
- 3) กำหนดเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือในการประเมิน
- 4) ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดในรูปของ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

จากขั้นตอนการประเมินดังกล่าว จะเห็นว่าเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ผลที่ได้จากการ ประเมินจะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายใหม่ หากกล่าวโดยสรุป รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ เป็นรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับ (1) การกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ (2) จุดประสงค์ที่กำหนดจะอยู่ใน รูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (3) วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากดำเนินการสอนเสร็จสิ้น (4) เปรียบเทียบผลการเรียนกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Bredy and Kennedy, 2004: 257)

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ นักประเมินต้องดำเนินการดังนี้

- 1) กำหนดหลักสูตรที่จะประเมิน
- 2) พิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 3) นำจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาแยกย่อยให้เป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
- 4) กำหนดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
- 5) ทดสอบผู้เรียนก่อนทำการสอน
- 6) ดำเนินการสอนในเนื้อหาของหลักสูตรที่ต้องการประเมินโดยเลือกวิธีสอนและอุปกรณ์การ สอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
- 7) เมื่อดำเนินการสอนเสร็จจึงทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว

8) ประเมินผลหลักสูตรด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียนว่าแตกต่างกันหรือไม่ และมีผู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นจำนวนเท่าไร

9) นำผลการประเมินมาพิจารณาค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

จากรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักของไทเลอร์ดังกล่าวข้างต้น ในปี 1986 ไทเลอร์ได้เสนอรูปแบบการประเมินใหม่ โดยมีการประเมิน 6 ประเด็นคือ (1) การประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (2) การประเมินการเรียนรู้ (3) การประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร (4) การประเมินเพื่อนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ (5) การประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร และ (6) การกำกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.5.1.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ โรเบิร์ต แอล แฮมมอนด์ (Robert L.Hammond) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักเช่นเดียวกับรูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ แต่แฮมมอนด์ได้เสนอแนวคิดที่ต่างจากไทเลอร์ โดยแฮมมอนด์เสนอว่า โครงสร้างสำหรับการประเมินประกอบด้วยมิติใหญ่ๆ 3 มิติ ประกอบด้วย (1) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน (2) มิติด้านสถาบัน และ (3) มิติด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละมิติจะประกอบด้วยตัวแปรสำคัญอีกหลายตัวแปร ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติต่างๆ เหล่านี้

โครงสร้างสำหรับการประเมินของแฮมมอนด์ทั้ง 3 มิติ มีดังนี้

1) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปรคือ (1) การจัดชั้นเรียน (2) เนื้อหาวิชา (3) วิธีการ (4) สิ่งอำนวยความสะดวก และ (5) งบประมาณ ดังนี้

(1) การจัดชั้นเรียน คือ การจัดให้ครูและนักเรียนมาพบกันเพื่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียนยังต้องคำนึงถึงเวลาและสถานที่ด้วย กล่าวคือ เวลา หมายถึงการจัดช่วงเวลาและการจัดลำดับเวลาให้เหมาะสมกับวิชาที่จะสอนว่าวิชาใดควรสอนกี่ครั้งต่อสัปดาห์ และควรอยู่ในช่วงเวลาใดของตารางเรียน สำหรับสถานที่ หมายถึง การจัดชั้นเรียนซึ่งเป็นการแบ่งกลุ่มนักเรียนและลักษณะการเลื่อนชั้นสูงขึ้น ซึ่งการจัดชั้นเรียนอาจจัดโดยมีการแบ่งระดับชั้นเรียนเรียงลำดับตามความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอน ส่วนการจัดชั้นเรียนโดยไม่มีการแบ่งชั้นเป็นการจัดเนื้อหาวิชาตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน หรืออาจจัดชั้นเรียนแบบผสมผสานทั้งสองแบบก็ได้

(2) เนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชาที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยโครงสร้าง องค์ความรู้ ความคิดรวบยอด วิธีการแสวงหาความรู้ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละวิชา การจัดลำดับเนื้อหาที่นำมาใช้สอนในแต่ละระดับชั้นให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียนและชั้นเรียนแต่ละระดับที่ระบุไว้ในหลักสูตร

(3) วิธีการ หมายถึง หลักการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนรวมถึงรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการคือ (1) กิจกรรมการสอน (2) รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ และ (3) ทฤษฎีการเรียนรู้

(4) สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์พิเศษ ห้องปฏิบัติการ และสิ่งที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรและการสอน

(5) งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน เงินเดือนครู ค่าตอบแทนบุคลากรที่จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

2) มิติด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย นักเรียน ครู ผู้บริหาร ครอบครัวยุ และชุมชน ดังนี้

(1) นักเรียน ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว ความสนใจ ผลการเรียนรู้ สุขภาพกาย และสุขภาพจิต เป็นต้น

(2) ครู ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย อายุ เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และบุคลิกภาพ เป็นต้น ข้อมูลด้านการศึกษาประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทางการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน การฝึกอบรมเพิ่มเติม เป็นต้น ข้อมูลด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน วิถีชีวิต และการเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ เป็นต้น

(3) ครอบครัว ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงคุณลักษณะของครอบครัว ประกอบด้วย ได้แก่ ขนาดของครอบครัว สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพ ถิ่นที่อยู่ การโยกย้าย และระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน เป็นต้น

(4) ชุมชน ในการประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงคุณลักษณะของชุมชน ได้แก่ สภาพของชุมชน ด้านกายภาพ ประวัติความเป็นมาของชุมชน จำนวนประชากร การกระจายของอายุประชากร ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ศาสนา สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน สภาพการให้บริการ สาธารณสุขในชุมชน และการรับนวัตกรรมเทคโนโลยีของชุมชน เป็นต้น

3) มิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้หรือพฤติกรรมการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

(1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสติปัญญา เป็นการกระทำที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสมอง เช่น สติปัญญา (intellectual) การเรียนรู้ (learning) และการแก้ปัญหา (problem solving) ได้แบ่งระดับพุทธิพิสัยไว้ 6 ระดับ โดยเรียงจากระดับต่ำสุดถึงสูงสุด ดังนี้ (1) ความรู้-ความจำ (knowledge) (2) ความเข้าใจ (comprehension) (3) การนำไปใช้ (application) (4) การวิเคราะห์ (analysis) (5) การสังเคราะห์ (synthesis) และ (6) การประเมินค่า (evaluation) เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย คือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) เป็นพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว ได้แบ่งระดับของจุดมุ่งหมายทางด้านทักษะโดยเรียงจากระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุด 6

ระดับ ดังนี้ (1) การเคลื่อนไหวเชิงปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (2) การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (3) ความสามารถในการรับรู้ (4) สมรรถภาพทางกาย (5) การเคลื่อนไหวที่ต้องอาศัยทักษะ และ (6) การสื่อสารที่ต้องใช้ทักษะระดับสูงในการแสดงออก การประเมินด้านทักษะพิสัยจะประเมินจากผลการปฏิบัติของผู้เรียน

(3) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (affective domain) เป็นพฤติกรรมทางด้านจิตใจเกี่ยวกับ ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมของผู้เรียนจะไม่เกิดขึ้นทันที การจัดการเรียนการสอนจึงต้องใช้วิธีปลูกฝังและสอดแทรกสิ่งที่ดีงาม ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย 5 ระดับ คือ (1) การรับรู้หรือการยอมรับ (2) การตอบสนอง (3) การเกิดค่านิยม (4) การจัดรวบรวมหรือจัดระเบียบค่านิยม และ (5) การสร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยมที่ยึดถือ การประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัยจะเป็นการตรวจสอบความพึงพอใจของผู้เรียนในวิชาที่เรียน

แนวคิดการประเมินหลักสูตรของแอมมอนด์เริ่มด้วยการประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการ ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานอย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจ แล้วจึงกำหนดแนวทางและขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

การประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแอมมอนด์ มีขั้นตอนการนำไปใช้ดังนี้

- 1) นิยามหลักสูตรโดยการกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน
- 2) อธิบายลักษณะของตัวแปรต่างๆ ในมิติด้านการจัดการเรียนการสอนและมิติด้านสถาบัน ให้ชัดเจน
- 3) กำหนดจุดมุ่งหมายในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ดังนี้ (1) ระบุพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมาย (2) กำหนดเงื่อนไขที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่คาดหวัง (3) กำหนดเกณฑ์ของพฤติกรรมที่สามารถยอมรับได้
- 4) ประเมินพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- 5) วิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพตามที่ต้องการหรือไม่

1.5.1.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวัส มอลคอล์ม โพรวัส (Malcolm Provus) ได้เสนอแนวคิดการประเมินหลักสูตรโดยมีสาระสำคัญคือ การประเมินความไม่สอดคล้อง (The Discrepancy of Evaluation Model) เป็นการวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติกับมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมีแนวคิดมาจากรูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินใจว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่สมควรปรับปรุงหรือควรดำเนินการต่อไปหรือควรยกเลิกการใช้ และได้นิยามการประเมินว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ (1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร ได้แก่ มาตรฐานด้านเนื้อหาและมาตรฐานด้านการพัฒนา (2) การพิจารณาความไม่สอดคล้องระหว่างส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรกับมาตรฐานที่กำหนด (3) การใช้ข้อมูลที่ไม่สอดคล้องสำหรับค้นหาจุดอ่อนของหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวีส มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การนิยามหลักสูตร เป็นการอธิบายรายละเอียดของหลักสูตรประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) คุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน คุณภาพและปริมาณของสื่อการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้หลักสูตร (3) กิจกรรมของผู้สอนและผู้เรียนที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตร การนิยามหลักสูตรเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินหลักสูตร

2) การประเมินการเริ่มใช้หลักสูตร เป็นการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงระหว่างการใช้หลักสูตรกับมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ หากพบว่าไม่สอดคล้องกันต้องรวบรวมข้อมูลและรายงานให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรทราบเพื่อพิจารณาตัดสินใจต่อไป

3) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอน หากกระบวนการใช้หลักสูตรไม่เหมาะสมต้องรายงานให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรทราบเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4) การประเมินผลผลิตของหลักสูตร เป็นการประเมินคุณภาพของผู้เรียนในขั้นสุดท้ายที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยการประเมินผลผลิตทั้งของผู้เรียนและผู้สอน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าควรดำเนินการต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไข หรือสิ้นสุดการใช้ด้วยการยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้น

5) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลประโยชน์ที่ได้รับในการดำเนินการใช้หลักสูตรว่าคุ้มค่าเพียงใด การวิเคราะห์ในขั้นนี้จะดำเนินการหรือไม่ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวีสประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ต่อเนื่องกันโดยการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ หากไม่สอดคล้องกันก็จะเป็นข้อมูลนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรต่อไป

1.5.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion – Based Model)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโรเบิร์ต อี สเตค (Robert E.Stake) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก ที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐานอาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับ สเตคได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการบรรยายและการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยเสนอแนวทางการประเมินหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 2 ส่วน คือ (1) การบรรยาย (description) เป็นการบรรยายหลักสูตรที่จะประเมิน เน้นการบรรยายองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย การบรรยาย การวิเคราะห์หลักสูตร การบรรยายการใช้หลักสูตร การบรรยายปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่ก่อน (antecedents) การดำเนินการใช้หลักสูตรหรือกระบวนการ (transactions) และผลผลิต (outcomes) (2) การตัดสิน (judgment) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรด้านปัจจัย การดำเนินการใช้

หลักสูตรและผลผลิต โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าส่วนใดดีหรือไม่ดีเพียงใด สหคมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมินหลักสูตรโดยการประเมินส่วนประกอบของการจัดการเรียนการสอนหลายๆ ส่วน ไม่เพียงแต่พิจารณาเฉพาะผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเท่านั้น เพื่อการปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการบรรยายนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสหค เริ่มจากการสร้างตารางข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการบรรยายและการตัดสินใจ สหคแบ่งข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตรออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.5.2.1 ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่ก่อน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย บุคลิกและนิสัยของผู้เรียน บุคลิกและนิสัยของผู้สอน เนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน และลักษณะของชุมชน (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2554: 303)

1.5.2.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร

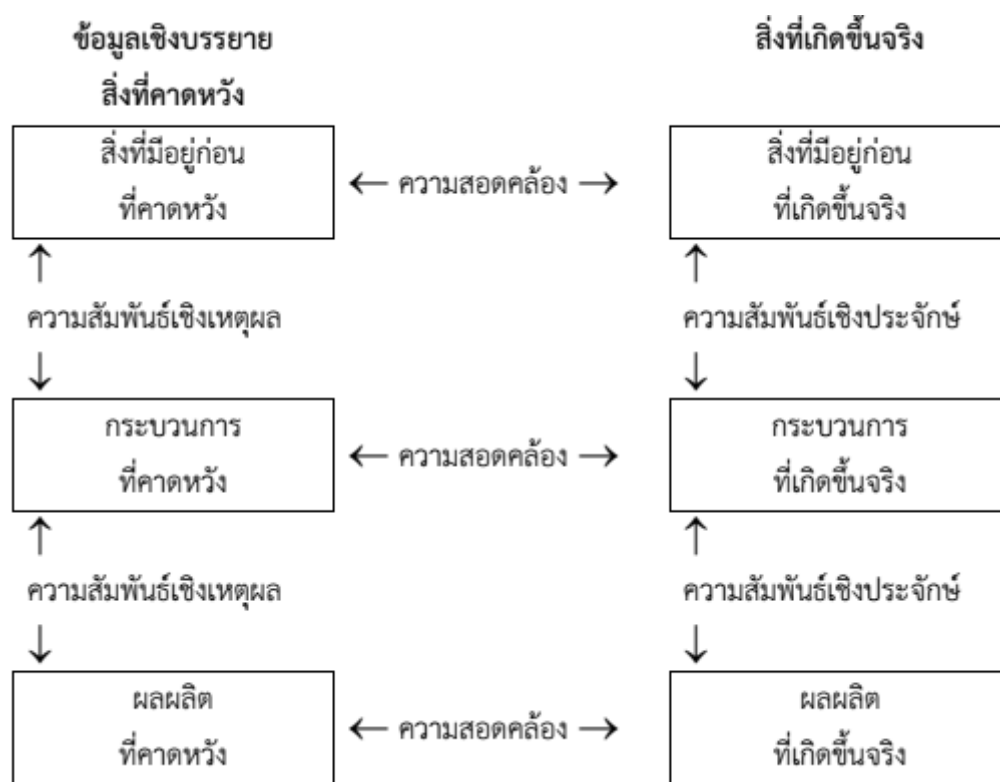
1.5.2.3 ผลผลิต หรือผลลัพธ์ของหลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทักษะคิของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดจากการสอนของครู สภาพแวดล้อมของการเรียน เป็นต้น

กัญญา ลินทรตันศิริกุล (2554: 3-21 และ 3-22) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินของสหค เรียกว่า รูปแบบความสอดคล้องและความสัมพันธ์ (congruence contingency model) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลการบรรยาย (descriptive data) 3 ประเภท คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการและผลผลิต รายละเอียดของการประเมินมีทั้งสิ่งที่คาดหวัง (intents) และสิ่งที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเกิดจากการสังเกต (observations) คือ สิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่เป้าหมาย ซึ่งจะรวมถึงแผนเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนการสอน เนื้อหาที่จะสอนและรวมถึงพฤติกรรมของนักเรียนด้วย ส่วนสิ่งที่เกิดขึ้นจริงซึ่งเกิดจากการสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักประเมินอาจสังเกตโดยใช้ตัวเองเป็นผู้สังเกต หรืออาจใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น แบบสำรวจรายการ แบบสัมภาษณ์ และแบบวัดอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนักประเมินผลจะพิจารณาองค์ประกอบในส่วนของการบรรยายซึ่งประกอบด้วย สิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงแล้ว สิ่งที่นักประเมินจะต้องพิจารณาต่อไปคือ ความสัมพันธ์และความสอดคล้อง

1) ความสัมพันธ์ ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์นักประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต ว่าทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องอาศัยหลักเหตุผล

2) ความสอดคล้อง ในการพิจารณาถึงความสอดคล้อง นักประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้าน เช่นเดียวกันคือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต โดยพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการพิจารณาถึงความสอดคล้องนี้ ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าผลผลิต

ที่ได้มีความเที่ยงหรือมีความตรง แต่ข้อมูลที่ได้จะชี้ให้เห็นแต่เพียงว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่านั้น รูปแบบความสัมพันธ์และความสอดคล้องสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2.2 (Ornstein and Hunkins, 1998: 330)

ภาพที่ 2.2 รูปแบบความสัมพันธ์และความสอดคล้อง

1.5.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision – Based Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องการเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจโดยเน้นความต้องการใช้สารสนเทศของผู้บริหารเป็นหลักในการประเมิน ผู้เสนอแนวคิดการประเมินรูปแบบนี้ได้แก่ แดเนียล แอล สตฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และมาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin) เป็นต้น

1.5.3.1 สตฟเฟิลบีม ได้เสนอรูปแบบการประเมินซึ่งเป็นที่รู้จักและนิยมเรียกว่ารูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ใน ค.ศ.1970 ได้เสนอไว้ว่าในการประเมินหลักสูตรควรพิจารณาใน 4 ประเด็นคือ (1) การประเมินสถานะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท (Context Evaluation: C) (2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) (3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และ (4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

1) การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินเพื่อกำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะการประเมินเป็นการบรรยายหรืออธิบายเกี่ยวกับสถานะแวดล้อม สภาพที่พึงปรารถนาและสภาพที่เป็นจริง ปัญหาและความต้องการจำเป็นของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ

หลักสูตรว่ามีความสอดคล้องและเอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรหรือไม่ ทรัพยากรและข้อจำกัดต่างๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตร สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจพัฒนาหลักสูตร กำหนดวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของสังคม

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินความพร้อมทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณของ ทรัพยากรต่างๆ ก่อนเริ่มใช้หลักสูตรว่าพร้อมที่จะดำเนินการหรือไม่ เช่น ความเพียงพอของทรัพยากร ความเหมาะสมของโครงสร้าง/เนื้อหาหลักสูตร และความพร้อมของปัจจัยสนับสนุน เป็นต้น สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการใช้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ สิ่งที่ต้องประเมินประกอบด้วย ความสามารถของ หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลยุทธ์ที่จะให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุผล และการออกแบบเพื่อนำกล ยุทธ์ไปใช้ในการดำเนินการ

3) การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร จะทำให้ทราบ ผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ และบุคคลผู้รับผิดชอบการใช้หลักสูตร โดยมุ่งประเมินกระบวนการ บริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ หลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ผู้รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินกระบวนการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาข้อบกพร่องในระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้ (2) หาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และ (3) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในขณะที่ใช้หลักสูตร

4) การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อดูว่าหลักสูตรบรรลุผล หรือไม่ โดยพิจารณาจากคุณภาพและปริมาณของผลผลิต คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา การ บรรลุจุดมุ่งหมาย สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าผลผลิตของหลักสูตรเพื่อตัดสินใจว่าควร จะดำเนินการใช้หลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร ขยายหลักสูตรหรือยุบหลักสูตร

1.5.3.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของอัลคิน อัลคินได้เสนอรูปแบบการประเมินที่ เรียกว่า UCLA ซึ่งมีรูปแบบคล้ายกับรูปแบบการประเมิน CIPP ของสตัฟเฟิลบีม กัญญา ลินทรีตันศิริ กุล (2554: 3-32 และ 3-33) กล่าวถึงขอบข่ายการประเมินหลักสูตรของอัลคินไว้ 5 ด้าน คือ

1) การประเมินระบบ เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสภาพของระบบ (ซึ่งเหมือนกับการประเมินสภาวะแวดล้อมในรูปของชิปปี้)

2) การประเมินการวางแผนหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อช่วยในการเลือกหลักสูตรที่มี ประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา (ซึ่งเหมือนกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้นใน รูปแบบของชิปปี้)

3) การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นสำหรับให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตร

4) การประเมินการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลระหว่างใช้หลักสูตรเพื่อพิจารณา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุผลหรือไม่ และมีผลที่ไม่คาดหวังเกิดขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลไปใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตร (ซึ่งเหมือนกับการประเมินกระบวนการในรูปแบบของชิปปี้)

5) การประเมินเพื่อรองรับหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเพื่อตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรและความเหมาะสมอื่นๆ ในการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป (ซึ่งเหมือนกับการประเมินผลผลิตในรูปแบบชิปป)

สำหรับรายละเอียดในแต่ละด้าน มีดังนี้

1) การประเมินระบบ เป็นวิธีการพิจารณาขอบข่ายและกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ความต้องการจำเป็นจะเป็นช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างเป้าหมายของการศึกษากับสภาพการณ์ เพราะฉะนั้นในการประเมินจึงมุ่งประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนของชุมชน และของสังคมที่สัมพันธ์กับสภาพการณ์จริง สำหรับกระบวนการในการประเมินระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจนั้นจะต้องใช้วิธีวิธีและเทคนิคต่างๆ เช่น การออกแบบการทดลอง ส่วนในการหาข้อสรุปอาจใช้วิธีการเปรียบเทียบหรือการบรรยายก็ได้

2) การประเมินการวางแผนหลักสูตร เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ตัดสินใจเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนหลักสูตร เลือกกระบวนการที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับระบบ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลังจากผู้ตัดสินใจได้รับผลการประเมินระบบแล้ว ผู้ตัดสินใจจะต้องพิจารณาวิธีที่เหมาะสมที่ทำให้ความต้องการจำเป็นบรรลุเป้าหมายนั้นคือ ผู้ตัดสินใจจะต้องเลือกวิธีการต่างๆ และขอให้ผู้ประเมินให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นในการวางแผนหลักสูตรผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินหลักสูตรไว้ล่วงหน้า และจะต้องคาดคะเนสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมาย และประเมินประสิทธิภาพของรายวิชาต่างๆ ด้วย

สำหรับในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินการวางแผนหลักสูตรนั้นมี 2 วิธี คือวิธีการประเมินภายใน และวิธีการประเมินภายนอก

(1) วิธีการประเมินภายใน เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของหลักสูตรแต่ละส่วนว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และค่าใช้จ่าย

(2) วิธีการประเมินภายนอก ใช้รูปแบบเดียวกับการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัย เทคนิคที่นำมาใช้คือ การจำลองข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์เดลฟาย และวิธีการวิเคราะห์ระบบ เพื่อให้ทราบถึงผลผลิตของหลักสูตร

3) การประเมินการใช้หลักสูตร หลังจากที่ได้เลือกหลักสูตรไปใช้แล้วก็ต้องทำการประเมินว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามข้อกำหนดในการวางแผนหลักสูตรหรือไม่ เพราะฉะนั้นในขณะที่ใช้หลักสูตร งานประเมินในขั้นนี้ก็คือ ตรวจสอบข้อกำหนดในการวางแผนหลักสูตรว่าสอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เพียงใด และข้อกำหนดที่เป็นปัจจัยเบื้องต้นของระบบสอดคล้องกับปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นจริงหรือไม่

4) การประเมินการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องความสำเร็จของหลักสูตรที่มากที่สุดเท่าที่จะมากได้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการประเมินปรับปรุงหลักสูตร เพราะฉะนั้นบทบาทของนักประเมินก็จะต้องจัดเตรียมข้อมูล กำหนดปัญหา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

เกี่ยวข้องกับปัญหาแล้วเสนอผลการวิเคราะห์ต่อผู้ตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้จะต้องแสดงถึงสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด นอกจากนี้ก็ควรเสนอข้อมูลที่เป็นผลกระทบจากกระบวนการอื่นหรือหลักสูตรอีกด้วย

5) การประเมินเพื่อรับรองหลักสูตร การประเมินในขั้นนี้บทบาทของนักประเมินจะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้ผู้ตัดสินใจเพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรควรปรับปรุง ควรเลิกใช้ หรือให้ใช้ต่อไป ในการเตรียมข้อมูลเพื่อรับรองหลักสูตรนั้นจะแตกต่างกันซึ่งนักประเมินจะต้องทราบว่า ผู้ตัดสินใจคือใคร เนื่องจากแต่ละคนต้องการข้อมูลที่แตกต่างกัน การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผลกระทบของหลักสูตรอื่นที่มีต่อผลผลิตของหลักสูตร

1.6 ประเภทของการประเมินหลักสูตร

การจำแนกประเภทของการประเมินหลักสูตร สามารถแบ่งได้หลายวิธี พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2558: หน้า 17-19) อธิบายถึงการจำแนกการประเมินหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของการประเมินตามหลักที่ยึดในการประเมิน และตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร และตามสิ่งที่ถูกประเมินดังนี้

1.6.1 การจำแนกตามวัตถุประสงค์การประเมิน แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.6.1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินขณะกำลังดำเนินการใช้หลักสูตร โดยมุ่งตรวจสอบ กำกับดูแลการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของแผนการบริหารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการศึกษาคความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อบกพร่องต่างๆ ในระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับปรับปรุงกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยความราบรื่น สอดคล้องกับแผนหรือมาตรฐานการดำเนินการใช้หลักสูตรที่กำหนดไว้

1.6.1.2 การประเมินผลสรุปรวม (Summative Evaluation) หรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตรหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับตัดสินผลสำเร็จของหลักสูตร ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่าควรปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร

1.6.2 การจำแนกตามหลักที่ยึดในการประเมิน แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.6.2.1 การประเมินแบบอิงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร (Goal Based Evaluation) เป็นการประเมินที่ตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยการเปรียบเทียบผลผลิตของหลักสูตรกับผลที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรว่า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

1.6.2.2 การประเมินแบบไม่อิงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร (Goal-free Evaluation) เป็นการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ไม่จำเป็นต้องกำหนด

วัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรควรเน้นที่การตีค่าของผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด (Actual Outcomes) ของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยผลทางตรง ผลทางอ้อม หรือผลกระทบโดยไม่ยึดเฉพาะการประเมินผลที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตร

1.6.3 การจำแนกตามช่วงเวลาของการดำเนินการหลักสูตร แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 5 ประเภท คือ

1.6.3.1 การประเมินก่อนพัฒนาหลักสูตร เป็นการประเมินในขั้นตอนของการวางแผนหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรที่จะพัฒนา พิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรโดยการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรที่จะพัฒนา พิจารณาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรว่าหลักสูตรที่จะพัฒนานั้นมีความสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจใช้เทคนิคของการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หรือใช้เทคนิคของการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

1.6.3.2 การประเมินร่างหลักสูตรหรือการวิเคราะห์หลักสูตร (Curriculum Appraisal or Analysis) เป็นการตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจนและความสมบูรณ์ของตัวหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น ปรัชญา วัตถุประสงค์หรือจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่างให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดและพร้อมที่จะนำไปใช้ดำเนินการจัดการศึกษาต่อไป

1.6.3.3 การประเมินก่อนการใช้หลักสูตร (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยมุ่งเน้นประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตร เช่น ความพร้อมด้านบุคลากรทั้งจำนวนและคุณลักษณะ ความพร้อมด้านเอกสารหลักสูตร ความพร้อมด้านระบบการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

1.6.3.4 การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร (Ongoing Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นช่วงๆ (Formative Evaluation) ว่าการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผนดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน ประเด็นการประเมินที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ความรู้ ความสามารถของครู การจัดกิจกรรม/พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการ

เรียน สารสนเทศที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.3.5 การประเมินหลังจากการใช้หลักสูตรครบวงจร (Pay-off Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบเมื่อการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่า ผลการดำเนินการใช้หลักสูตรได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนการติดตามตรวจสอบผลกระทบหรือผลข้างเคียงว่ามีอะไรเกิดขึ้นตามมาอีกบ้าง ซึ่งกล่าวโดยสรุปว่า การประเมินหลักสูตรหลังการดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรและมีจุดเน้นโดยเป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้น (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ของหลักสูตร และเป็นการประเมินผลสรุปรวมของหลักสูตรทั้งหมด (Summative Evaluation) คือการประเมินตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตร และผลผลิตของหลักสูตร

1.7 หลักการประเมินหลักสูตร

พิชิต ฤทธิ์จรูญและคณะ (2550) ได้อธิบายถึงหลักการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

- การกำหนดสิ่งที่จะประเมินให้ชัดเจนและวัดได้ การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อตัดสินคุณค่า จึงต้องกำหนดว่าตัดสินใจให้คุณค่าในเรื่องอะไรให้ชัดเจน และแน่นอน ผู้ประเมินจะเก็บรวบรวมข้อมูลตรงกับความต้องการที่จะประเมินจริง ๆ ไม่เสียเวลาไปเก็บข้อมูลในเรื่องอื่นๆ ที่ผิดไปจากจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงเทคนิค และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงของเรื่องนั้นๆ ให้มากที่สุด
- วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัด และเป็นไปได้ การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และทันเวลาที่ผู้ใช้ผลการประเมินต้องการ ผู้ประเมินจึงต้องวางแผนการเก็บข้อมูลให้รัดกุม จึงจะได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้
- เก็บข้อมูลให้ครอบคลุมกับสิ่งที่จะประเมิน จึงควรใช้เทคนิคหลายประเภทในการรวบรวมข้อมูล
- กำหนดเกณฑ์ในการประเมินให้สัมพันธ์กับสิ่งที่วัดและจุดประสงค์ของการประเมิน ความสำคัญของการประเมินคือ การกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ เพราะเกณฑ์เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของสิ่งที่ประเมิน และเป็นตัวบ่งทิศทาง หรือเป้าหมายของการประเมิน ในการวางแผนการประเมิน ผู้ประเมินจึงต้องกำหนดเกณฑ์ในการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการประเมินและเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- เลือกใช้เครื่องมือในการประเมินที่คุณภาพและมีประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน
- ตระหนักถึงข้อจำกัดของเทคนิคการประเมินแต่ละอย่าง เทคนิคการประเมินมีหลายแบบ แต่ละแบบมีข้อจำกัดเฉพาะตัว ผู้ประเมินต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการประเมินให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและสภาพแวดล้อมของสิ่งที่ประเมิน

- ปราศจากความลำเอียง

กล่าวโดยสรุป การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหาข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจและตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบผลผลิต ตัวชี้วัด คุณค่า วินิจฉัยข้อบกพร่อง จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตรที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

2. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ที่เปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2561 มีความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา และโครงสร้างของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร การจัดการศึกษาและการประเมินผล การศึกษาของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ในปี 2548 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยให้ใช้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่เปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และในข้อ 15 ระบุให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาร้อยละ 5 อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ 2553, น.18) ดังนั้นสาขาวิชาวิทยาการจัดการจึงต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวด้วยการแบ่งเป็นวิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน วิชาเอกการตลาด และวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม และใช้ชื่อปริญญาว่า “บริหารธุรกิจบัณฑิต” หรือ Bachelor of Business Administration ซึ่งเปิดสอนเมื่อปีการศึกษา 2553 และทุกวิชาเอกต้องศึกษา 22 ชุติวิชาหรือ 132 หน่วยกิต

หลังจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยให้ใช้สำหรับการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา และในข้อ 4.2 ระบุคุณภาพของบัณฑิตต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิและลักษณะของหลักสูตรอย่างน้อยต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ในแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (กระทรวงศึกษาธิการ 2553, น.104-105) ทำให้สาขาวิชา

วิทยาการจัดการต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งส่งผลต่อวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นวิชาเอกที่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม พ.ศ.2553 ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้จึงทำให้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ใน 3 วิชาเอกคือ วิชาเอกการจัดการ วิชาเอกการเงิน และวิชาเอกการตลาด ต้องศึกษา 22 ชุติวิชาหรือ 132 หน่วยกิตเท่าเดิม ขณะที่วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมต้องศึกษาถึง 28 ชุติวิชาหรือ 168 หน่วยกิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุงครั้งนี้ได้เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556

ต่อมาในปี 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 โดยมีรายละเอียดคือ กำหนดให้ทุกหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งทางหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ใน 4 วิชาเอก เกิดความขัดแย้งกันเนื่องจากวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรมต้องการลดชุติวิชาที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ แต่ทางวิชาเอกการจัดการเห็นว่า ชุติวิชาการคำนวณที่จะถูกลดลงนั้นจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตและจะส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ดังนั้นวิชาเอกการจัดการจึงได้แยกตัวออกมาจากหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ใน 4 วิชาเอก เกิดเป็นหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2560, น.6)

- 1) เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด
- 2) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- 4) เพื่อพัฒนาศูนย์กลางให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและโครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้เข้าศึกษามีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2560, น.8)

- 1) เป็นผู้สำเร็จชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

2) เป็นผู้สำเร็จชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

2.3 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 กำหนดผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตร จำนวน 5 ด้านดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2560, น.36-37)

2.3.1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
- 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม
- 3) มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน
- 4) มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
- 5) มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหาคุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์

2.3.2) ด้านความรู้

- 1) มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจ ที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
- 2) มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการองค์การและทรัพยากรมนุษย์
- 3) มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุมและการประเมินผลการดำเนินงานรวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน
- 4) มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน
- 5) มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ

2.3.3) ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ
- 2) สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม
- 3) สามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาดน องค์กร และสังคม

2.3.4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1) เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น

2) มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3) สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ

4) สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม

5) มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

2.3.5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

2) สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

3) สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา

4) สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนในการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.4 การจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษาของหลักสูตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปของชุดการสอนเรียกว่า “ชุดวิชา” ซึ่งแต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ชุดวิชาหนึ่งแบ่งหน่วยการสอนออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยการสอนใช้เวลาศึกษาประมาณ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาเป็นระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งมี 2 ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ในแต่ละภาคการศึกษานักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย 1 ชุดวิชา แต่ไม่เกิน 3 ชุดวิชา จนกว่าจะครบจำนวนชุดวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เท้าของระยะเวลาการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะต้องผ่านการเข้ารับการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพของมหาวิทยาลัยอีกด้วย

ระบบการศึกษาทางไกลที่มหาวิทยาลัยใช้เป็นระบบการเรียนการสอนที่เอื้อให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าห้องเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนต่างๆ ดังนี้

1) ศึกษาจากวัสดุการศึกษาที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ประกอบด้วย เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ ซีดี/ดีวีดีเสียง ดีวีดีประจําชุดวิชา หรือซีดี/ดีวีดี มัลติมีเดียประจําชุดวิชา และวัสดุการศึกษาอื่นๆ

2) ศึกษาจากสื่อวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่จัดประจําชุดวิชา (ถ้ามี)

3) ศึกษาจากการเรียนการสอนออนไลน์ (ถ้ามี)

4) เข้ารับการสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาต่างๆ จากอาจารย์สอนเสริมประจําศูนย์ต่างๆ ทั่วประเทศ หรือรับการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม/การสอนเสริมผ่านเครือข่าย (e-Tutorials) (ถ้ามี)

5) ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองจากวัสดุการศึกษาอื่นๆ ณ มุม มสธ. ห้องสมุดประชาชนประจําจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

6) ในบางชุดวิชานักศึกษาจะต้องเข้าทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้าและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

สำหรับการวัดผลการศึกษาของหลักสูตร มหาวิทยาลัยจัดแบ่งลักษณะเนื้อหาชุดวิชาออกเป็นชุดวิชาเชิงทฤษฎีและชุดวิชาเชิงปฏิบัติ สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจําภาคการศึกษา ตามลักษณะของแต่ละชุดวิชาที่สาขาวิชารับผิดชอบ ดังนี้

ชุดวิชาเชิงทฤษฎี มีคะแนนการฝึกปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 และให้คะแนนสอบไล่ประจําภาคการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

ชุดวิชาเชิงปฏิบัติ กำหนดการประเมินผลการศึกษาโดยถือคะแนนฝึกปฏิบัติเป็นสำคัญ และคะแนนสอบไล่ประจําภาคการศึกษาเป็นส่วนประกอบ โดยสาขาวิชาจะกำหนดสัดส่วนของคะแนนตามความเหมาะสมของแต่ละชุดวิชา

กิจกรรมวิชาชีพ ให้กำหนดการประเมินผลการศึกษาตามความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น

และในส่วนของการประเมินผลศึกษานั้น มหาวิทยาลัยให้ลำดับชั้นการแสดงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละชุดวิชา ดังนี้

คะแนน	ลำดับชั้น/ความหมาย	ค่าเฉลี่ย
ร้อยละ 76 ขึ้นไป	H (HONOUR เกียรตินิยม)	4.00
ร้อยละ 60 - 75	S (SATISFACTORY ผ่าน)	2.30
ต่ำกว่าร้อยละ 60	U (UNSATISFACTORY ไม่ผ่าน)	-
-	I (INCOMPLETE ไม่สมบูรณ์)	-

3. การประเมินบัณฑิต

การประเมินบัณฑิตนั้นจะประเมินได้ดังนี้

1) การสำรวจความพึงพอใจในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต ต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่า 3.50 จากคะแนนเต็ม 5.00 ซึ่งบัณฑิตผู้รับการประเมินจากผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต โดยมีองค์ประกอบของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างน้อย 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2) การรวบรวมข้อมูลจากทฤษฎีจากหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยตาม AUN-QA VERSION 3 ผสมกับ EDPEX หมวดที่ 7 ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบัณฑิต ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1) อัตราการออกกลางคัน

2.2) เวลาเฉลี่ยในการจบการศึกษา

2.3) อัตราการมีงานทำ

2.4) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินบัณฑิตในข้อ 1)

3) การนำข้อมูลป้อนกลับจากข้อมูลทฤษฎีและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มาโดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น ข้อมูลจากงานวิจัยประเมินหลักสูตร หรือการรวบรวมข้อมูลในลักษณะ Focus Group โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน ข้อมูลเหล่านี้จะนำมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เช่น เอกสารการสอนชุดวิชา กิจกรรมอบรมประสบการณ์วิชาชีพ เป็นต้น

โดยการประเมินบัณฑิตนั้นได้เลือกใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion – Based Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก ที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐานอาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับ เริ่มจากการสร้างตารางข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการบรรยายและการตัดสิน ข้อมูลเพื่อประเมินหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่ก่อน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรซึ่งจะส่งผลต่อผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย บุคลิกและนิสัยของผู้เรียน บุคลิกและนิสัยของผู้สอน เนื้อหาในหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียน และลักษณะของชุมชน (บุญเลี้ยง หุมทอง, 2554: 303)

2) การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นขณะที่มีการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ฯลฯ เป็นขั้นของการใช้หลักสูตร

3) ผลผลิต หรือผลลัพธ์ของหลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเรียนการสอนแล้ว เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดจากการสอนของครู สภาพแวดล้อมของการเรียน เป็นต้น

4. การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

รูปแบบของการประกันคุณภาพหลักสูตรเริ่มต้นจากการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเป้าหมายของหลักสูตร นั้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องของหลักสูตรในระดับชาติและ/หรือนานาชาติ พร้อมรับการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน

หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะพึงประสงค์และเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ การดำเนินงานและการบริหารงานระดับหลักสูตรถือว่าสำคัญที่สุด ซึ่งควรมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งมีหลักการต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาว่าหลักสูตรได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับมาตรฐาน บัณฑิต นักศึกษา อาจารย์ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ

2. ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้ การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่ง สกอ. ได้กำหนดแนวทางการเผยแพร่หลักสูตรไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

3. ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เป็นข้อมูลพื้นฐานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา และตัวบ่งชี้เชิงปริมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการของอาจารย์ สำหรับตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพที่เน้นกระบวนการ จะประเมินในลักษณะของพหุพินิจ (Peer review) ซึ่งจะมีรายละเอียดของคำถามที่จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้ประเมินเพื่อให้สามารถนำไปพิจารณาตามบริบทของสถาบันได้ และได้กำหนดแนวทางในการให้คะแนนในแต่ละระดับสำหรับผู้ประเมินและผู้รับการประเมินได้ใช้ในการพิจารณา

4. สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยมีการดำเนินงานได้ตามมาตรฐานเทียบเคียงกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษา ทั้งนี้ ทุกระบบต้องได้รับการเห็นชอบจากสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้มีการจัดส่งผลการประเมินพร้อมข้อมูลพื้นฐานให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ตัวอย่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ที่เทียบเคียงได้ เช่น ผลการประเมินหลักสูตรของ AUN-QA ผลการประเมินหลักสูตรวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากองค์การวิชาชีพระดับนานาชาติ เช่น AACSB (สำหรับหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ) ABET (สำหรับหลักสูตรทางด้านวิศวกรรมศาสตร์) และหลักสูตรที่ได้รับการตรวจประเมินเป็นประจำและผ่านการรับรองโดยสภาวิชาชีพ

การกำกับมาตรฐาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่ง คือ การพิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับต่างๆ พ.ศ.2548 เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุงต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2548 เป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรดังกล่าว

ในการควบคุมกำกับมาตรฐาน จะพิจารณาจากการบริหารจัดการหลักสูตรทุกหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ได้ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2548 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าว โดยหลักสูตรระดับปริญญาตรีจะพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว 3 ข้อ และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จะพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว 11 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
1.จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 5 คน และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ	ไม่น้อยกว่า 5 คน และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และประจำ	ไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และประจำหลักสูตร	บันทึกข้อความที่ ศร 0506(2)/ว569 ลง วันที่ 18 เม.ย.2549 กำหนดว่า - อาจารย์ประจำ

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
	ประจำหลักสูตร ตลอดระยะเวลาที่ จัดการศึกษาตาม หลักสูตรนั้น	หลักสูตรตลอด ระยะเวลาที่จัด การศึกษาตาม หลักสูตรนั้น	ตลอดระยะเวลาที่ จัดการศึกษาตาม หลักสูตรนั้น	หลักสูตรสามารถเป็น อาจารย์ประจำ หลักสูตรที่เป็น หลักสูตรพหุวิทยาการ ได้อีก 1 หลักสูตร โดย ต้องเป็นหลักสูตรที่ ตรงหรือสัมพันธ์กับ หลักสูตรที่ได้ประจำ อยู่แล้ว - อาจารย์ประจำ หลักสูตรในระดับ บัณฑิตศึกษา สามารถ เป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรในระดับ ปริญญาเอกหรือ ปริญญาโทในสาขา เดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร บันทึกข้อความที่ ศธ 0506(4)/ว254 ลง วันที่ 11 มี.ค. 2557 กำหนดว่า -กรณีหลักสูตร ปริญญาตรีที่มีแขนง วิชา/กลุ่มวิชาชีพ กำหนดให้ต้องมี อาจารย์ประจำ หลักสูตรจำนวนไม่ น้อยกว่า 3 คน ให้ ครบทุกแขนงวิชา/ กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคณบดี ครอบคลุมแขนงวิชา/ กลุ่มวิชาที่เปิดสอน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
2.คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	
3.คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	คุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนอย่างน้อย 5 คน กรณีจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชานั้นหรือสัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน	
4.คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน	1.อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ 2.คุณวุฒิ - ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ - ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ใน	1.อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วย	1.อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตรา	หลักสูตรปริญญาโทตามบันทึกข้อความที่ศธ0504(4)/ว867 กำหนดว่า ให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนใน

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
	สาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน 3.กรณีที่มีอาจารย์ประจำคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และเป็นอาจารย์ผู้สอนก่อนเกณฑ์นี้ใช้บังคับให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้ 4.กรณีอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้อง - มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี และ - มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น	ศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน 2.มีประสบการณ์ด้านการสอน 3.มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	จารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน 2.มีประสบการณ์ด้านการสอน 3.มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	หลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มีผลงานวิจัย หลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอนจะต้องมีผลงานวิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก
5.คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา	-	เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญา	เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญา	การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุ

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
วิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ ปรึกษาการค้นคว้า อิสระ		เอกหรือดำรง ตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์ กัน และมี ประสบการณ์ใน การทำวิจัยที่ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	เอกหรือดำรง ตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และมี ประสบการณ์ใน การทำวิจัยที่ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	งานหรือลาออกจาก ราชการดังนี้ 1.หลักสูตรสามารถ จ้างอาจารย์ที่มี คุณสมบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรซึ่ง เกษียณอายุงานหรือ ลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงาน แบบเต็มเวลาหรือบาง เวลาได้โดยใช้ระบบ การจ้างพนักงาน มหาวิทยาลัยคือมี สัญญาจ้างที่ให้ ค่าตอบแทนเป็นราย เดือนและมีการ กำหนดภาระงานไว้ อย่างชัดเจน อาจารย์ ดังกล่าวสามารถ ปฏิบัติหน้าที่เป็น อาจารย์ประจำ หลักสูตร อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม อาจารย์ผู้สอบ วิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ผู้สอนได้ 2.อาจารย์เกษียณอายุ งานสามารถปฏิบัติ หน้าที่อาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลักได้ต่อไปจน นักศึกษาสำเร็จ

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
				การศึกษา หาก นักศึกษาได้รับอนุมัติ โครงร่างวิทยานิพนธ์ ก่อนการเกษียณอายุ
6.คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)	-	เป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ ดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์ กัน 2.มีประสบการณ์ใน การทำวิจัยที่ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	เป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ ดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน 2.มีประสบการณ์ ในการทำวิจัยที่ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	แนวทางการบริหารเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึงบุคลากรที่มี ความรู้ความเชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาที่เปิดสอน เป็นอย่างดี ซึ่งอาจ เป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ ในสาขาวิชาการ หรือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน โดย ไม่ต้องพิจารณาด้าน คุณวุฒิและตำแหน่ง ทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ต้อง เป็นบุคลากรประจำใน สถาบันเท่านั้น ส่วน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม อาจ เป็นบุคลากรประจำ ในสถาบันหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและ ประสบการณ์สูงใน

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
				สาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการศึกษาซีพด้านนั้น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอกหรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอนสถาบันอุดมศึกษาอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งคณะกรรมการการ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
				อุดมศึกษาให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย
7.คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์	-	1.อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน2.มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	1.อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน2.มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	
8.การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		(เฉพาะแผน ก เท่านั้น)ต้องเป็นรายงานสืบเนื่องฉบับเต็มในการประชุมทางวิชาการ (proceedings) หรือวารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการซึ่งอยู่ในรูปแบบเอกสารหรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	วารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (peer review) ซึ่งอยู่ในรูปแบบเอกสาร หรือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	วิทยานิพนธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรสามารถทดแทนแทนการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการได้โดยพิจารณาจากปีที่ได้รับสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตรไม่ใช่ปีที่ขอจด
9.ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ	-	<u>วิทยานิพนธ์</u> อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน	<u>วิทยานิพนธ์</u> อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน	ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐาน

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
การค้นคว้าอิสระ ในระดับ บัณฑิตศึกษา		<u>การค้นคว้าอิสระ</u> อาจารย์ 1 คนต่อ นักศึกษา 15 คน หากเป็นที่ปรึกษา ทั้ง 2 ประเภทให้ เทียบสัดส่วน นักศึกษาที่ทำ วิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบเท่ากับ นักศึกษาที่ค้นคว้า อิสระ 3 คน		หลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 10 กำหนด ว่า อาจารย์ประจำ 1 คนให้เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมี อาจารย์ประจำที่มี ศักยภาพพร้อมที่จะ ดูแลนักศึกษาได้ มากกว่า 5 คน ให้อยู่ ในดุลยพินิจของ สถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน เพื่อสนับสนุน นักวิจัยที่มีศักยภาพสูง ที่มีความพร้อม ทางด้านทุนวิจัยและ เครื่องมือวิจัย รวมทั้ง ผู้ดำเนินการ โครงการวิจัยขนาด ใหญ่อย่างต่อเนื่อง ใน การผลิตผลงาน
10.อาจารย์ที่ ปรึกษา วิทยานิพนธ์และ การค้นคว้าอิสระ ในระดับ บัณฑิตศึกษามี ผลงานวิจัยอย่าง ต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ	-	ควรมีอย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปี โดยนับรวมปีที่ ประเมิน	ควรมีอย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปี โดยนับรวมปีที่ ประเมิน	เป็นเจตนากรณีที่ ประสงค์ให้มีการ พัฒนางานวิจัยอย่าง สม่ำเสมอ
11.การปรับปรุง หลักสูตรตามรอบ	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้	

เกณฑ์การ ประเมิน	ระดับการศึกษา			หมายเหตุ
	ตรี	โท	เอก	
ระยะเวลาที่ กำหนด	เสร็จและอนุมัติ/ให้ ความเห็นชอบโดย สภามหาวิทยาลัย/ สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานใน ปีที่ 6) หมายเหตุสำหรับ หลักสูตร 5 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 7 หรือหลักสูตร 6 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 8)	เสร็จและอนุมัติ/ให้ ความเห็นชอบโดย สภามหาวิทยาลัย/ สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานในปี ที่ 6)	เสร็จและอนุมัติ/ให้ ความเห็นชอบโดย สภามหาวิทยาลัย/ สถาบัน เพื่อให้ หลักสูตรใช้งานใน ปีที่ 6)	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557.

รายละเอียดของเกณฑ์ AUN-QA

AUN-QA คือ ระบบการรับรองคุณภาพและมาตรฐานระดับหลักสูตร เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยวัตถุประสงค์หลักของ AUN-QA นั้น ได้แก่

- เพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในกลุ่มประเทศอาเซียน
- เพื่อเป็นมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนผู้เรียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- เพื่อมุ่งสู่การเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์ และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา
- เพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านคุณภาพการศึกษาในเขตภูมิภาคอื่น เพื่อให้กรอบมาตรฐานคุณภาพระดับอุดมศึกษามีความสอดคล้องกัน
- เพื่อยกระดับความเชี่ยวชาญในด้านการประกันคุณภาพของกลุ่มประเทศอาเซียน

จากที่กล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า AUN-QA นั้นเป็นแนวทางที่สามารถนำหลักสูตรสู่ความเป็นสากลได้ โดยหลักการและเหตุผลของ AUN-QA นั้น มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับ 8 ประการ ได้แก่

1. คุณภาพของบัณฑิต
2. ความคาดหวังของตลาดแรงงาน
3. การสร้างความเป็นสากลให้กับสายอาชีพ และการมุ่งสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์
4. การปกป้องลูกค้า หรือผู้ใช้บัณฑิต

5. การขยายขอบเขตการศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนาลู่สู่การอุดมศึกษาในระดับมวลชน

6) การตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

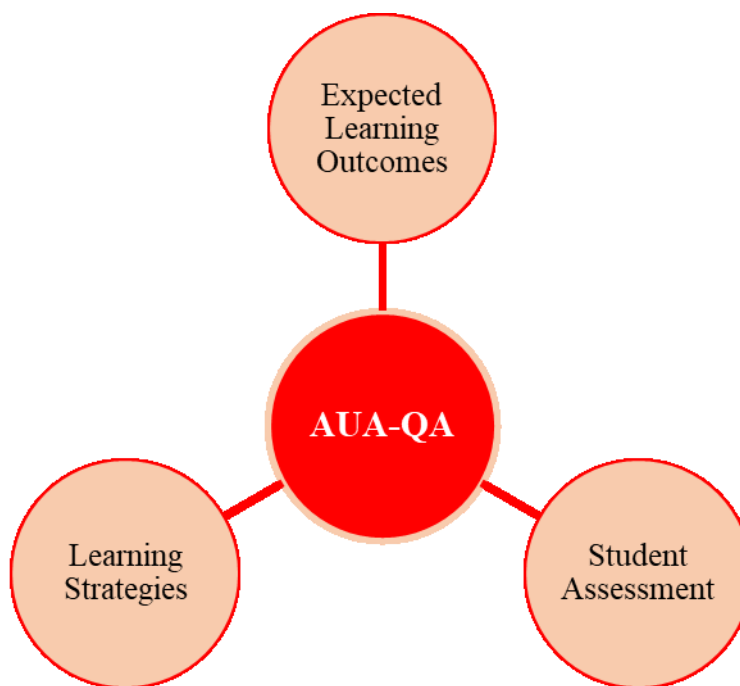
7. การให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับคุณภาพของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

8. การสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนผู้เรียนและความร่วมมือระหว่างประเทศ

ซึ่งหลักการสำคัญของ AUN-QA คือการมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้หรือ Outcome-Based Learning โดยเป็นมุ่งเน้นการพิจารณาการออกแบบผลลัพธ์จากการเรียนรู้และการออกแบบกระบวนการต่างๆ เพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์ดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยระบบการดำเนินการของ AUN-QA นั้นมีใจความสำคัญของการดำเนินการโดยสรุป ดังนี้

- เป้าหมายเป็นไปเพื่อการพัฒนา (มิใช่การประเมินเพียงให้ได้คะแนน)
- พิจารณาผลสำเร็จของหลักสูตรที่เห็นแนวโน้มดีขึ้นในช่วงอย่างน้อย 3 - 5 ปี (หรือจบแล้ว 3 - 5 รุ่น)
- การตรวจประเมินไม่มีเกณฑ์ในรูปแบบของตัวเลขขั้นต่ำ แต่เน้นการพิจารณาตามบริบท
- เน้นการวางแผนหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกัน
- ประกอบด้วย 8 เกณฑ์หลัก 53 เกณฑ์ย่อย
- คะแนนประเมินเต็ม 7 คะแนน ผ่านที่ 4 คะแนน ในปัจจุบันยังไม่มีหลักสูตรใดที่ได้รับคะแนนระดับ 7
- หลักสูตรที่สมัครเข้ารับการประเมินนั้นเป็นได้ทั้งหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนและหลักสูตรที่เปิดการเรียนการสอนด้วยภาษาไทยหรือภาษาอื่นๆ ก็เพียงแต่ต้องดำเนินการประเมินด้วยภาษาอังกฤษเท่านั้น ได้แก่ การเขียนรายงานการประเมินตนเองเป็นภาษาอังกฤษ และแปลเอกสารแนบที่เป็นภาษาอังกฤษ

ดังนั้น แนวคิดของ AUN-QA ได้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงและความสอดคล้องกันระหว่างการออกแบบเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน (Expected Learning Outcomes) การออกแบบกลยุทธ์การเรียนการสอน (Learning Strategies) และการออกแบบการประเมินผลการเรียนรู้ (Student Assessment) ดังภาพที่ 2.5 หากหลักสูตรมีการพิจารณาข้อมูลต่างๆ และวางแผนการดำเนินการตลอดจนบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบแล้ว หลักสูตรย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รอบด้าน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้สอน สถาบัน รวมถึงหน่วยงานภายนอกต่างๆ อีกด้วย

ภาพที่ 2.5 แนวคิดของ AUN-QA

ที่มา : ASEAN University Network Quality Assurance : The Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 4.0, 2020.

รายละเอียดการประกันคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA Version 3.0

เป็น Version ที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งเกณฑ์ AUN-QA Version 3.0 ประกอบด้วย 11 เกณฑ์ คือ

1) **ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง** ในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรพึงนำคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมาพิจารณาให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร โดยคำนึงถึงการกระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ และสามารถทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงการรู้จักพัฒนาทักษะของตนเองทั้งด้านกระบวนการสารสนเทศ การฝึกฝนปฏิบัติ และทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเหล่านี้ ควรถูกกำหนดเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่วิชาพื้นฐานทั่วไป จนถึงรายวิชาที่มีความเฉพาะทาง หรือการสร้างทักษะเฉพาะตลอดจนวิชาที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2) **ข้อกำหนดของหลักสูตร** หลักสูตรพึงกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบได้

3) **โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร** หลักสูตรพึงมีความทันสมัย ทุกรายวิชามีความเชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์ให้แก่กันเพื่อนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีโครงสร้างและเนื้อหา

ของหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยจำนวนรายวิชาในหลักสูตรมี สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างรายวิชาทั่วไปหรือพื้นฐานกับรายวิชาที่สร้างทักษะหรือความเฉพาะทาง มีการจัดเรียงรายวิชาอย่างเป็นระบบจากรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเฉพาะทาง จนถึงรายวิชาบูรณาการ โครงการงาน หรือการศึกษานิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ การจัดโครงสร้างหลักสูตรแสดงถึงทั้งความกว้างและความลึกเชิงวิชาการที่กระจายสู่รายวิชาในหลักสูตร

4) **กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน** กลยุทธ์การเรียนรู้การสอนควรมีหลากหลายตาม ลักษณะของรายวิชา ควรมุ่งเน้นที่ผู้เรียน เพื่อทำให้เกิดความตื่นตัว ความอยากเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และรับความรู้ใหม่ ๆ รู้จักการประสานความรู้เก่าและใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ รู้จักการแก้ปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีกระบวนการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอาจารย์ควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ร่วมมือกัน และฝึกความเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต

5) **การประเมินผู้เรียน** การประเมินผู้เรียนจัดเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์การประเมินส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของผู้เรียนหลักสูตรพึงมั่นใจได้ว่าผลลัพธ์จากการประเมิน สะท้อนให้เห็นได้ทั้งความสำเร็จของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของผู้เรียนตาม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

หลักสูตรพึงพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์และวิธีการประเมินของแต่ละรายวิชา และ กำหนดล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนการสอน มีกระบวนการที่เหมาะสมให้ผู้เรียนสามารถอุทิศทรัพยากร ผลการประเมินได้

ความชัดเจนของการประเมิน ควรแสดงทั้งเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน และช่วงเวลา การประเมิน โดยอย่างน้อยควรครอบคลุมรายละเอียดต่อไปนี้

- เกณฑ์และวิธีการประเมินผู้เรียน ทั้งวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินควรมีการ พิจารณา ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการคิดสร้างแนวทาง ประเมินใหม่ ๆ ควรมีความหลากหลายตามลักษณะวิชา การจัดการเรียนการสอน ตลอดจน
- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยกำหนดอย่างชัดเจนในหลักสูตร และแสดงไว้ในแต่ละ รายวิชาของหลักสูตรนั้นๆ รวมทั้งมีการระบุน้ำหนักของการประเมินไว้ในรายวิชา ซึ่งต้องเปิดเผยให้ ผู้เรียนหรือผู้เกี่ยวข้องรับรู้ได้ โดยสามารถยืนยันความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และความเที่ยงธรรม ของเกณฑ์และวิธีการประเมิน
- ช่วงเวลาของการประเมิน ครอบคลุมตั้งแต่การรับเข้าศึกษา การติดตาม ความก้าวหน้าของการเรียน และการประเมินก่อนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ควรกำหนดช่วงเวลาของการ ประเมินให้รับรู้ล่วงหน้าและสะท้อนผลการประเมินกลับยังผู้ถูกประเมินเพื่อให้เกิดการแก้ไขและ พัฒนา
- การรับรองผลการประเมิน มีขั้นตอนการดำเนินการที่แสดงไว้อย่างชัดเจนในการ พิจารณาและรับรองผลการประเมินที่ได้ โดยเน้นให้เห็นการสรุปผลเพื่อสู่การปรับปรุงหรือพัฒนา ต่อไป

6) **คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ** ผู้สอนมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร คุณภาพของผู้สอนขึ้นกับคุณวุฒิการศึกษาที่ตรงกับหลักสูตรที่สอน ความเข้าใจ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่สอน ทักษะในการถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้เรียน รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบบริหารงานบุคคลในด้านต่างๆ ที่กำหนดคุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ

7) **คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน** บุคลากรสนับสนุนมีความสำคัญในการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรสนับสนุนต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับงาน มีความสามารถ และมีจำนวนที่เพียงพอ

8) **คุณภาพผู้เรียน** หลักสูตรพึงจัดทำข้อมูลของผู้ที่สมัครเข้าศึกษา ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในปี ที่ 1 ของทุกปี และข้อมูลผู้เรียนทั้งหมดในหลักสูตรทุกชั้นปี เพื่อใช้กำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาในแต่ละปี

9) **สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน** เป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจัดให้มีห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดสารสนเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดการด้านมาตรฐานสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย โดยคำนึงถึงความเพียงพอ เหมาะสม และทันสมัย

10) **การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา** การมีระบบที่มีประสิทธิภาพในการรับข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร (ผู้เรียน อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต) เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรได้รับรู้ผลการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนา พึงมีระบบการรับข้อมูลประเมินการดำเนินการของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลป้อนกลับมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม

11) **ผลผลิต** คุณภาพของบัณฑิตพึงเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนพึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA จะมีเกณฑ์การวัด 7 ระดับ เพื่อให้มหาวิทยาลัยและผู้ประเมินใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบวัดระดับคุณภาพว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยถึงระดับใด โดยใช้เกณฑ์ 7 ระดับ ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ระดับของการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ AUN-QA

ระดับ	คำอธิบาย
1	คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน ไม่ปรากฏผลการดำเนินการ ไม่มีเอกสาร ไม่มีแผน หรือไม่มีหลักฐานที่สนับสนุนการดำเนินงาน คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน จำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาอย่างเร่งด่วน
2	คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง มีการวางแผนแต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ เนื่องจากข้อมูล เอกสาร และหลักฐานไม่เพียงพอในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนา
3	คุณภาพไม่เพียงพอ แต่การปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้มีคุณภาพเพียงพอได้ มีเอกสารแต่ยังไม่เชื่อมโยงต่อการปฏิบัติ หรือมีการดำเนินการตามเกณฑ์ประกันคุณภาพ พบแนวทางการพัฒนาบ้าง มีหลักฐาน เอกสารบ้าง แต่ขาดความชัดเจน ผลการดำเนินงานยังไม่สมบูรณ์ในบางผลลัพธ์
4	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรตามเกณฑ์ มีเอกสาร และหลักฐานการดำเนินการตามเกณฑ์ ผลลัพธ์เกิดขึ้นตามที่คาดหวัง
5	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรดีกว่าเกณฑ์ มีเอกสารและหลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเกณฑ์ ส่งผลให้เกิดผลดีในการพัฒนาระบบ
6	เป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี มีเอกสาร หลักฐานสนับสนุนที่ดีตามเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลลัพธ์การดำเนินการที่ดี และมีแนวโน้มผลการดำเนินการในเชิงบวก
7	ระดับดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลกหรือแนวปฏิบัติชั้นนำ มีการดำเนินการตามเกณฑ์อย่างมีนวัตกรรม มีผลลัพธ์ที่โดดเด่นในระดับโลก มีแนวโน้มเชิงบวกให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งผลงานการดำเนินงานสามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติชั้นนำได้

ที่มา : ASEAN University Network Quality Assurance : The Guide to AUN-QA

Assessment at Programme Level Version 4.0, 2020.

5. ระบบการศึกษาทางไกล

ระบบการศึกษาทางไกล เป็นระบบที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนได้โดยอาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อหลักและสื่อเสริมเติมเต็ม ในรูปสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล รวมทั้งกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อื่น ๆ เช่น การสอนเสริม การสัมมนาเสริมและการสัมมนาเข้ม ผู้เรียนจะใช้วิธีการเรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก จากความท้าทายในปัจจุบันและอนาคตทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สะดวก เรียนได้อย่างมีความสุข และสนุกกับการเรียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดได้สร้างแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ.2561 ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น โครงสร้างประชากรในสังคมไทย และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี โดยแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 ได้เป็นเป็นระดับแนวคิดและระดับที่ประยุกต์ให้รองรับการจัดการการศึกษาตามระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยในระดับต่างๆ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษาและระดับต่ำกว่าปริญญา โดยให้สามารถรองรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามแผน มสธ 2561 ที่หลากหลาย คือ สภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล (Open and Distance Learning Environment) และสภาพแวดล้อมแบบกิจกรรมร่วมเรียนรู้ (Blended Learning Environment) แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มสธ., 2563)

1. ปรัชญาและวิสัยทัศน์ เป็นแนวทางกว้างๆ สำหรับการดำเนินงานของหลักสูตรต่างๆ ที่สอดคล้องกับปรัชญาการเรียนการสอนทางไกลและเน้นการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง จากแหล่งความรู้และวิทยาการที่จัดในรูปฐานความรู้ผ่านสื่อประสมประเภทต่างๆ และแหล่งวิทยาการในชุมชนและสังคม
2. สภาพปัญหา และความต้องการของสังคม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม (โครงสร้างพื้นฐานของสังคม และของนักศึกษา/ผู้เรียน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมทางกายภาพ จิตภาพ และสังคม ที่มีผลกระทบต่อวิธีการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียน) ปัญหาสังคม (จุดอ่อน สภาพบีบคั้น และข้อจำกัด ที่เกี่ยวกับหรือเป็นผลมาจากการด้อยคุณภาพด้านกำลังคน) และความต้องการของสังคม (ข้อมูลที่สะท้อนสิ่งที่สังคมคาดหวังเพื่อให้ได้กำลังคนที่มีคุณลักษณะ ความรู้ และประสบการณ์) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา/ฝึกอบรม
3. ผู้เรียนและมาตรฐานบัณฑิต เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนในด้านการศึกษา อายุ อาชีพ สถานภาพทางสังคม และความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ และความคาดหวังของ ผู้เรียน ส่วนมาตรฐานบัณฑิตครอบคลุมมาตรฐานที่ระบุในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น รวมทั้งมาตรฐานหรือสมรรถนะวิชาชีพ

4. บริบท และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา บริบทการศึกษาครอบคลุมสถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่เป็นตัวแทนของสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ที่บัณฑิต/ผู้สำเร็จการศึกษาจะออกไปเผชิญชีวิตและการทำงานอย่างแท้จริง

5. หลักสูตร เป็นมวลประสบการณ์ที่มุ่งจะถ่ายทอดไปสู่นักศึกษา/ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นหลักสูตรที่อิงประสบการณ์ ที่จัดเนื้อหาสาระของแต่ละหลักสูตรในลักษณะบูรณาการเพื่อให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมในรูปของชุดวิชา

6. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง ที่เป็นแหล่งความรู้ อันครอบคลุมสื่อหลักและสื่อเสริม

7. การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เป็นวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ โดยให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองในลักษณะต่าง ๆ

8. การประเมิน เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพขั้นสุดท้าย ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียนอย่างครบวงจร และการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

9. การประกันคุณภาพ เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพขั้นสุดท้าย ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียนอย่างครบวงจร การประเมินหลักสูตรและชุดวิชา และการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รชพร จันทรสว่าง และคณะ (2560) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต และ (2) เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหรือการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ประชากรในการวิจัยคือผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มแรกคือนักศึกษาจำนวน 6,008 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างสุตรของทาโร ยามาเน่ จำนวน 376 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มที่สองคือบัณฑิต ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 34 คน กลุ่มที่สามคือผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 34 คน กลุ่มที่สี่คือประธานกรรมการบริหารชุดวิชา ศึกษาจากประชากรด้วยแบบสอบถามจำนวน 30 คน และศึกษาจากกลุ่ม

ตัวอย่างด้วยการสนทนากลุ่มจำนวน 6 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า (1) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น ทั้งนักศึกษา บัณฑิต และประธานกรรมการบริหารชุดวิชา เห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เช่นเดียวกับโครงสร้างหลักสูตรที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายหมวดวิชา ส่วนเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ประกอบด้วยชุดวิชาต่างๆ มีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านกระบวนการเรียนการสอนทั้งนักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่า เอกสารการสอนและการเรียนการสอนในหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทำให้ความพึงพอใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ในด้านอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น ประธานกรรมการบริหารชุดวิชาเห็นว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก และสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุดในการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ และด้านคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตพบว่า คุณภาพบัณฑิตอยู่ในระดับมากทุกทักษะ โดยอันดับแรกคือคุณธรรมและจริยธรรม (2) แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาสาระ รวมทั้งกระบวนการสอนให้มีความทันสมัยต่อสภาพตลาดแรงงานและสังคม โดยเพิ่มชุดวิชาภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ และขยายช่องทางการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา

ชุดิระ ระบอบ และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (หลักสูตรปรับปรุง 2554) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (หลักสูตรปรับปรุง 2554) และวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของหลักสูตร โดยใช้ตัวแบบ CIPP Model ของ Daniel L. Stuffle beam เป็นการประเมินทั้งด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรและอาจารย์พิเศษ นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอย่างง่ายในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามหลักสูตรพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีคุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู ($\bar{x} = 4.25$) รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.22$) น้อยที่สุด คือ เนื้อหาแต่ละรายวิชาไม่ซ้ำซ้อนกัน ($\bar{x} = 3.69$) ด้านปัจจัยกระบวนการ ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาที่มีความถูกต้องชัดเจน ($\bar{x} = 4.28$) น้อยที่สุด คือ จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาและ

นักศึกษามีสัดส่วนที่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.70$) ด้านผลผลิตของหลักสูตร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ชื่อสัตย์ในการทำงาน ($\bar{x} = 4.41$) น้อยที่สุด คือ ภาษาต่างประเทศที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.52$) สำหรับปัจจัยด้านบริบท ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานที่เรียบสงบและเหมาะกับการสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.21$) น้อยที่สุด คือ มีหนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ เพียงพอต่อความต้องการของหลักสูตร ($\bar{x} = 3.80$) สำหรับปัญหาการดำเนินงานของหลักสูตร จากผล การประชุมกลุ่มย่อย จุดอ่อนที่สำคัญของหลักสูตรที่ควรพัฒนาและปรับปรุง ได้แก่ ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน ยังไม่มีประสิทธิภาพและทันสมัย และความรู้ด้านภาษาต่างประเทศของบัณฑิต

ทิพวรรณ บุญย์เพิ่ม และจักรกฤษณ์ เหลือเจริญรัตน์ (2561) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง) พ.ศ.2554 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต 2) ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุงหรือหลักสูตรใหม่ในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร กลุ่มผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนการสอน ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 960 คน กลุ่มตัวอย่าง 324 คน ประกอบด้วย นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มย่อย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร วัตถุประสงค์มีความชัดเจน ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา/บัณฑิต และสอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากถึงมากที่สุด โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและพัฒนาความรู้ของนักศึกษา/บัณฑิต ระดับความยากของชุดวิชาในหลักสูตร และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับมาก ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพร้อมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ด้านกระบวนการเรียนการสอน การประเมินเอกสารการสอน การบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. พบว่าคุณภาพบัณฑิตสอดคล้องกันในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินในทุกประเด็น 2) แนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุงหรือหลักสูตรใหม่ในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร กลุ่มผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนการสอน ผลจากการสนทนากลุ่มย่อยของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในวิชาชีพการจัดการงานก่อสร้าง พบว่า แนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุง ควรสอดคล้องและรองรับกับเทคโนโลยีที่พัฒนา เนื้อหาของหลักสูตรควรครอบคลุมกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนการ

ก่อสร้าง ด้านกระบวนการเรียนการสอน ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาเสริมในกระบวนการเรียนการสอนให้มากขึ้น

ดลพร บุญพารอด และคณะ (2561) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2553 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินหลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2553 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านคุณภาพบัณฑิต (2) ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุงบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยประชากรที่ศึกษามีจำนวนรวม 6,983 คน กลุ่มตัวอย่าง 966 คนประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิจากสภาวิชาชีพบัญชี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสรุปประเด็นการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า (1) หลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร และเอกสารการสอน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการการศึกษา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สำหรับด้านคุณภาพบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยควมมีคุณธรรม จริยธรรม ความรอบรู้และประสบการณ์ ความคิดและการแก้ไขปัญหา ความรับผิดชอบ มนุษยสัมพันธ์ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้ หลักสูตรได้ผ่านเกณฑ์ประเมินในทุกด้าน (2) แนวโน้มของหลักสูตรปรับปรุงบัญชีบัณฑิต พบว่า สามารถนำหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553 มาเป็นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป แต่ควรมีการปรับปรุงวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในแขนงต่างๆ โดยคำนึงถึงข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชีและความทันต่อเหตุการณ์ และควรเพิ่มเติมเนื้อหาเพื่อให้หลักสูตรมีความพร้อมด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาต่างประเทศ และด้านคุณธรรมจริยธรรม สำหรับการจัดกระบวนการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญในการเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การตอบปัญหานักศึกษา และการมีสื่อหรือกิจกรรมเสริมในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนต่อไป

อนุชัย ตั้งศุภพรชัย (2546) ศึกษาเรื่องการประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539 จากความคิดเห็นจากอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานโดยใช้การประยุกต์รูปแบบจำลอง CIPP ประเมินในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตผลที่ได้จากการวิจัยนำมาเป็นข้อมูลประกอบแนวทางของการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของตลาดแรงงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ 15 คน นักศึกษา 45 คน บัณฑิต 62 คน และผู้บังคับบัญชา 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม 4 ชุด มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระรายวิชาควรมีการเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น วิชาภาษาอังกฤษ โดยส่วนร่วมมีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ส่วนการประเมินปัจจัยเบื้องต้นส่วนใหญ่อยู่ระดับมากไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่ มีปริมาณ คุณภาพทันสมัย และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในด้านการประเมินกระบวนการส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง ควรมีการพัฒนาด้านกิจกรรมนักศึกษาใหม่มากกว่านี้ และการประเมินผลผลิตส่วนใหญ่คุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตและคุณลักษณะวิชาชีพอยู่ระดับมากแต่ควรจัดเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่กำลังจะจบ เช่น ภาวะการณ์เป็นผู้นำ เป็นต้น

ครรชิต ทะกองและคณะ (2550) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามกรอบการประเมินดังนี้ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ผู้สอน นิสิต และสิ่งอำนวยความสะดวก (2) ด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล (3) ด้านผลผลิต (Product) ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต และผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาในการฝึกงานของนิสิต แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนนิสิต ผู้บังคับบัญชา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต และผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาในการฝึกงานของนิสิต แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนนิสิต ผู้บังคับบัญชา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การให้ตอบแบบสอบถาม การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ผลการประเมินพบว่า (1) ด้านปัจจัยนำเข้า อาจารย์เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด และวิชาพื้นฐานวิชาชีพที่ควรเรียนมากที่สุด ได้แก่ วิชาไวยากรณ์และการเรียน การฝึกฟัง – พูด การพัฒนาบุคลิกภาพ ธุรกิจเบื้องต้น เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และจิตวิทยาสำหรับงานบริหาร (2) ด้านกระบวนการนิสิตส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) มีความเห็นเกี่ยวกับ

กิจกรรมการเรียนการสอนว่าอาจารย์ได้แจ้งเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียน ก่อนการสอน มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สอนครบทุกเนื้อหาที่แจ้งไว้ และผลการประเมินยุติธรรม (3) ด้านผลผลิต คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะบัณฑิตวิทยาลัยนานาชาติ เรียงตามลำดับจากคุณลักษณะที่ดีมากถึง ดีตามลำดับ ได้แก่ มีจริยธรรมในการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีมุมมองกว้างไกลเป็นนานาชาติ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและทัศนคติในการทำงาน มีความศรัทธาและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ผล การประเมินการฝึกงานของนิสิตอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนิสิตสามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ดีมาก

กมลวรรณ ลิ้มปนาทร และศรีธนา บุญญเศรษฐ์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตร บริหารธุรกิจ แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้างวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม (2) ประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรในด้าน การสำเร็จการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (3) ศึกษาความคุ้มค่าในการ ดำเนินงานของหลักสูตร และ (4) ศึกษาความพร้อมของสาขาวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศึกษา ครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจในการประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร กับ สภาพแวดล้อม และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมีประชากร 3 กลุ่ม คือ (1) บัณฑิต วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 -2547 และสำเร็จการศึกษา ภายในปีการศึกษา 2548 (2) ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 263, 263 และ 67 คนตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับกลับคืนจำนวน 195, 168 และ 43 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการศึกษาความคุ้มค่าและความพร้อมใช้การศึกษาจากข้อมูลหัตถ์ภูมิผลการศึกษาพบว่า (1) การประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม อาทิ สภาพ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความต้องการของสังคม พบว่า บัณฑิตและผู้ทรงคุณวุฒิต่างมีความคิดเห็น ตรงกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างมีความ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งสภาพเศรษฐกิจวิทยาการ/เทคโนโลยีด้านการจัดการงานก่อสร้าง และ ตอบสนองความต้องการของสังคมในระดับมากทุกด้าน เช่นเดียวกับโครงสร้างของหลักสูตรที่มีความ เหมาะสมมาก ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรมีจุดเด่นที่สามารถครอบคลุม เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการจัดการงานก่อสร้างได้ครบถ้วน มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้งานได้ จริง และเป็นหลักสูตรเดียวในประเทศไทยที่เน้นเฉพาะการจัดการงานก่อสร้าง ส่วนจุดด้อยนั้น คือ การขาดการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพ และการขาดการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เป็น เครื่องมือในการปฏิบัติงาน บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทั้งในการศึกษาทางไกลและการบริการ การศึกษาของมหาวิทยาลัย (2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรในด้านการสำเร็จการศึกษาและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา พบว่า บัณฑิตใช้เวลาในการศึกษาจนจบหลักสูตร โดยเฉลี่ย

2.75 ปี และมีคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรเท่ากับ 2.34 บัณฑิตสามารถนำความรู้ด้านการจัดการงานก่อสร้างที่ศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชไปใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ได้ในระดับมาก ผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในภาพรวมที่พึงมีตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้บัณฑิตยังเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ/มีคุณธรรม/จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญมากสำหรับผู้ที่จะประกอบวิชาชีพการจัดการงานก่อสร้าง (3) การศึกษาความคุ้มค่าในการดำเนินงานของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตแขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง พบว่า จุดคุ้มทุนที่คำนวณจากฐานปีงบประมาณ 2543 – 2544 และฐานการปรับอัตราเพิ่มอยู่ที่จำนวนนักศึกษา 516 คน และ 617 คน ตามลำดับ ขณะที่จำนวนนักศึกษาจริงมีจำนวนเฉลี่ย 4,580 คนต่อปี ดังนั้นหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้างมีความคุ้มค่าทางการเงิน (4) การศึกษาความพร้อมของสาขาวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการงานก่อสร้าง วิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง พบว่า สาขาวิชามีบุคลากรที่สามารถสอนในด้านการจัดการงานก่อสร้างตามข้อกำหนดของสำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยมีคณาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิตรงและมีจำนวนครบถ้วนตามข้อกำหนด ส่วนความบกพร่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า มีความพร้อมทุกด้านในระบบการเรียนการสอนทางไกล (5) ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ควรมีการประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ อาจผลิตชุดวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติโดยใช้สื่อเสมือนจริงหรือใช้ความร่วมมือระหว่างสถาบันที่สามารถดำเนินการในส่วนของการปฏิบัติให้กับมหาวิทยาลัยโดยการเสริมองค์ความรู้ส่วนนี้ให้กับผู้เรียนก่อนหรือหลังจากการสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตรอยู่เสมอ ควรใช้ช่องทางที่สามารถให้การเรียนการสอนเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น เช่น การสอนทางอินเทอร์เน็ต การใช้ e-Learning หรือการใช้สื่อการสอนอื่นๆ เช่น วีซีดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพในการสอนแต่ละชุดวิชา ควรตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนว่าจะผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะใด และวางตำแหน่งงานที่ใด และควรกำหนดกรอบของคุณสมบัติที่จะเข้าศึกษาให้มีพื้นฐานการศึกษาด้านการก่อสร้างซึ่งจะทำให้การผลิตบัณฑิตสู่ตลาดงานตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 ปี) แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2) ประเมินคุณภาพสื่อหลักและสื่อเสริมของชุดวิชา (3) ประเมินสภาพการวัดและประเมินผลการศึกษา (4) ประเมินคุณภาพด้านการนำความรู้ไปใช้ของบัณฑิต (5) ประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต (6) ศึกษาความต้องการของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของบัณฑิต และ (7) ประเมินความพร้อมของแขนงวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 508 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และจากกลุ่มประชากรบัณฑิต จำนวน 559 คน และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 559 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการระดมความคิดและแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดระดมความคิดและการส่งทางไปรษณีย์ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากนักศึกษา ร้อยละ 61.6 บัณฑิตร้อยละ 38.1 และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ร้อยละ 33.3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า (1) มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2) สื่อหลักและสื่อเสริมของชุดวิชามีคุณภาพระดับมาก (3) การวัดและประเมินผลการศึกษามีความเหมาะสม (4) บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้ในระดับมาก และในการดำเนินชีวิตได้ในระดับปานกลาง (5) ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตมีความพึงพอใจบัณฑิตทางด้านความรู้ ความชำนาญ และคุณลักษณะในระดับมาก (6) ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ ความรู้ในวิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ความชำนาญในการผลิตสื่อภาพและเสียงและคุณลักษณะในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ (7) แขนงวิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมทุกด้านในการเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และมีข้อเสนอแนะ คือ (1) การปรับปรุงเนื้อหาวิชา เพิ่มเนื้อหาวิชาในเรื่องการจัดการสื่อการเรียนการสอน วิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การผลิตสื่อภาพและสื่อเสียง การวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและการให้บริการสื่อ และคุณธรรมจริยธรรมของนักเทคโนโลยีการศึกษา (2) การปรับปรุงสื่อเสริม ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และซีดีเสียง ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในสื่อเสริมเหล่านี้ เช่น โทรศัพท์สอบถามเนื้อหาสาระที่มีข้อสงสัยกำหนดงานให้นักศึกษาทำหลังจากฟังและชมรายการ เป็นต้น (3) การปรับปรุงการพัฒนาความรู้ ความสามารถหรือทักษะความชำนาญและคุณลักษณะพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ดังนี้ (1) การพัฒนาความรู้ (ควรที่จะเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิธีการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน (2) ความสามารถควรที่จะปรับหัวข้อของการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพให้มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติการผลิตบทเรียน e-Learning และ (3) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตควรจัดกิจกรรมในการอบรมเข้มประสบการณ์วิชาชีพที่เน้นให้นักศึกษามีการทำงานร่วมกันหรือทำกิจกรรมกลุ่มให้มากที่สุด

อรรวรรณ ประยงค์หอม (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2542) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง 2542) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Evaluation Model) เป็นกรอบในการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร

และเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร ด้านผลผลิต ได้แก่ ประสิทธิภาพของบัณฑิต และคุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 258 คน ประกอบด้วย อาจารย์ จำนวน 11 คน นักศึกษา จำนวน 77 คน บัณฑิต จำนวน 124 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินหลักสูตรพบว่า (1) ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (4) ด้านผลผลิต ได้แก่ ประสิทธิภาพของบัณฑิต คุณลักษณะด้านวิชาชีพของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ฉันทพร ปัญญาทิพย์ (2554) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความเหมาะสมด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (3) ประเมินกระบวนการดำเนินงานและ (4) ประเมินผลผลิตของหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร อาจารย์คณะครุศาสตร์ จำนวน 32 คน (2) นักศึกษาครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 - 5 จำนวน 367 คน (3) บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจำนวน 100 คน และ (4) ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต จำนวน 88 คน รวมทั้งสิ้น 587 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก (2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร และอาจารย์ทุกกลุ่มมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิตมีความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง (3) ด้านกระบวนการ พบว่า การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมากและ (4) ด้านผลผลิตพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตและคุณภาพทางวิชาการบัณฑิตมีความเหมาะสมในระดับมาก

โสฬสา สาทพร นรินทร์ทิพย์ ทองศรี และจรัสวัฒน์ ไตรรัตน์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ข้อเสนอแนะและเสนอแนะในงานวิจัยที่ได้จากผลการประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย จากข้อมูลหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สามารถนำไปใช้ในการผลิตและปรับปรุงการเรียนการสอนในหลักสูตร และเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย

ควรออกแบบและพัฒนากระบวนการจัดการเรียน (learning management system) ของตนเอง โดยมีองค์ประกอบและเครื่องมือต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการของผู้ดูแลรับผิดชอบชุดวิชาและการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างครบถ้วนและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้ทุกมาตรฐานการเรียนรู้ ดังเช่นที่ระบบการจัดการเรียน D4L+P สามารถทำได้

กมลพร ศิริโสภณ และจิรสิริ เกษมสินธุ์ วิเวกเมธากร (2564) ศึกษาการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2562 ศิษย์เก่า ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 นักศึกษาปัจจุบันและคณาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง/ผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษาและความคิดเห็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาและหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งตอบสนองต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุปลักษณะการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในระดับปริญญาของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีรูปแบบและการดำเนินการวิจัยคล้ายคลึงกัน คือเป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน แรงจูงใจหรือเหตุผลที่เข้าศึกษา ลักษณะงานที่ทำในปัจจุบัน การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในหน้าที่การงาน ปัญหาหรืออุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดการการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีการติดตามสอบถามการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามส่งให้กับนายจ้าง ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษาอีกด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ซึ่งเปิดรับนักศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 กลุ่มได้แก่

- 1) นักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และยังคงมีสถานภาพนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564
- 2) บัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2561 และสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564
- 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

- 1) นักศึกษาปัจจุบัน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนในการศึกษานี้จำนวน 4,667 คน จึงสามารถคำนวณหาจากโดยใช้จากสูตรของเทโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ กลุ่มตัวอย่างที่ 369 ตัวอย่าง แต่เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจึงเก็บข้อมูลที่ 400 ตัวอย่างซึ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างสูงสุดสำหรับการวิจัย และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด
- 2) บัณฑิต เนื่องจากมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 184 คน จึงเก็บข้อมูลทั้งหมด 184 คน
- 3) ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เนื่องจากมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาภายในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 184 คน จึงใช้ผู้ใช้บัณฑิตทั้งหมด 184 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบการจัดทำเครื่องมือ

2.2 กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วนของแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ฉบับตามกลุ่มประชากร โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

- 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ
- 2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ
- 3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ
- 4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความพึงพอใจแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ

2.2.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่

- 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ
- 2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร และเอกสารการสอน เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ
- 3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ
- 4) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ
- 5) ตอนที่ 5 ความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

2.2.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

- 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ

3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ

4) ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับและเติมข้อความ

2.3 นำแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในข้อ 2.2 เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงโดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of ItemObjective Congruence: IOC)

2.4 ปรับปรุงคำถามในแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 2.3

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงในข้อ 2.4 ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มที่ 2 และ 3 จำนวนกลุ่มละ 30 ฉบับ และคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha)

2.6 สำหรับการกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในส่วน of แบบบันทึกการสนทนากลุ่มได้นำข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 2.1 มาเป็นแนวทางการสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/ความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร /การจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Validity) ได้ทำการหาค่า IOC โดยรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ ผลของการวิเคราะห์พบว่า ทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และมีการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคโดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.953 โดยแบ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคในแต่ละด้านย่อยคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ 0.926 ข้อกำหนดของหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 0.922 โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรมีค่าเท่ากับ 0.930 กลยุทธ์การเรียนและการสอนมีค่าเท่ากับ 0.841 การประเมินผู้เรียนมีค่าเท่ากับ 0.940 คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุนมีค่าเท่ากับ 0.878 คุณภาพผู้เรียนมีค่าเท่ากับ 0.868 การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียนมีค่าเท่ากับ 0.841 และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของมหาวิทยาลัยมีค่าเท่ากับ 0.859

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2564 – เดือนกุมภาพันธ์ 2565 โดยดำเนินการดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

3.1.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับนักศึกษา ใช้การส่งและรับคืนแบบออนไลน์ ซึ่งทำให้เกิดมีการส่งต่อไปเป็นทอดๆ แบบ Snowball Sampling จึงไม่สามารถระบุได้ว่า ส่งไปเป็นจำนวนเท่าไร แต่ทั้งนี้ส่งไปจนกระทั่งได้รับการตอบกลับมารอบ 400 คน

3.1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับบัณฑิต ใช้การส่งและรับคืนทางไปรษณีย์ ส่งไปทั้งสิ้น 184 ชุด ตอบกลับ 128 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.57

3.1.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ใช้การส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตและรับคืนทางไปรษณีย์ ส่งไปทั้งสิ้น 184 ชุด ตอบกลับ 99 ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.80

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ดำเนินการโดยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตด้วย จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน การจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้เนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์โควิด จึงจัดสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ผ่าน MS Team โดยเลือกมาจากชั้นเรียนสอนเสริมออนไลน์ในชุดวิชา 32206 สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องละ 10 คน จึงได้ทั้งหมด 4 กลุ่ม ที่เลือกเฉพาะนักศึกษาที่เรียนชุดวิชา 32206 เนื่องจากเป็นชุดวิชาที่มีเฉพาะนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการเรียนเท่านั้น โดยเลือกตามความสมัครใจของนักศึกษาเพราะใช้เวลาหลังจากที่เรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยในส่วนของคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น.121)

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>แปลผล</u>
4.51 - 5.00	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติ หรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล (Typology Analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ) หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้วิธี Multiple Regression Analysis

การวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) ถ้าศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเชิงเดียว หรือการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) ถ้าตัวแปรอิสระมีมากกว่าหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ร่วมกันทำนาย หรือ พยากรณ์หรือ อธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ซึ่งงานวิจัยเรื่อง มีตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว จึงใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ร่วมกันอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม

โดยตัวแปรตาม (Y) สำหรับงานวิจัยนี้คือ ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ)

ตัวแปรอิสระ (X) สำหรับงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

- X₁: ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- X₂: ข้อกำหนดของหลักสูตร
- X₃: โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- X₄: กลยุทธ์การเรียนและการสอน
- X₅: การประเมินผู้เรียน
- X₆: คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน
- X₇: คุณภาพผู้เรียน
- X₈: การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน
- X₉: สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน

เมื่อนำข้อมูลจากแบบสอบถามเข้าสู่โปรแกรมทางสถิติเพื่อวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ได้ข้อมูลที่แสดงค่าต่างๆ ดังนี้

- Model คือ สมการผลการวิเคราะห์

- R คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เป็นค่าที่แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการกับตัวแปรตาม ค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่ากลุ่มของตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมาก

- R Square คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ (Coefficient of Multiple Determination) เป็นค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการที่มีต่อตัวแปรตาม หรือตัวแปรอิสระทั้งหมดที่อยู่ในสมการสามารถอธิบายการผันแปรตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด โดยอธิบายว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอยู่ร้อยละ $R \text{ Square} \times 100$ ส่วนที่เหลือจะเป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์หรือ ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถทำนายตัวแปรตามได้ร้อยละ $R \text{ Square} \times 100$

- Adjusted R Square คือ ค่า R Square ที่ปรับแก้แล้ว ควรพิจารณาใช้ค่านี้แทน R Square เมื่อข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมการถดถอยมีค่าน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง หรือในกรณีที่ค่า R Square มีค่าสูงมากกว่าค่า Adjusted R Square มาก ควรใช้ Adjusted R Square แทน

- Std. Error of Estimate คือ ค่าที่แสดงระดับของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดมาพยากรณ์ตัวแปรตาม การพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนนี้จะพิจารณาจากหน่วยที่ใช้ด้วยจึงจะสามารถบอกได้ว่าความคลาดเคลื่อนนี้สูงหรือต่ำ

- Predictors คือ ตัวแปรอิสระที่ใช้เป็นตัวแปรพยากรณ์

- B คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ซึ่งเป็นค่า Unstandardized Coefficient จะเป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนดิบหรือค่าจริง

- β คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่จะนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ซึ่งเป็นค่า Standardized Coefficient จะเป็นการเขียนสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

- t คือ ค่าสถิติ t เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่สามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้บ้าง เป็นการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_i) โดยมีสมมติฐานการทดสอบ ดังนี้

$H_0 : \beta_i = 0$ หรือ ตัวแปรอิสระตัวที่ i ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม (ไม่สามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้)

$H_A : \beta_i \neq 0$ ตัวแปรอิสระตัวที่ i มีผลต่อตัวแปรตาม (สามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้)

การสรุปและตัดสินใจจะเปรียบเทียบค่า Sig. ในผลการวิเคราะห์กับค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α กำหนดเกณฑ์ที่ 0.05) ถ้าผลการวิเคราะห์พบว่าค่า Sig. มีค่าน้อยกว่าค่า α จะปฏิเสธ H_0

ยอมรับ H_A แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวที่ i มีผลต่อตัวแปรตาม สามารถใช้พยากรณ์ ตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- Sig. คือ ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน H_0 ที่ได้จากการคำนวณข้อมูลตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์สถิติ t ที่ใช้ทดสอบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่สามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้บ้าง ซึ่งเป็นการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_i) ค่าน้อยกว่า α สรุปว่าปฏิเสธ H_0 ยอมรับ $H_A : \beta_i \neq 0$ แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวที่ i มีผลต่อตัวแปรตาม สามารถใช้พยากรณ์ตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือ $\beta_i \neq 0$

นำผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการในรูปของประชากร} \quad Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + \varepsilon$$

$$\text{สมการในรูปของตัวอย่าง} \quad y = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_k x_k + e$$

$$\text{สมการทำนายผล (สมการพยากรณ์)} \quad \hat{Y} = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_k x_k$$

โดย $Y =$ ตัวแปรตาม

$X_1 =$ ตัวแปรอิสระตัวที่ 1

$X_2 =$ ตัวแปรอิสระตัวที่ 2

$X_k =$ ตัวแปรอิสระตัวที่ k

$\beta_j =$ ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Regression coefficient) โดย β_0 เป็นค่าของ Y โดยมิได้คำนึงถึงตัวแปรอิสระ X หรือก็คือค่าของ Y เมื่อ $X_1, X_2, \dots, X_k$ เป็น 0 และ $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ เป็นค่าที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของ Y เมื่อ X เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย โดยแยกพิจารณาทีละตัว บางครั้งจึงเรียกว่าเป็นสัมประสิทธิ์ความถดถอยแต่ละตัว (Partial regression coefficient)

$\varepsilon_i =$ ค่าความคลาดเคลื่อน

$k =$ ลำดับที่ของตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” นี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ (1) เพื่อประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต (2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 และ (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

1. การประเมินหลักสูตรและผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

1.1 การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

1.1.1 การประเมินหลักสูตรจากนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

1.1.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	80	20.00
หญิง	320	80.00
รวม	400	100.00

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
20-29 ปี	156	39.00
30-39 ปี	166	41.50
40-49 ปี	62	15.50
50-59 ปี	16	4.00
รวม	400	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ใช้ในการสมัครเข้ารับการศึกษ		
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	2.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย	80	20.00
ปวช.	26	6.50
ปวส.	170	42.50
ปริญญาตรี	96	24.00
ปริญญาโท	14	3.50
อื่นๆ	4	1.00
รวม	400	100.00
4.อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	66	16.50
พนักงานวิสาหกิจ	14	3.50
พนักงานเอกชน	248	62.00
ธุรกิจส่วนตัว	34	8.50
เกษตรกร	6	1.50
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	26	6.50
อื่นๆ	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 80 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 41.50 จบการศึกษาสูงสุดในระดับปวส. ร้อยละ 42.50 และประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 62.00

1.1.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	มีความชัดเจน			ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา			ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.38	0.75	มาก	4.41	0.72	มาก	4.35	0.77	มาก
2.เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44	0.73	มาก	4.46	0.73	มาก	4.42	0.74	มาก
3.เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.54	0.67	มากที่สุด	4.55	0.70	มากที่สุด	4.49	0.69	มาก
4.เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.40	0.76	มาก	4.46	0.74	มาก	4.43	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม	4.44	0.62	มาก	4.47	0.65	มาก	4.42	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1. ความชัดเจน ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นมีความชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความชัดเจนในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาดมีความชัดเจนในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$)

2. การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมาคือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาดมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$)

3. การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ทุกข้อสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมได้ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ($\bar{x} = 4.43$)

และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด ($\bar{x} = 4.35$)

1.1.1.3 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (จำนวน 30 หน่วยกิต)	4.27	0.80	มาก
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (จำนวน 96 หน่วยกิต)	4.36	0.74	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (จำนวน 6 หน่วยกิต)	4.40	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม	4.34	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า หมวดวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือ หมวดวิชาเฉพาะ ($\bar{x} = 4.36$) อันดับสุดท้ายคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ($\bar{x} = 4.27$)

1.1.1.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (บังคับ)	4.18	0.88	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: ไทยศึกษา (บังคับ)	4.05	0.94	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต (บังคับ)	4.08	0.94	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : ทักษะชีวิต	4.22	0.86	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : อารยธรรมมนุษย์	3.92	0.99	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : สังคมมนุษย์	4.05	0.91	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	4.04	0.88	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : ไทยกับสังคมโลก	4.04	0.92	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ	4.37	0.79	มาก

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ	4.40	0.74	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การจัดการการผลิตและดำเนินงานและ หลักการตลาด	4.45	0.72	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : องค์การและการจัดการ และการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์	4.47	0.72	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	4.29	0.84	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	4.27	0.80	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ	4.26	0.85	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : คณิตศาสตร์และสถิติ	4.18	0.84	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): การจัดการเชิงกลยุทธ์และ การจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	4.34	0.73	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการและธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์	4.36	0.76	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ภาวะผู้นำและพฤติกรรม องค์การ	4.38	0.76	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): กลยุทธ์การจัดการทรัพยากร มนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้	4.41	0.77	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ประสบการณ์วิชาชีพการ จัดการ	4.49	0.71	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): การจัดการนวัตกรรมและ การจัดการเพื่อความยั่งยืน	4.33	0.74	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): ธุรกิจระหว่างประเทศและ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	4.28	0.79	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการธุรกิจขนาดย่อม และการค้าปลีก	4.36	0.78	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การพนักงานสัมพันธ์และการ บริหารค่าตอบแทน	4.33	0.78	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสร้างธุรกิจและการเป็น ผู้ประกอบการ	4.39	0.74	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): แผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ	4.37	0.73	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการความเสี่ยงและ หลักการประกันภัย	4.25	0.77	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การเงินส่วนบุคคลและการ ภาษีอากร	4.30	0.79	มาก

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา	4.33	0.78	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	4.37	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.28	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.4 ความเหมาะสมที่จะจัดรายวิชาไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวม นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชาพบว่า

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นชุดวิชาบังคับ 3 ชุดวิชา และเลือก 2 ชุดวิชา พบว่าทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาทักษะชีวิต ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมาคือ ชุดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.18$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาอารยธรรมมนุษย์ ($\bar{x} = 3.92$)

2) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 8 ชุดวิชา พบว่าทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาองค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 4.47$) รองลงมาคือชุดวิชาการจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด ($\bar{x} = 4.45$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ($\bar{x} = 4.18$)

3) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่าทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมาคือชุดวิชากลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.41$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาการจัดการนวัตกรรมและการจัดการเพื่อความยั่งยืน ($\bar{x} = 4.33$)

4) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาเลือก 9 ชุดวิชา พบว่าทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาการสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือชุดวิชาแผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ และชุดวิชาสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด ($\bar{x} = 4.37$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ($\bar{x} = 4.25$)

1.1.1.5 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอน

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย	4.29	0.74	มาก
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.28	0.77	มาก
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.35	0.74	มาก
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา	4.37	0.74	มาก
5. วิธีศึกษาของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา	4.32	0.70	มาก
6. ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ	4.40	0.71	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.37	0.72	มาก
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น e-learning มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	4.27	0.78	มาก
9. สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้	4.24	0.77	มาก
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4.45	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.33	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกสารการสอนชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมนักศึกษาเห็นว่าเอกสารการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมาคือ ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ ($\bar{x} = 4.40$) และอันดับสุดท้ายคือ สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้ ($\bar{x} = 4.24$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- กิจกรรมท้ายเรื่อง และแบบประเมินตนเองก่อนเรียน-หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยไม่ถูกต้อง สร้างความเข้าใจที่สับสนแก่นักศึกษา
- ควรแนบข้อความแก้ที่เขียนผิด เฉลยผิด
- อ่านเข้าใจยาก ควรมีการสอนเสริมในทุกวิชา และควรเพิ่มการสอบแบบก2 หรือ Walkin Exam มากขึ้น
- เนื้อหามากและกว้างเกินไปทำให้จับประเด็นยาก ควรปรับให้สั้น กระชับ เน้นสาระสำคัญ

- ครอบงมเลก DVD แล้วยเปลยยนเป้นการดาวน์โหลดไฟล์เสียง ไฟล์วิดีโอ หรือให้ดูในช่องยูทูบแทน

1.1.1.6 ความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผล และประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การบริหารหลักสูตร			
1. ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	4.17	0.79	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน	4.30	0.72	มาก
3. ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.36	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.28	0.64	มาก
การวัดและประเมินผลการศึกษา			
1. การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.40	0.71	มาก
2. การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน	4.40	0.66	มาก
3. การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา	4.21	0.90	มาก
4. การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา	4.04	0.99	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.69	มาก
การบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย			
1. การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น แคนเตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น	4.39	0.73	มาก
2. การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)	3.84	1.12	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
3. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา	4.04	0.97	มาก
4. การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชา วิทยาการจัดการ	4.11	0.87	มาก
5. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ(Call center)	4.03	0.95	มาก
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (ถ้า เคยใช้บริการ)	4.21	0.85	มาก
7. การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. (ถ้าเคยใช้บริการ)	4.27	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม	4.13	0.72	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม			
ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและบริการของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	4.32	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) และเห็นว่าการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28, 4.26$ และ 4.13 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) การบริหารหลักสูตร ทุกข้อนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.30$) และอันดับสุดท้ายคือ ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ($\bar{x} = 4.17$)

2) การวัดและประเมินผลการศึกษา ทุกข้อนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น และการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือการแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{x} = 4.21$) และอันดับสุดท้ายคือ การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{x} = 4.04$)

3) การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทุกข้อนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น แคนเตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์

อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. (ถ้าเคยใช้บริการ) ($\bar{x} = 4.27$) และอันดับสุดท้ายคือ การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา) ($\bar{x} = 3.84$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- การจัดส่งเอกสารมีความล่าช้า
- ควรให้มีการจัดสอบแบบ onsite เพราะขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ออนไลน์
- กระบวนการโอนชุดวิชาล่าช้า
- ประกาศผลสอบล่าช้า และในการประกาศผลสอบควรแจ้งคะแนนเพื่อความโปร่งใส

1.1.2 การประเมินหลักสูตรจากบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

1.1.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	26	20.31
หญิง	102	79.69
รวม	128	100.00
2. อายุ		
20-29 ปี	49	38.28
30-39 ปี	56	43.75
40-49 ปี	21	16.41
50-59 ปี	2	1.56
รวม	128	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ใช้ในการสมัครเข้ารับการศึกษ		

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	3.13
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27	21.09
ปวช.	4	3.13
ปวส.	75	58.59
ปวท.	1	0.78
ปริญญาตรี	17	13.28
รวม	128	100.00
4.อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	23	17.97
พนักงานวิสาหกิจ	10	7.81
พนักงานเอกชน	74	57.81
ธุรกิจส่วนตัว	14	10.94
เกษตรกร	4	3.13
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3	2.34
รวม	128	100.00

จากตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 79.69 อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 43.75 จบการศึกษาสูงสุดในระดับปวส. ร้อยละ 58.59 และประกอบอาชีพเป็นพนักงานลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 57.81

1.1.2.2 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	มีความชัดเจน			ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา			ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.33	0.64	มาก	4.36	0.61	มาก	4.29	0.64	มาก
2.เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.53	0.56	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด	4.51	0.59	มากที่สุด
3.เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.59	0.61	มากที่สุด	4.55	0.64	มากที่สุด	4.54	0.63	มากที่สุด
4.เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.54	0.63	มากที่สุด	4.57	0.62	มากที่สุด	4.57	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.50	0.49	มาก	4.50	0.51	มาก	4.48	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1. ความชัดเจน ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกคือ วัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นมีความชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$) รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีความชัดเจนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาดมีความชัดเจนในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$)

2. การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกคือ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมาคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาดมีการตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$)

3. การตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมาคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มีการตอบสนองความต้องการของ

ตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด มีการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$)

1.1.2.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (จำนวน 30 หน่วยกิต)	4.52	0.62	มากที่สุด
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (จำนวน 96 หน่วยกิต)	4.45	0.65	มาก
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (จำนวน 6 หน่วยกิต)	4.50	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	4.49	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายหมวดวิชาพบว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) รองลงมาคือ หมวดวิชาเลือกเสรี ($\bar{x} = 4.50$) อันดับสุดท้ายคือ หมวดวิชาเฉพาะ ($\bar{x} = 4.45$)

1.1.2.4 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (บังคับ)	4.40	0.79	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: ไทยศึกษา (บังคับ)	4.29	0.74	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป: วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต (บังคับ)	4.25	0.84	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : ทักษะชีวิต	4.30	0.80	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : อารยธรรมมนุษย์	4.05	0.93	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : สังคมมนุษย์	4.25	0.82	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	4.14	0.85	มาก
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เลือก 1 ชุดวิชา : ไทยกับสังคมโลก	4.15	0.83	มาก

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ	4.52	0.64	มากที่สุด
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ	4.56	0.62	มากที่สุด
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : การจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด	4.55	0.64	มากที่สุด
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : องค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์	4.56	0.64	มากที่สุด
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	4.36	0.74	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	4.31	0.78	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ	4.36	0.80	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน : คณิตศาสตร์และสถิติ	4.22	0.80	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ	4.39	0.76	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์	4.35	0.77	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ	4.50	0.69	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้	4.48	0.66	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ	4.55	0.67	มากที่สุด
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (บังคับ): การจัดการนวัตกรรมและการจัดการเพื่อความยั่งยืน	4.34	0.78	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): ธุรกิจระหว่างประเทศและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน	4.24	0.79	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก	4.41	0.69	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน	4.32	0.66	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	4.45	0.67	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): แผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ	4.34	0.72	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย	4.23	0.79	มาก

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การเงินส่วนบุคคลและการภาษีอากร	4.37	0.73	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา	4.30	0.77	มาก
หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด	4.48	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.10 ความเหมาะสมที่จะจัดรายวิชาไว้ในโครงสร้างหลักสูตร ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่า เนื้อหาสาระของชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) และเมื่อพิจารณาชุดวิชาในแต่ละหมวดวิชาพบว่า

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา เป็นชุดวิชาบังคับ 3 ชุดวิชา และเลือก 2 ชุดวิชา พบว่าทุกชุดวิชามีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาคือ ชุดวิชาทักษะชีวิต ($\bar{x} = 4.30$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาอารยธรรมมนุษย์ ($\bar{x} = 4.05$)

2) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาแกน 8 ชุดวิชา พบว่า มี 4 ชุดวิชาที่มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกมี 2 ชุดวิชาคือ ชุดวิชาองค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และชุดวิชาการเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ ($\bar{x} = 4.56$) รองลงมาคือชุดวิชาการจัดการการผลิตและดำเนินงานและหลักการตลาด ($\bar{x} = 4.55$) อันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาการบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ ($\bar{x} = 4.52$) และมี 4 ชุดวิชาที่มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกมี 2 ชุดวิชาคือ ชุดวิชาสถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และชุดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ($\bar{x} = 4.31$) อันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ($\bar{x} = 4.2$)

3) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาบังคับ 6 ชุดวิชา พบว่า มี 1 ชุดวิชาที่มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ ($\bar{x} = 4.55$) ส่วนอีก 15 ชุดวิชาที่เหลือมีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมาคือชุดวิชากลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.48$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาจัดการนวัตกรรมและการจัดการเพื่อความยั่งยืน ($\bar{x} = 4.34$)

4) หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา ในส่วนของกลุ่มวิชาเลือก 9 ชุดวิชา พบว่า ทุกชุดวิชาที่มีความเหมาะสมที่จะจัดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ชุดวิชาสื่อสารและ

การส่งเสริมการตลาด ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมาคือชุดวิชาการสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{x} = 4.45$) และอันดับสุดท้ายคือ ชุดวิชาการจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย ($\bar{x} = 4.23$)

1.1.2.5 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอน

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับเอกสารการสอน

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย	4.34	0.70	มาก
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.68	มาก
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	4.44	0.67	มาก
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา	4.41	0.72	มาก
5. วิธีศึกษาของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา	4.30	0.71	มาก
6. ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ	4.45	0.73	มาก
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.41	0.72	มาก
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น e-learning มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	4.07	0.92	มาก
9. สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้	4.27	0.76	มาก
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4.41	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม	4.34	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกสารการสอนชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตรพบว่า ในภาพรวมบัณฑิตเห็นว่าเอกสารการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมาคือ กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.44$) และอันดับสุดท้ายคือ สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น e-learning มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน ($\bar{x} = 4.07$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- นักศึกษาสามารถนำชุดวิชาด้านการเงินและชุดวิชาสถิติไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้
- Elearning ช่วยทำให้นักศึกษาเข้าใจเอกสารประกอบการสอนได้ดีขึ้น ควรจัดให้มี Elearning ให้ครบทุกวิชาและควรมีการอัปเดต Elearning ให้ทันสมัยและตรงกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอน
- ควรให้มีการเข้าถึง Elearning ง่ายกว่านี้ ระบบปัจจุบันซับซ้อนและบางครั้งเข้าไม่ได้ ควรอัปโหลดให้ดูผ่าน Youtube ได้
- Elearning ควรเผยแพร่ทุกเรื่องพร้อมๆ กัน ไม่ควรทยอยออกเป็นบทๆ ตอนๆ เพราะ นักศึกษาจะได้จัดเวลาทำงานในการศึกษาได้ตั้งแต่ต้น
- กิจกรรมท้ายเรื่อง และแบบประเมินตนเองก่อนเรียน-หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยไม่ถูกต้อง สร้างความเข้าใจที่สับสนแก่นักศึกษา
- ควรแนบข้อความแก้ที่เขียนผิด เฉลยผิด
- ควรเพิ่มจำนวนข้อแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียน
- ควรแปลงไฟล์เอกสารการสอนให้เป็นไฟล์ PDF หรือ Epub เพื่อสามารถอ่านแบบออฟไลน์ได้
- อ่านเข้าใจยาก ควรมีการสอนเสริมในทุกวิชา และควรเพิ่มการสอบแบบ ก2 หรือ Walkin Exam มากขึ้น

1.1.2.6 ความพึงพอใจของบัณฑิตเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การบริหารหลักสูตร			
1. ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	4.12	0.73	มาก
2. ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน	4.35	0.71	มาก
3. ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การอบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.30	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	0.63	มาก
การวัดและประเมินผลการศึกษา			

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น	4.48	0.65	มาก
2. การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน	4.34	0.69	มาก
3. การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา	4.13	0.93	มาก
4. การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา	3.91	1.04	มาก
เฉลี่ยรวม	4.21	0.70	มาก
การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย			
1. การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น เคาเตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น	4.51	0.68	มากที่สุด
2. การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)	3.63	1.18	มาก
3. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา	3.84	0.94	มาก
4. การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ	3.95	0.95	มาก
5. การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ(Call center)	3.90	0.92	มาก
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (ถ้าเคยใช้บริการ)	4.02	0.85	มาก
7. การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. (ถ้าเคยใช้บริการ)	4.11	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	3.99	0.70	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม			
ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	4.30	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวมพบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนและบริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) และเห็นว่าการบริหารหลักสูตร การวัด

และประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26, 4.21$ และ 3.99 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) การบริหารหลักสูตร ทุกข้อบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.35$) รองลงมา คือ การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน ($\bar{x} = 4.30$) และอันดับสุดท้ายคือ ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ($\bar{x} = 4.12$)

2) การวัดและประเมินผลการศึกษา ทุกข้อบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มีการสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมาคือการแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{x} = 4.34$) และอันดับสุดท้ายคือ การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา ($\bar{x} = 3.91$)

3) การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย พบว่า การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น แคนเตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1 ($\bar{x} = 4.51$) ส่วนที่เหลือบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยอันดับสองคือ การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ($\bar{x} = 4.11$) และอันดับสุดท้ายคือ การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา) ($\bar{x} = 3.63$)

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- การจัดส่งเอกสารมีความล่าช้า ควรจัดส่งหลังจากลงทะเบียนให้แล้วเสร็จภายใน 2-3 สัปดาห์
- ควรเพิ่มคู่มือและช่องทางออนไลน์ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call Center)
- หากไม่จำเป็นไม่ควรเลื่อนสอบเนื่องจากส่งผลกระทบต่อแผนการเรียนของนักศึกษา
- ควรจัดให้มี Walk in Exam เพื่อช่วยนักศึกษาในการเตรียมตัวสอบ
- ปรับเวลาผลสอบให้ออกเร็วกว่าเดิมจาก 45 วันหลังสอบ
- ควรมีการประกาศวันสอบและผลสอบผ่านช่องทาง SMS
- ควรให้มีการจัดสอบแบบ onsite เพราะขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ออนไลน์ และต้องการสอบถามกับอาจารย์แบบเผชิญหน้า
- กระบวนการโอนชุดวิชาสัมฤทธิ์บัตรล่าช้า
- ประกาศผลสอบล่าช้า และในการประกาศผลสอบควรแจ้งคะแนนเพื่อความโปร่งใส
- ควรเพิ่มช่องทางการชำระเงินผ่าน Internet Banking

1.1.3 การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

1.1.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	28	28.28
หญิง	70	70.71
ไม่ระบุ	1	1.01
รวม	99	100.00
2. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิต		
น้อยกว่า 6 เดือน	1	1.01
6 เดือน ถึง 1 ปี	8	8.08
มากกว่า 1 ปี	90	90.91
รวม	99	100.00
3. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
ผู้บริหารระดับต้น	69	69.70
ผู้บริหารระดับกลาง	17	17.17
ผู้บริหารระดับสูง	13	13.13
รวม	99	100.00
4.อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ	21	21.21
พนักงานวิสาหกิจ	10	10.10
พนักงานเอกชน	53	53.54
ธุรกิจส่วนตัว	12	12.12
เกษตรกร	3	3.03
รวม	99	100.00

จากตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 70.71 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตอยู่ในช่วงระยะเวลา

มากกว่า 1 ปี ร้อยละ 90.91 ตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นผู้บริหารระดับต้น ร้อยละ 69.70 และประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน ร้อยละ 53.54

1.1.3.2 ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์	ตอบสนองความต้องการของตลาด แรงงานและสังคม		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด	4.44	0.59	มาก
2.เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	0.61	มากที่สุด
3.เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น	4.61	0.59	มากที่สุด
4.เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	4.58	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.55	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับแรกคือ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มีการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} =$

4.58) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ ให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด มีการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$)

1.1.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม	4.67	0.54	มากที่สุด
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคมโดยรวม	4.80	0.43	มากที่สุด
3. มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิด ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.67	0.47	มากที่สุด
4. มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.78	0.44	มากที่สุด
5. มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์	4.78	0.42	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.74	0.34	มากที่สุด
ด้านความรู้			
1. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็น พื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	4.43	0.61	มาก
2. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้าน บริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการ ดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์	4.32	0.62	มาก
3. มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ	4.30	0.56	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน			
4. มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน	4.38	0.62	มาก
5. มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ	4.45	0.58	มาก
เฉลี่ยรวม	4.38	0.49	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา			
1. คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ	4.47	0.60	มาก
2. สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม	4.53	0.58	มากที่สุด
3. สามารถประยุกต์ความรู้ คัดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.47	0.58	มาก
4. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาตน องค์กร และสังคม	4.43	0.57	มาก
เฉลี่ยรวม	4.48	0.48	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
1. เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษย-สัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น	4.57	0.57	มากที่สุด
2. มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.72	0.50	มากที่สุด
3. สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ	4.53	0.54	มากที่สุด

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4. สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม	4.44	0.59	มาก
5. มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม	4.42	0.59	มาก
เฉลี่ยรวม	4.54	0.45	มากที่สุด
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
1. สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม	4.29	0.66	มาก
2. สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม	4.22	0.71	มาก
3. สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา	4.32	0.65	มาก
4. สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.48	0.60	มาก
เฉลี่ยรวม	4.33	0.53	มาก
ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตในภาพรวม	4.68	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ใช้บัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) และเห็นว่าคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$ และ $\bar{x} = 4.54$ ตามลำดับ) สำหรับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.48$ และ $\bar{x} = 4.33$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีคุณภาพด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยอันดับแรกคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบ

ผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมา มี 2 ด้านย่อยที่คะแนนเท่ากัน คือ มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร และสังคม และมีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์ ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.78$) และอันดับสุดท้าย มี 2 ด้านย่อยที่มีคะแนนเท่ากันเช่นกัน คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และมีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{x} = 4.67$)

2) ด้านความรู้ ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีคุณภาพด้านนี้อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยอันดับแรกคือ มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.45$) รองลง คือ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ($\bar{x} = 4.43$) และอันดับสุดท้ายคือ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน ($\bar{x} = 4.30$)

3) ด้านทักษะทางปัญญา ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมธธ.สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) รองลงมา มี 2 ด้านย่อยที่คะแนนเท่ากัน คือ คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ และสามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือกและผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และอันดับสุดท้ายคือ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนานตนเอง องค์กร และสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$)

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$) รองลงมาคือ เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) และอันดับสุดท้ายคือ มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$)

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีคุณภาพด้านนี้อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยอันดับแรกคือ สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{x} = 4.48$) รองลง คือ สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้องทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา ($\bar{x} = 4.32$) และอันดับสุดท้ายคือ สามารถ

สื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.22$)

1.2 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

1.2.1 ผลการเรียนรู้หลักสูตรจากนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ประกอบด้วย ความพึงพอใจแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
1) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร	4.35	0.76	มาก
2) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.37	0.75	มาก
3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง	4.34	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.35</u>	<u>0.71</u>	มาก
2.ข้อกำหนดของหลักสูตร			
1) นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ	4.39	0.73	มาก
2) หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้	4.35	0.74	มาก
3) หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน	4.34	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.36</u>	<u>0.69</u>	มาก
3.โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร			
1) เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้ และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง	4.42	0.74	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
2) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน”	4.43	0.73	มาก
3) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.38	0.73	มาก
4) หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา	4.33	0.76	มาก
5) หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทางวิชาการ	4.39	0.75	มาก
6) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลางจนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงงาน หรือวิทยานิพนธ์	4.39	0.74	มาก
7) เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.27	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.37</u>	<u>0.62</u>	มาก
4.กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน			
1) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ชัดเจน	4.36	0.73	มาก
2) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้	4.34	0.77	มาก
3) ผู้สอนหรือหลักสูตรใช้กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.23	0.82	มาก
4) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้	4.15	0.85	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.27</u>	<u>0.65</u>	มาก
5.การประเมินผู้เรียน			
1) มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.20	0.86	มาก
2) การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง	4.19	0.83	มาก
3) การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.09	0.89	มาก
4) การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร	4.19	0.84	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
5) เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ	4.18	0.83	มาก
6) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา	4.18	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.17</u>	<u>0.74</u>	มาก
6.คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน			
1) บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.28	0.80	มาก
2) บุคลากรงานบริการนักศึกษามีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.28	0.80	มาก
3) บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.36	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.31</u>	<u>0.71</u>	มาก
7.คุณภาพผู้เรียน			
1) มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน	4.29	0.87	มาก
2) มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม	4.25	0.84	มาก
3) ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร	4.22	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.25</u>	<u>0.74</u>	มาก
8.การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน			
1) มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.17	0.85	มาก
2) ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ	4.16	0.84	มาก
3) ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ	4.23	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.19</u>	<u>0.72</u>	มาก
9.สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน			
1) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอ	4.30	0.79	มาก
2) มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย	4.33	0.76	มาก
3) มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่เพียงพอและทันสมัย	4.35	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.33</u>	<u>0.68</u>	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	<u>4.29</u>	<u>0.79</u>	มาก

จากตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.29$) และเห็นว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.35, 4.36, 4.37, 4.27, 4.17, 4.31, 4.25, 4.19$ และ 4.33 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความใกล้เคียงกันมาก โดยข้อที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรกคือ หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{x} = 4.37$) รองลงมาคือ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร ($\bar{x} = 4.35$) และอันดับสุดท้ายคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง ($\bar{x} = 4.34$)

2) ข้อกำหนดของหลักสูตร ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสมใกล้เคียงกัน โดยข้อที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรกคือ นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.35$) และอันดับสุดท้ายคือ หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน ($\bar{x} = 4.34$)

3) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมาคือ เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง ($\bar{x} = 4.42$) และอันดับสุดท้ายคือ เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ($\bar{x} = 4.27$)

4) กลยุทธ์การเรียนและการสอน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

ได้ ($\bar{x} = 4.34$) และอันดับสุดท้ายคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.15$)

5) การประเมินผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้ ($\bar{x} = 4.34$) และอันดับสุดท้ายคือ การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.09$)

6) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมามี 2 ประเด็น ที่คะแนนเท่ากันคือ บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจและบุคลากรงานบริการนักศึกษาที่มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 4.28$)

7) คุณภาพผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาคือ มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.25$) และอันดับสุดท้ายคือ ภาระการเรียนของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนที่ระบุในหลักสูตร ($\bar{x} = 4.22$)

8) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.17$) และอันดับสุดท้ายคือ ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.16$)

9) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่เพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 4.35$) รองลงมาคือ มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 4.33$) และอันดับสุดท้ายคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.30$)

1.2.2 ผลการเรียนรู้หลักสูตรจากบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ประกอบด้วย ความพึงพอใจแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลเกี่ยวกับความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
1) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร	4.30	0.66	มาก
2) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.30	0.68	มาก
3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง	4.33	0.69	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.31</u>	<u>0.61</u>	มาก
2.ข้อกำหนดของหลักสูตร			
1) นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ	4.31	0.68	มาก
2) หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้	4.34	0.77	มาก
3) หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน	4.27	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.30</u>	<u>0.67</u>	มาก
3.โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร			
1) เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง	4.34	0.69	มาก
2) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน”	4.40	0.71	มาก
3) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.27	0.73	มาก
4) หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา	4.30	0.71	มาก
5) หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทางวิชาการ	4.27	0.74	มาก
6) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลางจนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงงาน หรือวิทยานิพนธ์	4.30	0.71	มาก
7) เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.27	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.02</u>	<u>0.80</u>	มาก

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4.กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน			
1) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ชัดเจน	4.16	0.80	มาก
2) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้	4.27	0.69	มาก
3) ผู้สอนหรือหลักสูตรใช้กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.19	0.72	มาก
4) ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้	4.23	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.21</u>	<u>0.66</u>	มาก
5.การประเมินผู้เรียน			
1) มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	4.16	0.76	มาก
2) การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง	4.09	0.76	มาก
3) การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.09	0.74	มาก
4) การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร	4.23	0.69	มาก
5) เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่รับรู้	4.18	0.76	มาก
6) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา	4.22	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.16</u>	<u>0.66</u>	มาก
6.คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน			
1) บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.02	0.77	มาก
2) บุคลากรงานบริการนักศึกษามีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.05	0.80	มาก
3) บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	4.09	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.05</u>	<u>0.75</u>	มาก
7.คุณภาพผู้เรียน			

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1) มินิโอบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน	4.30	0.76	มาก
2) มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม	4.36	0.68	มาก
3) ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร	4.31	0.68	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.33</u>	<u>0.65</u>	มาก
8.การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน			
1) มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.08	0.80	มาก
2) ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ	4.09	0.84	มาก
3) ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ	4.00	0.87	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.05</u>	<u>0.78</u>	มาก
9.สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน			
1) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอ	3.98	0.79	มาก
2) มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย	3.98	0.76	มาก
3) มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่เพียงพอและทันสมัย	4.09	0.77	มาก
เฉลี่ยรวม	<u>4.02</u>	<u>0.80</u>	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	<u>4.16</u>	<u>0.63</u>	มาก

จากตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ในภาพรวมพบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.16$) และเห็นว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของมหาวิทยาลัยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.31, 4.30, 4.02, 4.21, 4.16, 4.05, 4.33, 4.05$ และ 4.02 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสมใกล้เคียงกันมาก โดยอันดับแรกคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป

รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาคือ การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร และหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{x} = 4.30$)

2) ข้อกำหนดของหลักสูตร ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสมใกล้เคียงกัน โดยอันดับแรกคือ หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ ($\bar{x} = 4.31$) และอันดับสุดท้ายคือ หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน ($\bar{x} = 4.27$)

3) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ($\bar{x} = 4.40$)” รองลงมาคือ เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง ($\bar{x} = 4.34$) และอันดับสุดท้าย มี 3 ด้านย่อยคือ แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงทั้งความกว้างและความลึกทางวิชาการ และเนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย ($\bar{x} = 4.27$)

4) กลยุทธ์การเรียนและการสอน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้ ($\bar{x} = 4.27$) รองลงมาคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.23$) และอันดับสุดท้ายคือ ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.16$)

5) การประเมินผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา ($\bar{x} = 4.22$) และอันดับสุดท้าย มี 2 ด้านย่อย คือ การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง และการประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.09$)

6) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 4.09$) รองลงมาคือ บุคลากรงานบริการนักศึกษามีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 4.05$) และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 4.02$)

7) คุณภาพผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ ภาระการเรียนของผู้เรียนมีความสอดคล้อง

กับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร ($\bar{x} = 4.31$) และอันดับสุดท้ายคือ มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.30$)

8) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.09$) รองลงมาคือ มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.08$) และอันดับสุดท้ายคือ ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.00$)

9) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับแรกคือ มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่เพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 4.09$) รองลงมา มี 2 ด้านย่อยคือ มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.98$)

2. การพัฒนาแบบจำลองผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 จำเป็นต้องตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยดังนี้

1) การตรวจสอบค่าผิดปกติของข้อมูลด้วยวิธีการของ Mahalanobis Distance พบว่า มีค่า Outlier กล่าวคือมีค่า $p\text{-value} < .001$ (Hamid Ghorbani, 2019) อยู่จำนวน 38 ตัวอย่าง ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงเหลือจำนวนตัวอย่าง 362 ตัวอย่าง

2) ตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของข้อมูล พบว่าค่าดัชนีความเบ้ (Skew Index: SI) อยู่ระหว่าง -1.01 ถึง -0.44 ซึ่งไม่มากกว่า 2 ถือว่า ข้อมูลสมมาตรหรือไม่มีความเบ้มาก และค่าดัชนีความโด่ง (Kurtosis Index: KI) อยู่ระหว่าง -0.985 ถึง 0.824 ซึ่งไม่มากกว่า 7 ถือว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ (West, Finch, & Curran, 1995 อ้างถึงใน Milfont & Duckitt, 2004)

3) ตรวจสอบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน เพื่อป้องกันปัญหา Multicollinearity โดยใช้การทดสอบ Collinearity จะได้ค่าสถิติ tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าสถิติ tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor)

Model	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
1 (Constant)		
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	0.534	1.874
ข้อกำหนดของหลักสูตร	0.481	2.078
โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	0.558	1.791
กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน	0.461	2.170
การประเมินผู้เรียน	0.571	1.751
คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน	0.447	2.237
คุณภาพผู้เรียน	0.378	2.646
การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน	0.446	2.241
สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	0.621	1.610

โดยทั่วไปจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับ Multicollinearity ในระดับมากต้องมีค่า Tolerance ต่ำกว่า 0.2 (Menard, 1995. อ้างถึงใน Field, 2000) แต่จากตารางพบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่า Tolerance มากกว่า 0.2 นอกจากนี้ค่า VIF หากเกิน 4 หรือ 5 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (ผ่องศรี เกียรติเลิศสนา, 2553) แต่จากตารางพบว่าค่า VIF น้อยกว่า 4 ดังนั้นจึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยที่ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 ผลการวิเคราะห์แสดงได้ตามตารางที่ 4.19 – 4.21

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.853 ^a	0.728	0.721	0.26611

a. Dependent Variable: ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษา

b. Predictors: (Constant), ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง, ข้อกำหนดของหลักสูตร, โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร, กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน, การประเมินผู้เรียน, คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน,

คุณภาพผู้เรียน, การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน, สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน

จากตารางที่ 4.19 พบว่า จะมีตัวแปรอิสระ 9 ตัว ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ที่ร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษา ได้ร้อยละ 72.8 โดยจะมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ผลลัพธ์การดำเนินงานเท่ากับ 0.26611 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.853 แสดงว่าการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาในระดับที่สูง (Cohen Runyon and other.1996:238) และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.728 แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษามีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงการจัดคุณภาพการเรียนรู้จากหลักเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 72.8% ส่วนที่เหลืออีก 27.2% เป็นผลมาจากสาเหตุอื่น

ตารางที่ 4.20 ความสามารถในการทำนายผลลัพธ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาจากการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3

Model	SS	DF	MS	F	p-value.
Regression	73.742	9	8.194	115.702	0.000
Residual	27.618	390	0.071		
Total	101.360	399			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ตัวแปรอิสระ 9 ตัว ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแปรพยากรณ์เข้าสมการเพื่อพยากรณ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่มีต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p-value.
	b	Std. Error	β		
1 (Constant)	-1.083	0.189		-5.734	0.000
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (X_1)	0.120	0.040	0.109	3.020	0.003
ข้อกำหนดของหลักสูตร (X_2)	0.163	0.043	0.146	3.825	0.000
โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (X_3)	0.115	0.046	0.089	2.511	0.012
กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน (X_4)	0.091	0.043	0.082	2.104	0.036
การประเมินผู้เรียน (X_5)	0.100	0.034	0.102	2.924	0.004
คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (X_6)	0.249	0.040	0.249	6.298	0.000
คุณภาพผู้เรียน (X_7)	0.162	0.046	0.151	3.512	0.000
การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (X_8)	0.138	0.041	0.134	3.378	0.001
สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (X_9)	0.104	0.035	0.099	2.959	0.003

จากตารางที่ 4.21 แสดงว่า การประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (X_1) ข้อกำหนดของหลักสูตร (X_2) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (X_3) กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน (X_4) การประเมินผู้เรียน (X_5) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (X_6) คุณภาพผู้เรียน (X_7) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (X_8) และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (X_9) สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเรียงลำดับความสำคัญในการพยากรณ์จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ($\beta = 0.249$) คุณภาพผู้เรียน ($\beta = 0.151$) ข้อกำหนดของหลักสูตร ($\beta = 0.146$) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ($\beta = 0.134$) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\beta = 0.109$) การประเมินผู้เรียน ($\beta = 0.102$) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\beta = 0.099$) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ($\beta = 0.089$) และกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน ($\beta = 0.082$) ตามลำดับ มีสมการพยากรณ์ดังนี้คือ

$$\hat{y} = 0.109X_1 + 0.146X_2 + 0.089X_3 + 0.082X_4 + 0.102X_5 + 0.249X_6 + 0.151X_7 + 0.134X_8 + 0.099X_9$$

3. การเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาและบัณฑิตทำให้ทราบแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตรได้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทางหลักสูตรควรผลิตชุดวิชาเรียนที่เพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะด้านการผลิตและการตลาด โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน เพราะนักศึกษาสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตร “ผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด” นอกจากนี้ยังควรมีชุดวิชาที่เกี่ยวกับการสร้างกลยุทธ์และภาวะผู้นำ เพื่อขยายโอกาสในการพัฒนาสายงานให้กับผู้เรียน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตร “เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการเพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น”

2) โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนชุดวิชาต่างๆ ได้ เนื่องจากปัจจุบันชุดวิชาประกอบด้วยรายวิชา 2 วิชา ทำให้การเทียบโอนเป็นไปได้ยากเนื่องจากต้องมีการจับให้เข้าคู่กันจึงจะเทียบโอนได้ เมื่อเทียบโอนไม่ได้จะส่งผลต่อระยะเวลาและค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้นักศึกษาจะไม่แน่ใจในการเลือกชุดวิชาเฉพาะด้านแบบให้เลือก เพราะมีให้เลือกหลายกลุ่มหลายชุดวิชามากเกินไป และมีข้อเสนอแนะให้ลดการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพราะไม่สามารถนำไปประยุกต์กับการทำงานได้เท่าที่ควร อีกทั้งได้เรียนมาแล้วก่อนที่จะเข้ามาเรียนในหลักสูตรนี้

3) การเรียนการสอน นักศึกษาและบัณฑิตเสนอให้มีการสอนเสริมในทุกรายวิชาเพื่อให้ นักศึกษาได้เผชิญหน้ากับผู้สอนและได้ถามข้อปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับบทเรียน นอกจากนี้นักศึกษา ยังสนับสนุนให้มีการสอนผ่าน E-Learning ควบคู่การสอนเสริม อย่างไรก็ตามในชุดวิชาประสบการณ์ วิชาชีพการจัดการนักศึกษายังเป็นกังวลกับการเรียนแบบออนไลน์เนื่องจากนักศึกษาต้องลางานหลายวัน แต่ถ้าหากไม่ลาก็จะทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ ซึ่งจะแตกต่างจากการลางานมาทำกิจกรรมแบบเผชิญหน้า จะดูสมเหตุสมผลต่อการลางานมากกว่า ทั้งนี้การลางานแบบไม่สมเหตุสมผลจะมีผลต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอีกด้วย

4) เอกสารการสอน ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังต้องเขียนให้อ่านแล้วทำความเข้าใจได้ง่าย เนื้อหากระชับ ส่วนการจัดส่งที่ล่าช้านั้นนักศึกษาแนะนำให้มีการจัดทำเป็นไฟล์ให้นักศึกษาดาวน์โหลด

5) การวัดและประเมินผลการศึกษา เกณฑ์การให้คะแนนควรเพิ่มระดับเกรดเพื่อให้สามารถวัดผลได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเกณฑ์การให้คะแนนค่อนข้างกว้าง มีแค่ 3 ระดับ คือ U S

และ H และควรมีการแจ้งผลการประเมิน (เกรด) ให้กับนักศึกษาอย่างรวดเร็ว เพราะการแจ้งผลการประเมินช้าจะส่งผลทำให้การลงทะเบียนเรียนในเทอมต่อไปติดขัดได้

6) การให้บริการของมหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงการส่งหนังสือทางไปรษณีย์ที่ล่าช้า ควรเพิ่มจำนวนคู่สายของ Call Center เพิ่มช่องทางออนไลน์ในการให้คำแนะนำและควรให้บริการและตอบคำถามนักศึกษาอย่างรวดเร็วและสุภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

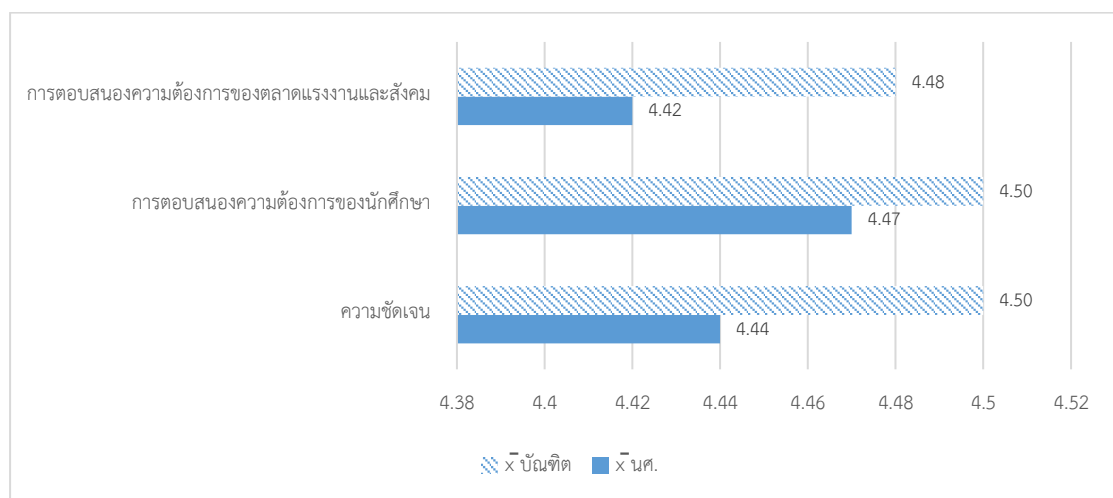
5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมี 4 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

5.1.1 ประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

5.1.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

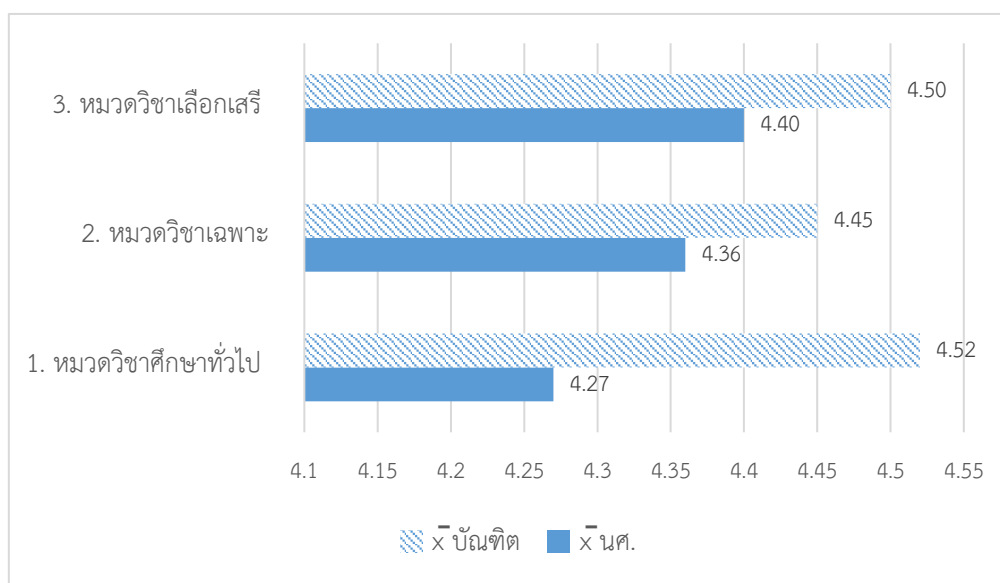
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมนั้น ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในเรื่องของความชัดเจน ($\bar{x} = 4.44$, $\bar{x} = 4.50$) การตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.47$, $\bar{x} = 4.50$) และการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ($\bar{x} = 4.42$, $\bar{x} = 4.48$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 ลักษณะของวัตถุประสงค์ในภาพรวม

5.1.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

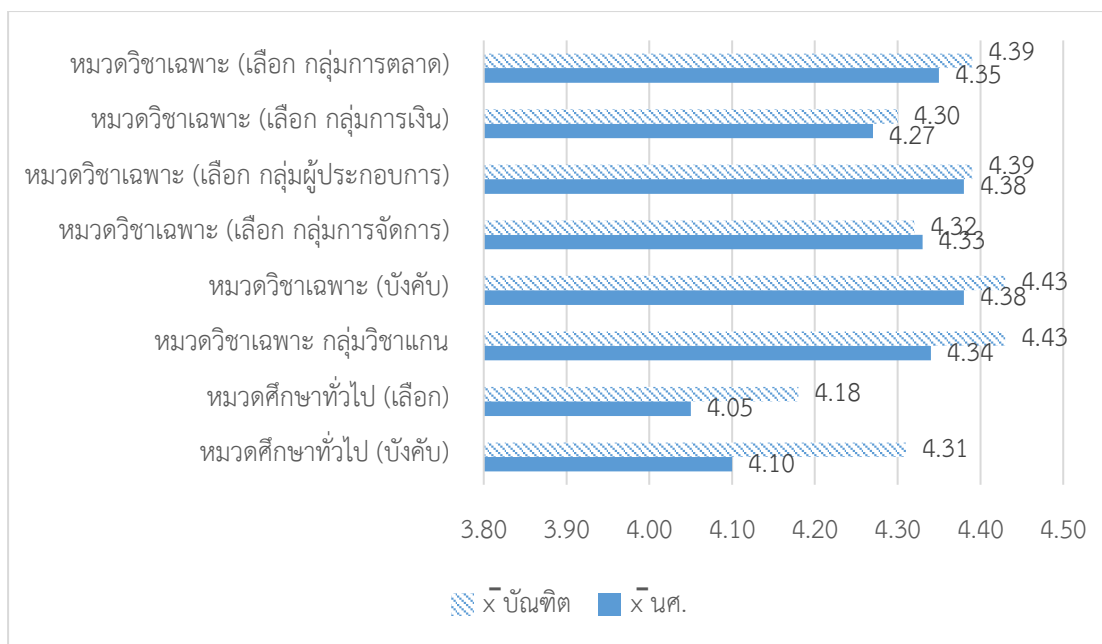
ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) แต่นักศึกษากลับมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากเท่านั้น ($\bar{x} = 4.27$) ส่วนหมวดวิชาเฉพาะทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $\bar{x} = 4.45$) และหมวดวิชาเลือกเสรี ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.40$, $\bar{x} = 4.50$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

5.1.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

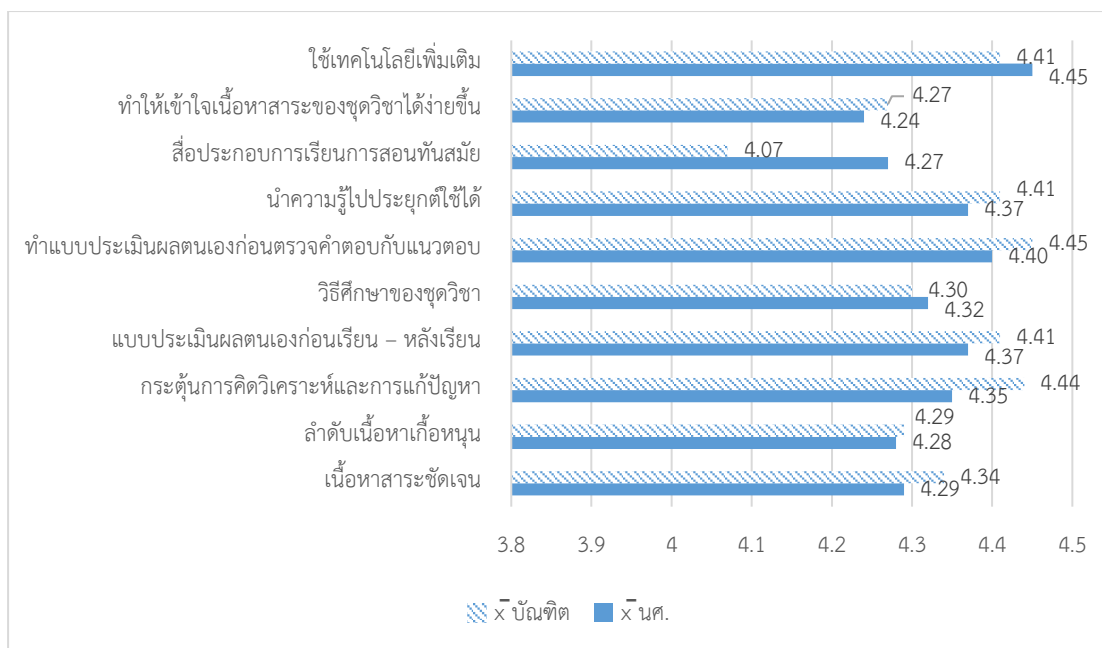
ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในหมวดศึกษาทั่วไป บัณฑิต ($\bar{x} = 4.10$, $\bar{x} = 4.31$) หมวดศึกษาทั่วไป เลือก ($\bar{x} = 4.05$, $\bar{x} = 4.18$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน ($\bar{x} = 4.34$, $\bar{x} = 4.43$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาบังคับ ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.43$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการจัดการทั่วไปและทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{x} = 4.33$, $\bar{x} = 4.32$) หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านผู้ประกอบการ ($\bar{x} = 4.38$, $\bar{x} = 4.39$) กลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการเงิน ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.30$) และหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเลือกด้านการตลาด ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.39$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.3

ภาพที่ 5.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในชุดวิชาแต่ละหมวด

5.1.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอนจากนักศึกษาและบัณฑิต

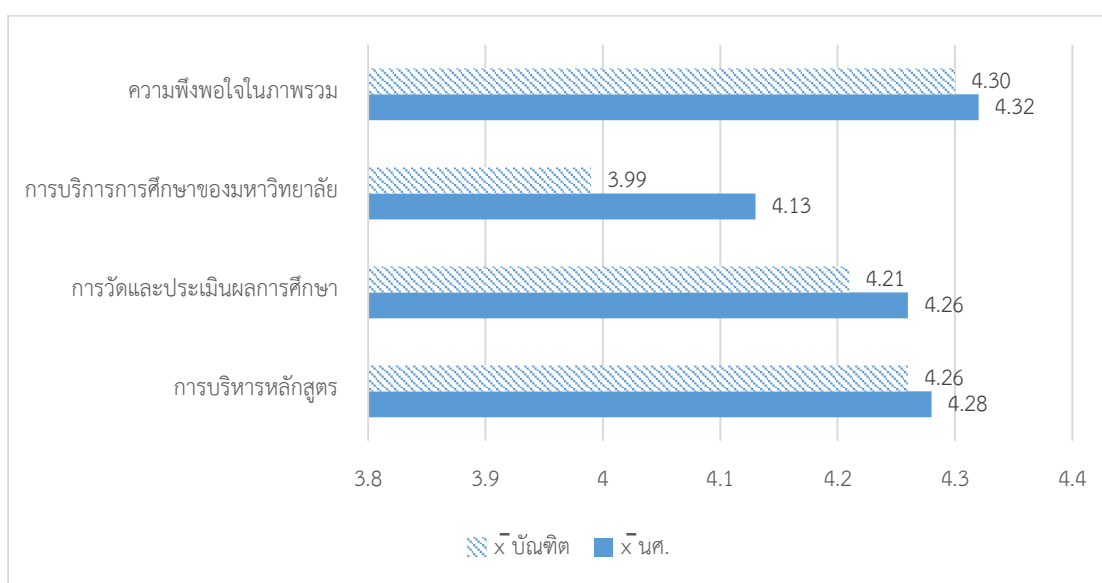
ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอน ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.29$, $\bar{x} = 4.34$) ด้านลำดับเนื้อหาเกื้อหนุน ($\bar{x} = 4.28$, $\bar{x} = 4.29$) ด้านกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.44$) ด้านแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน-หลังเรียน ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.41$) ด้านวิธีศึกษาของชุดวิชา ($\bar{x} = 4.32$, $\bar{x} = 4.30$) ด้านการทำแบบประเมินผลตนเองก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ ($\bar{x} = 4.40$, $\bar{x} = 4.45$) ด้านนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.41$) ด้านสื่อประกอบการเรียนการสอนทันสมัย ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.07$) ด้านทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้น ($\bar{x} = 4.24$, $\bar{x} = 4.27$) และด้านการใช้เทคโนโลยีเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.45$, $\bar{x} = 4.41$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.4

ภาพที่ 5.4 ความเหมาะสมของเอกสารการสอน

5.1.1.5 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม จากนักศึกษาและบัณฑิต

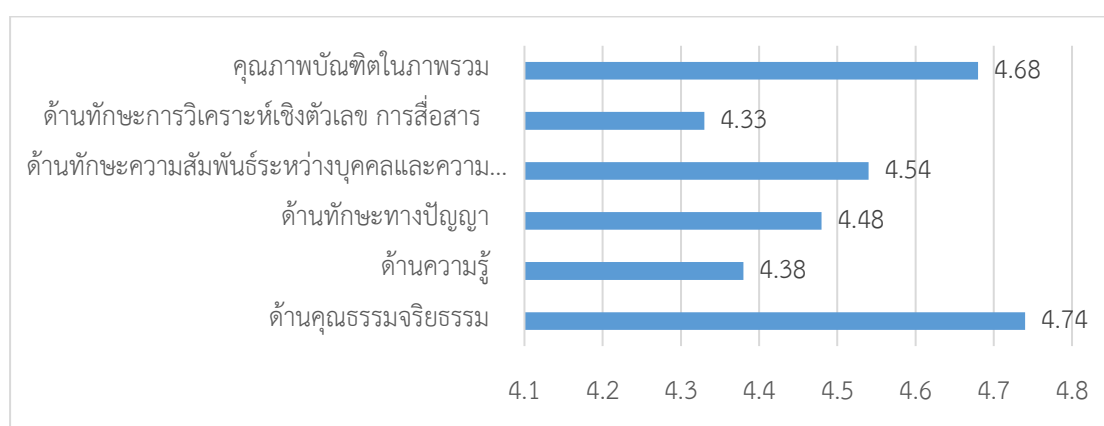
ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม ทั้งนักศึกษาและบัณฑิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 4.28$, $\bar{x} = 4.26$) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{x} = 4.26$, $\bar{x} = 4.21$) และด้านการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.13$, $\bar{x} = 3.99$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.5

ภาพที่ 5.5 ความพึงพอใจจากนักศึกษาและบัณฑิต

5.1.1.6 การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

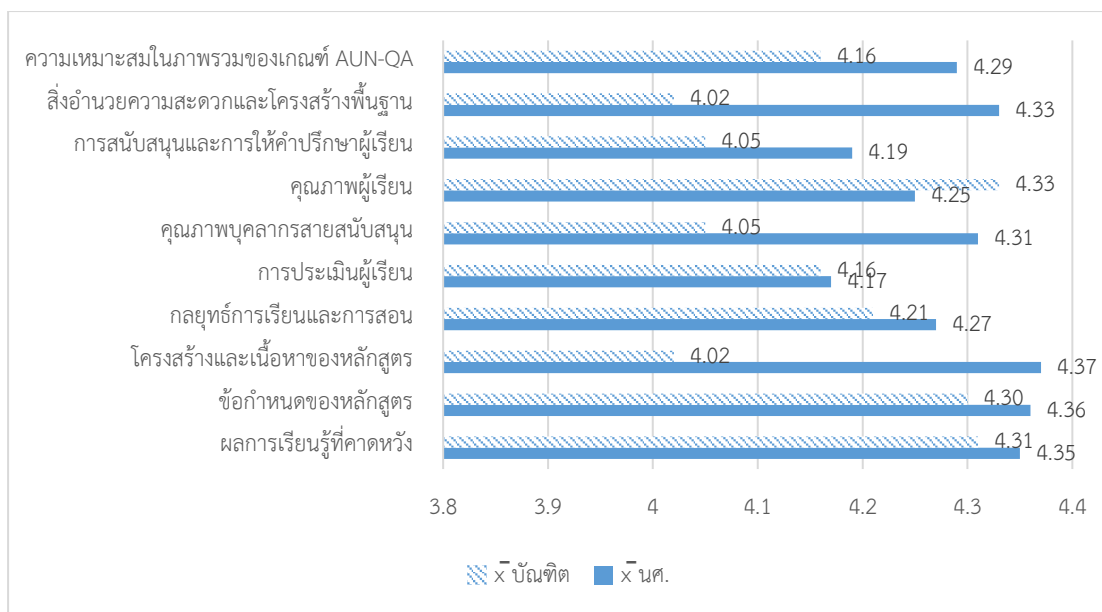
การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) โดยในอันดับแรกนั้นคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.74$) อันดับสอง คือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.54$) อันดับสาม คือด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.48$) อันดับสี่ คือด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.38$) และสุดท้ายอันดับห้า คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.33$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.6

ภาพที่ 5.6 คุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ.

5.1.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 จากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $\bar{x} = 4.16$) และเมื่อพิจารณาพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งในด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\bar{x} = 4.35$, $\bar{x} = 4.31$) ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.36$, $\bar{x} = 4.30$) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{x} = 4.37$, $\bar{x} = 4.02$) ด้านกลยุทธ์การเรียนและการสอน ($\bar{x} = 4.27$, $\bar{x} = 4.21$) ด้านการประเมินผู้เรียน ($\bar{x} = 4.17$, $\bar{x} = 4.16$) ด้านคุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ($\bar{x} = 4.31$, $\bar{x} = 4.05$) ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.25$, $\bar{x} = 4.33$) ด้านการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$, $\bar{x} = 4.05$) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.33$, $\bar{x} = 4.02$) รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 5.7

ภาพที่ 5.7 การประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3

5.1.3 การประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

การประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (X_1) ข้อกำหนดของหลักสูตร (X_2) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (X_3) กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน (X_4) การประเมินผู้เรียน (X_5) คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (X_6) คุณภาพผู้เรียน (X_7) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (X_8) และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (X_9) สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเรียงลำดับความสำคัญในการพยากรณ์จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน ($\text{Beta} = 0.249$) คุณภาพผู้เรียน ($\text{Beta} = 0.151$) ข้อกำหนดของหลักสูตร ($\text{Beta} = 0.146$) การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ($\text{Beta} = 0.134$) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\text{Beta} = 0.109$) การประเมินผู้เรียน ($\text{Beta} = 0.102$) สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน ($\text{Beta} = 0.099$) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ($\text{Beta} = 0.089$) และกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน ($\text{Beta} = 0.082$) ตามลำดับ มีสมการพยากรณ์ดังนี้คือ

$$\hat{y} = 0.109X_1 + 0.146X_2 + 0.089X_3 + 0.082X_4 + 0.102X_5 + 0.249X_6 + 0.151X_7 + 0.134X_8 + 0.099X_9$$

5.1.4 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตร

เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชได้มีการนำ AUNQA VERSION 3 มาใช้ในการประเมินหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน จึงได้นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของการดำเนินการบริหารหลักสูตร ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทางหลักสูตรควรผลิตชุดวิชาเรียนที่เพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการอย่างรอบด้าน
- 2) โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถเทียบโอนชุดวิชาต่างๆ ได้
- 3) การเรียนการสอน นักศึกษาและบัณฑิตเสนอให้มีการสอนเสริมในทุกรายวิชาเพื่อให้ นักศึกษาได้เผชิญหน้ากับผู้สอนและได้ถามข้อปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับบทเรียน นอกจากนี้ นักศึกษายัง สนับสนุนให้มีการสอนผ่าน E-Learning ควบคู่การสอนเสริม
- 4) เอกสารการสอน ควรมีการจัดลำดับเนื้อหาที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยัง ต้องเขียนให้อ่านแล้วทำความเข้าใจได้ง่าย เนื้อหากระชับ
- 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา เกณฑ์การให้คะแนนควรเพิ่มระดับเกรดเพื่อให้สามารถ วัดผลได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น
- 6) การให้บริการของมหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงการส่งหนังสือทางไปรษณีย์ที่ล่าช้า ควรเพิ่ม จำนวนคู่สายของ Call Center เพิ่มช่องทางออนไลน์ในการให้คำแนะนำและควรให้บริการและตอบ คำถามนักศึกษาอย่างรวดเร็วและสุภาพ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ใน ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

5.2.1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากนักศึกษาและ บัณฑิต

ถึงแม้ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในภาพรวมนั้น ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตต่างก็มีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดการพัฒนาของหลักสูตร หลักสูตรยังสามารถปรับปรุงการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ทั้งในเรื่องของความชัดเจน การตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมให้ขึ้นมาอยู่ใน ระดับมากที่สุดได้

5.2.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่นักศึกษากลับมีความคิดเห็น

ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเท่านั้น อาจเกิดจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจ (การจัดการ) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีนักศึกษาที่จบมาจากระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 10.72 ตามลำดับ ทำให้นักศึกษามีความคิดว่า โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความซ้ำซ้อนกับที่ตนเคยเรียนมาก่อน

5.2.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

ถึงแม้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งในหมวดศึกษาทั่วไป บัณฑิต ($\bar{x} = 4.10$, $\bar{x} = 4.31$) หมวดศึกษาทั่วไป เลือก ($\bar{x} = 4.05$, $\bar{x} = 4.18$) แต่เมื่อเทียบกับหมวดวิชาอื่นๆ หมวดศึกษาทั่วไปนั้นมีความเหมาะสมต่ำกว่าหมวดอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นเพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนไป นักศึกษาต้องการเรียนวิชาเฉพาะทางที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริงมากขึ้น

5.2.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอนจากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอน ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน แต่เป็นที่น่าสนใจว่า ในด้านสื่อประกอบการเรียนการสอน ทันสมัยนั้น บัณฑิตกลับให้คะแนนที่ต่ำกว่าข้ออื่นๆ ค่อนข้างอย่างเห็นได้ชัด ($\bar{x} = 4.07$) อาจเป็นเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีที่ทันสมัยก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างรวดเร็ว ประกอบกับเอกสารการสอนของมสธ. จะถูกปรับปรุงในทุก 5 ปี ซึ่งถือว่า ช้าเกินไปสำหรับองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

5.2.1.5 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม จากนักศึกษาและบัณฑิต

ถึงแม้ว่า นักศึกษาและบัณฑิตจะมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระดับมาก และมีค่าใกล้เคียงกันทั้งในด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 4.28$, $\bar{x} = 4.26$) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{x} = 4.26$, $\bar{x} = 4.21$) และด้านการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.13$, $\bar{x} = 3.99$) แต่ก็มีข้อเสนอแนะในด้านการให้บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยค่อนข้างมากโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดส่งเอกสารล่าช้า การติดต่อมหาวิทยาลัยได้ค่อนข้างยาก เป็นต้น

5.2.1.6 การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

การประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่า บัณฑิตในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) โดยในอันดับแรกนั้นคือ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.74$) ซึ่งจะเห็นว่า คะแนนในด้านนี้สูงทั้งช่วงจากคะแนนด้านอื่นๆ ค่อนข้างมากทำให้คะแนนโดยรวมสูงตาม แต่หากพิจารณารายย่อยข้ออื่น โดยเฉพาะคือ ด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.33$) จะเห็นว่า คะแนนทั้งนี้ ค่อนข้างห่าง จึงควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ของ มสธ. ในด้านนี้เป็นพิเศษ

5.2.2 ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 จากนักศึกษาและบัณฑิต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $\bar{x} = 4.16$) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$, $\bar{x} = 4.05$) มีค่าต่ำกว่า ด้านอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงพัฒนาการประเมินผล การเรียนรู้ตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ในด้านนี้เป็นพิเศษ

5.2.3 ผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

จากการที่องค์ประกอบการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กลยุทธ์การเรียนและการสอน การประเมินผู้เรียน คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน คุณภาพผู้เรียน การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน สามารถที่จะร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการ) หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ได้ร้อยละ 72.8 โดยจะมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ ผลลัพธ์การดำเนินงานเท่ากับ 0.26611 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.853 แสดงว่าการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA VERSION 3 มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาในระดับที่สูง ดังนั้นทางหลักสูตรจึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของทางมหาวิทยาลัยที่มีมติเห็นชอบให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยังคงใช้เกณฑ์ AUN-QA ในการประเมินหลักสูตรในการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

5.3.1 ข้อเสนอแนะการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

จัดให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ทั้งในเรื่องของ ความชัดเจน การตอบสนองความต้องการของนักศึกษาและการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคม

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านโครงสร้างหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

จัดให้มีการเทียบโอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หรือปรับลดโครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้กับ นักศึกษาที่จบในระดับปริญญาตรีมาแล้ว

5.3.1.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรจากนักศึกษาและบัณฑิต

เพิ่มชุดวิชาเฉพาะทางหรือเน้นปฏิบัติมากขึ้น เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

5.3.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเอกสารการสอนจากนักศึกษาและบัณฑิต

ควรมีการปรับปรุงเอกสารการสอนให้ทันกับองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบัน และควรมีการปรับปรุง Elearning ให้สอดคล้องกับเอกสารการสอน และควรมี Elearning ให้ครบทุกชุดวิชา

5.3.1.5 ข้อเสนอแนะความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การศึกษา การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในภาพรวม จากนักศึกษาและบัณฑิต

ปรับปรุงการให้บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะการจัดส่งเอกสาร และการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย อาจเพิ่มช่องทางให้นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ และเพิ่มช่องทางการติดต่อออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษา

5.3.1.6 ข้อเสนอแนะการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ. จากผู้ใช้บัณฑิต

พัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมสธ. ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการเพิ่มชุดวิชาที่เพิ่มทักษะเหล่านี้ และควรให้มีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560 ตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 จากนักศึกษาและบัณฑิต

ควรมีการจัดหน่วยงาน ช่องทาง หรือกิจกรรมที่ช่วยเหลือนักเรียนให้คำปรึกษากับผู้เรียน
มาก อาจจะเป็นช่องทางออนไลน์หรือแบบเผชิญหน้า

5.3.3 ข้อเสนอแนะการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUNQA VERSION 3 ที่ ส่งผลต่อความพึงพอใจในภาพรวมของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการ หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2560

1) ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทางหลักสูตรฯ ควรกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้
ครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทางให้ชัดเจน เช่น การกำหนด
ทักษะด้านการสื่อสาร ด้านเครื่องใช้สำนักงานทางการจัดการ

2) ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร หลักสูตรควรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผล
ที่ชัดเจนและมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษาคาดหวัง เช่น
มีการประเมินผลการนำเสนอ หรือการจัดให้มีคะแนนเก็บเพื่อประเมินถึงความรับผิดชอบต่องานที่
ได้รับมอบหมาย

3) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความทันสมัย ทันยุค
ทันเหตุการณ์ อีกทั้งควรที่จะบูรณาการเนื้อหาระหว่างวิชาให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยการเพิ่มชุดวิชาที่มี
การนำหลายๆ วิชามาบูรณาการใช้ร่วมกัน

4) ด้านกลยุทธ์การเรียนและการสอน ทางหลักสูตรควรหากลยุทธ์ที่กระตุ้นและสนับสนุนให้
นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น จัดให้มีการสอนเสริมเชิงปฏิบัติการแบบ
เผชิญหน้า

5) ด้านการประเมินผู้เรียน ทางหลักสูตรควรจัดให้มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีความ
ชัดเจน คงเส้นคงวา เป็นเกณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน มีที่มาอ้างอิง และประกาศให้นักศึกษาได้รับรู้ถึง
เกณฑ์การประเมินโดยเกณฑ์การประเมินต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและควรมีวิธีการ
วัดถึงความสามารถในการนำวิชาความรู้ไปบูรณาการได้

6) ด้านคุณภาพบุคลากร สายสนับสนุน ทางหลักสูตรควรประสานงานกับทางสาขาวิชาและ
มหาวิทยาลัยเพื่อฝึกอบรมบุคลากรสายสนับสนุนให้มีความสามารถในการจัดการ การสื่อสารและ
ให้บริการนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านอินเทอร์เน็ตได้
มากขึ้น

7) ด้านคุณภาพผู้เรียน ทางหลักสูตรควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของ
นักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาในปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิม เช่นมีความสนใจในการลงมือ
ปฏิบัติจริงมากกว่าทฤษฎี ก็ควรจัดให้นักศึกษาได้ลงปฏิบัติจริงตามความสนใจของนักศึกษา

8) ด้านการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน ทางหลักสูตรควรมีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา ในแต่ละรุ่นอีกทั้งจัดให้มีระบบให้คำปรึกษาด้านการเรียนกับนักศึกษาพร้อมกันไปอีกด้วย

9) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานควรประสานงานกับทางสาขาวิชาและมหาวิทยาลัย ให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่างเพียงพอและนักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่ายและทั่วถึง

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรมีการวิจัยติดตามความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลการพัฒนาารูปแบบปัจจัยเบื้องต้น และเป็นข้อมูลพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการศึกษาในระบบทางไกล โดยเน้นการทำวิจัยเป็นระยะ ใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการบริหาร

5.4.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินอื่นๆ เพื่อเลือกเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของตลาดต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ลิ้มปนาทร และศรีธนา บุญญเศรษฐ์. (2551). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ แขนง
วิชาการจัดการงานก่อสร้างวิชาเอกการจัดการงานก่อสร้าง. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้องของสำนัก
มาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์.
- กัญญา ลินทรตันศิริกุล. (2554). รูปแบบการประเมินหลักสูตร. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการ
ประเมินหลักสูตร. หน่วยที่ 3 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ครรชิต ทะกองและคณะ. (2550). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว
(หลักสูตรนานาชาติ). วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จรรยา ดาสาและคณะ. (2553). การประเมินและติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. สาขา
วิทยาศาสตร์ศึกษา กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์.
- ธัญพร ปัญญาทิพย์. (2554). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี พุทธศักราช 2547
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการ
วัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (ครั้งที่ 9) กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. (ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พรณงาม อารยวุฒิ. (2558). ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทางธุรกิจ. ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการวิจัยทางธุรกิจ การวางแผนและการควบคุมทางการเงิน. หน่วยที่ 4 สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2558). การประเมินหลักสูตร: แนวคิด กระบวนการและการใช้ผลการประเมิน.
วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 8 (1).
- รัชนิ พลแสน. (2557). การพัฒนาแบบประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรม
มาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์. (2551). การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2
ปี) แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีไลวรรณ วิภาจกษณกุล. (2551). การประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2558). การประเมินหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. สืบค้นวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 จาก http://www.edu.tsu.ac.th/major/old_eva/journal/scan1.pdf
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2553). หลักสูตรการศึกษาสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ปีการศึกษา 2553. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. (2557). หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. (2555). การพัฒนาการบริการสนับสนุนการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. ปีที่ 6 (1).
- อนุชัย ตั้งสุภพรชัย. (2546). การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พุทธศักราช 2539. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- อรรวรรณ ประยงค์หอม. (2554). การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2542) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Blatthorn, A. A., Boschee, F., Whitehead, B. M., & Basehee, B. F. (2012). Curriculum Leadership: Strategies for Development and Implementation. Los Angeles, CA: SAGE.
- Oliva, P. F., & Gordon, W. R. (2013). Developing the Curriculum. New York: Pearson.
- Trainor, A., & Graue, E. (2013). Reviewing Qualitative Research in the Social Sciences. New York: Routledge.

ภาคผนวก ก

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร

สำหรับโครงสร้างของหลักสูตร แบ่งเป็น 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ 2560, น.14-16)

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (30 หน่วยกิต)

บังคับ 3 ชุดวิชา

10111 (20111002)	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร English for Communication	6 (12-2-0-4)
10141 (20111005)	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต Science, Technology and Environment for Life	6 (12-2-0-4)
10151 (20111006)	ไทยศึกษา Thai Studies	6 (12-2-0-4)

และเลือก 2 ชุดวิชา โดยเลือกเรียนตามกลุ่มเนื้อหา กลุ่มละ 1 ชุดวิชา ดังนี้

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

10103 (20111001)	ทักษะชีวิต Life Skills	6 (12-2-0-4)
10121 (20111003)	อารยธรรมมนุษย์ Human Civilization	6 (12-2-0-4)
10164 (20111011)	สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน Society and Culture in the ASEAN Community	6 (12-2-0-4)

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

10131 (20111004)	สังคมมนุษย์ Human Society	6 (12-2-0-4)
10152 (20111007)	ไทยกับสังคมโลก Thailand and the World Community	6 (12-2-0-4)

หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (96 หน่วยกิต)

1) วิชาแกน 8 ชุดวิชา (48 หน่วยกิต)

11301 (20143001)	ภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ English for Business	6(12-2-0-4)
30205 (20322001)	คณิตศาสตร์และสถิติ Mathematics and Statistics	6(12-2-0-4)
30208 (20322002)	การบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการ Financial Accounting and Managerial Accounting	6(12-2-0-4)
30209 (20322003)	การเงินธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ	6(12-2-0-4)

30210 (20322004)	Business Finance and Business Law การจัดการการผลิตและดำเนินงาน และหลักการ ตลาด	6(12-2-0-4)
30211 (20322005)	Production and Operations Management and Principle of Marketing องค์การและการจัดการ และการจัดการทรัพยากร มนุษย์	6(12-2-0-4)
32206 (20322006)	Organization and Management and Human Resource Management สถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	6(12-2-0-4)
60120 (20602001)	Business Statistics and Quantitative Analysis หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	6(12-2-0-4)
	Principles of Economics	

2) วิชาเฉพาะด้าน 8 ชุดวิชา (48 หน่วยกิต)

บังคับ 6 ชุดวิชา

32326 (20323102)	การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้าง สมรรถนะ	6(12-2-0-4)
32341 (20323111)	Strategic Management and Competency - based Management ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและธุรกิจ อิเล็กทรอนิกส์	6(12-2-0-4)
32342 (20323112)	Management Information System and e-Business ภาวะผู้นำและพฤติกรรมองค์การ	6(12-2-0-4)
32452 (20323109)	Leadership and Organizational Behavior กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การ แห่งการเรียนรู้	6(12-2-0-4)
32482 (20325101)	Human Resource Management Strategy and Learning Organization ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการ	6(12-2-2-2)
32493 (20323115)	Professional Experience in Management การจัดการนวัตกรรมและการจัดการเพื่อความ ยั่งยืน	6(12-2-0-4)

Innovation Management and Sustainable
Management

และเลือก 2 ชุติวิชาจากชุติวิชาต่อไปนี้

กลุ่มวิชาด้านการจัดการทั่วไปและทรัพยากรมนุษย์

32343 (20323113)	ธุรกิจระหว่างประเทศและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน International Business and Supply Chain Management	6(12-2-0-4)
32408 (20323409)	การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก Small Business Management and Retailing	6(12-2-0-4)
32453 (20323110)	การพนังงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน Employee Relations and Compensation Management	6(12-2-0-4)

กลุ่มวิชาด้านผู้ประกอบการ

32449 (20323106)	การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ Business Building and Entrepreneurship	6(12-2-0-4)
32494 (20323114)	แผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ Business Plan and Business Research	6(12-2-0-4)

กลุ่มวิชาด้านการเงิน

32332 (20323205)	การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย Risk Management and Principles of Insurance	6(12-2-0-4)
32340 (20323215)	การเงินส่วนบุคคลและการภาษีอากร Personal Finance and Taxation	6(12-2-0-4)

กลุ่มวิชาด้านการตลาด

32432 (20323405)	การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา Product and Price Management	6(12-2-0-4)
32474 (20323407)	การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด Marketing Communication and Promotion	6(12-2-0-4)

หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุติวิชา (6 หน่วยกิต)

เลือกจากชุติวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ยกเว้นชุติวิชาที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ ก. ชุติวิชาประสบการณ์วิชาชีพของทุกสาขาวิชา ข. ชุติวิชาที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับชุติวิชาบังคับอื่นๆ ในหลักสูตรที่เรียน ค. ชุติวิชาที่มีการกำหนดคุณสมบัติและทักษะพื้นฐานไว้โดยเฉพาะ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

(สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

(สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความพึงพอใจแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น

ความหมาย

5	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก
3	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย
1	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- ## ตอนที่2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

[illegible]

[illegible]

คำชี้แจง โปรดพิจารณาโครงสร้างหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โครงสร้างหลักสูตร	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (จำนวน 30 หน่วยกิต)						
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (จำนวน 96 หน่วยกิต)						
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (จำนวน 6 หน่วยกิต)						

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรในประเด็นต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด (มีรายละเอียดคำอธิบายชุดวิชาอยู่ในเอกสารการสอนและเว็บไซต์ (https://www.stou.ac.th/Courses/bachelor_64/program/03_management.pdf) และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

[illegible]

[illegible]

ลำดับ ที่	ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร					เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): ธุรกิจระหว่างประเทศและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน										
24	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก										
25	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน										
26	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ										
27	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): แผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ										
28	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย										
29	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การเงินส่วนบุคคลและการภาษีอากร										
30	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา										
31	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด										
32	หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา)										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร (โปรดระบุชุดวิชาที่ท่านเห็นว่าควรกำหนดให้เพิ่มเติมในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตที่จะปรับปรุงใหม่)

.....

.....

.....

.....

4. เอกสารการสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเอกสารการสอนชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตร แล้วตัดสินใจว่าเอกสารแต่ละรายการต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย						
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา						
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา						
5. วิธีศึกษาของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา						
6. ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ						
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้						
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น e-learning มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน						
9. สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้						
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา/การบริการ การศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการบริหารหลักสูตร/การวัดและประเมินผลการศึกษา/การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย /ความพึงพอใจในภาพรวม แล้วตัดสินใจว่าแต่ละรายการต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	การบริหารหลักสูตร ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตร ในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่						
	1.2 ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่ สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน						
	1.3 ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการ สอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การ อบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น						
2	การวัดและประเมินผลการศึกษา 2.1 การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มี การสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น						
	2.2 การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และ ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน						
	2.3 การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา						
	2.4 การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา						
3	การบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริการการศึกษาของ มหาวิทยาลัย ในประเด็นต่อไปนี้						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	3.1 การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น เคาน์เตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการ ร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น						
	3.2 การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)						
	3.3 การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา						
	3.4 การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ						
	3.5 การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call center)						
	3.6 การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบ ครบวงจร (ถ้าเคยใช้บริการ)						
	3.7 การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (ถ้าเคยใช้บริการ)						
4	ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและ บริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช						

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความพึงพอใจแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA
คำชี้แจง โปรดพิจารณาการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
	1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจน และแสดงไว้ในหลักสูตร						
	1.2 หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต						
	1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และ ทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง						
2	ข้อกำหนดของหลักสูตร						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
2	2.1 นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ						
	2.2 หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้						
	2.3 หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน						
3	โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร						
	3.1 เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง						
	3.2 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน”						
	3.3 แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
	3.4 หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา						
	3.5 หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงทั้งความกว้างและความลึกทางวิชาการ						
	3.6 หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลางจนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์						
	3.7 เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย						
4	กลยุทธ์การเรียนและการสอน						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	4.1 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ชัดเจน						
	4.2 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้						
	4.3 ผู้สอนหรือหลักสูตรใช้กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ						
	4.4 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้						
5	การประเมินผู้เรียน						
	5.1 มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา						
	5.2 การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง						
	5.3 การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย						
	5.4 การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร						
	5.5 เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ						
	5.6 มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา						
6	คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน						
	6.1 บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						
	6.2 บุคลากรงานบริการนักศึกษามีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						
	6.3 บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
7	คุณภาพผู้เรียน						
	7.1 มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน						
	7.2 มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม						
	7.3 ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับ ภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร						
8	การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน						
	8.1 มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่าง เหมาะสม						
	8.2 ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการ เรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษา อย่างเพียงพอ						
	8.3 ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ						
9	สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน						
	9.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่าง เพียงพอ						
	9.2 มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย						
	9.3 มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่ เพียงพอและทันสมัย						

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

(สำหรับบัณฑิตวิชาเอกการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

(สำหรับบัณฑิตวิชาเอกการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและหน่วยงานในภาคส่วนต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตมากยิ่งขึ้นในอนาคต คำตอบของท่านจะช่วยให้การประเมินและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างดียิ่ง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการวางแผนและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำในภาพรวมและจะเก็บเป็นความลับ คำตอบของท่านจึงไม่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานใดๆ ทั้งสิ้น ในการนี้ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร/เอกสารการสอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา / การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น

ความหมาย

5	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
4	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก
3	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
2	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย
1	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4. ส่งแบบสอบถามนี้กลับมาพร้อมกับกิจกรรมทดแทนชุดวิชา32482 ประสพการณ์วิชาชีพการจัดการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

- ## ตอนที่2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

[illegible]

คำชี้แจง โปรดพิจารณาโครงสร้างหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โครงสร้างหลักสูตร	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 5 ชุดวิชา (จำนวน 30 หน่วยกิต)						
2. หมวดวิชาเฉพาะ 16 ชุดวิชา (จำนวน 96 หน่วยกิต)						
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (จำนวน 6 หน่วยกิต)						

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเนื้อหาสาระของชุดวิชาในหลักสูตรในประเด็นต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด (มีรายละเอียดคำอธิบายชุดวิชาอยู่ในเอกสารการสอนและเว็บไซต์ (https://www.stou.ac.th/Courses/bachelor_64/program/03_management.pdf) และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

[illegible]

[illegible]

ลำดับ ที่	ชุดวิชาในหลักสูตร	เหมาะสมที่จะจัดไว้ใน โครงสร้างหลักสูตร					เป็นประโยชน์ต่อการ ทำงานและพัฒนา ความรู้ของนักศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): ธุรกิจระหว่างประเทศและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน										
24	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการธุรกิจขนาดย่อมและการค้าปลีก										
25	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การพนักงานสัมพันธ์และการบริหารค่าตอบแทน										
26	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ										
27	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): แผนธุรกิจและการวิจัยธุรกิจ										
28	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการความเสี่ยงและหลักการประกันภัย										
29	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การเงินส่วนบุคคลและการภาษีอากร										
30	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การจัดการผลิตภัณฑ์และราคา										
31	หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (เลือก): การสื่อสารและการส่งเสริมการตลาด										
32	หมวดวิชาเลือกเสรี (1 ชุดวิชา)										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงชุดวิชาในโครงสร้างหลักสูตร (โปรดระบุชุดวิชาที่ท่านเห็นว่าควรกำหนดให้เพิ่มเติมในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตที่จะปรับปรุงใหม่)

.....

.....

.....

.....

4. เอกสารการสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเอกสารการสอนชุดวิชาต่างๆ ในหลักสูตร แล้วตัดสินใจว่าเอกสารแต่ละรายการต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. เอกสารการสอนมีเนื้อหาสาระชัดเจน อ่านเข้าใจได้ง่าย						
2. การจัดลำดับเนื้อหาเกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง						
3. กิจกรรมท้ายเรื่องกระตุ้นการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา						
4. แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน – หลังเรียนช่วยให้เข้าใจเนื้อหา						
5. วิธีศึกษาของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ศึกษา						
6. ควรทำแบบประเมินผลตนเองและทำกิจกรรมท้ายเรื่องก่อนตรวจคำตอบกับแนวตอบ						
7. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้						
8. สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น e-learning มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน						
9. สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระของชุดวิชาได้ง่ายขึ้นได้						
10. ได้ใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต) ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร / การวัดและประเมินผลการศึกษา/การบริการ การศึกษาของมหาวิทยาลัย / ความพึงพอใจในภาพรวม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการบริหารหลักสูตร/การวัดและประเมินผลการศึกษา/การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย /ความพึงพอใจในภาพรวม แล้วตัดสินใจว่าแต่ละรายการต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพ หรือมีความพึงพอใจในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	การบริหารหลักสูตร ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการบริหารหลักสูตร ในประเด็นต่อไปนี้ 1.1 ความพึงพอใจต่อการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่						
	1.2 ความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษาที่ สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้เรียน						
	1.3 ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนการ สอน เช่น การสอนเสริม กิจกรรมประจำชุดวิชา การ อบรมเข้มพิเศษ กิจกรรม e-Learning เป็นต้น						
2	การวัดและประเมินผลการศึกษา 2.1 การประเมินผลผู้เรียนโดยวิธีที่หลากหลาย เช่น มี การสอบไล่/ซ่อม มีการจัดสอบตามความพร้อม (Walk in exam) มีการประเมินจากกิจกรรมประจำชุดวิชา กิจกรรม e-Learning เป็นต้น						
	2.2 การประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์และ ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ระบุในเอกสารการสอน						
	2.3 การแจ้งกำหนดการสอบ (วัน เวลา สถานที่สอบ) ตรงตามกำหนดเวลา						
	2.4 การแจ้งผลการสอบตรงตามกำหนดเวลา						
3	การบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริการการศึกษาของ มหาวิทยาลัย ในประเด็นต่อไปนี้						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	3.1 การลงทะเบียนเรียนผ่านสื่อ / เทคโนโลยี เช่น เคาน์เตอร์ธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ตศูนย์บริการ ร่วมแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นต้น						
	3.2 การจัดส่งเอกสาร (ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา)						
	3.3 การให้บริการตอบคำถามนักศึกษา						
	3.4 การติดต่อสื่อสารกับคณาจารย์และ/หรือเจ้าหน้าที่ ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ						
	3.5 การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สารสนเทศ (Call center)						
	3.6 การให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการร่วมแบบ ครบวงจร (ถ้าเคยใช้บริการ)						
	3.7 การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (ถ้าเคยใช้บริการ)						
4	ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการเรียนการสอนและ บริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช						

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคุณสมบัติของท่านว่า หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ท่านจะมีคุณสมบัติเหล่านี้มากน้อย
เพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม					
	1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม					
	1.3 มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน					
	1.4 มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
	1.5 มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์					
2	ด้านความรู้					
	2.1 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการเรียนด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์					
	2.2 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการรวมทั้งการจัดการองค์กรและทรัพยากรมนุษย์					
	2.3 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการบริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน					
	2.4 มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้านบริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบอย่างเท่าทัน					
	2.5 มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบวิชาชีพ					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3	ด้านทักษะทางปัญญา					
	3.1 คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณญาณ					
	3.2 สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม					
	3.3 สามารถประยุกต์ความรู้ คัดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือก และผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความกล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สุดคล้องกับสถานการณ์และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
	3.4 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการพัฒนาตน องค์กร และสังคม					
4	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
	4.1 เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น					
	4.2 มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
	4.3 สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ					
	4.4 สามารถแสดงความคิดเห็นริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม					
	4.5 มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม					
5	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
	5.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม					
	5.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	5.3 สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา					
	5.4 สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (โปรดระบุคุณสมบัติที่ท่านเห็นว่าควรกำหนดให้มีเพิ่มเติมในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตที่จะปรับปรุงใหม่)

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
	1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร						
	1.2 หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต						
	1.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง						
2	ข้อกำหนดของหลักสูตร						
	2.1 นักศึกษาสามารถเข้าถึงและทราบข้อกำหนดของหลักสูตรได้จากเล่มหลักสูตรหรือเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	2.2 หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้						
	2.3 หลักสูตรมีวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน						
3	โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร						
	3.1 เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง						
	3.2 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน”						
	3.3 แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
	3.4 หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกันมีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา						
	3.5 หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงทั้งความกว้างและความลึกทางวิชาการ						
	3.6 หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลางจนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์						
	3.7 เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย						
4	กลยุทธ์การเรียนและการสอน						
	4.1 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	4.2 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้						
	4.3 ผู้สอนหรือหลักสูตรใช้กลยุทธ์การเรียนและการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ						
	4.4 ผู้สอนหรือหลักสูตรมีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้						
5	การประเมินผู้เรียน						
	5.1 มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา						
	5.2 การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง						
	5.3 การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย						
	5.4 การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร						
	5.5 เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ						
	5.6 มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา						
6	คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน						
	6.1 บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						
	6.2 บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						
	6.3 บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ						
7	คุณภาพผู้เรียน						
	7.1 มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน						

ลำดับ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	7.2 มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม						
	7.3 ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับ ภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร						
8	การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน						
	8.1 มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่าง เหมาะสม						
	8.2 ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการ เรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษา อย่างเพียงพอ						
	8.3 ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ						
9	สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน						
	9.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนอย่าง เพียงพอ						
	9.2 มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย						
	9.3 มีระบบสารสนเทศที่อำนวยความสะดวกที่ เพียงพอและทันสมัย						
10	ผลผลิต						
	10.1 ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่า พอใจ						
	10.2 สามารถนำความรู้และวุฒิการศึกษาไปใช้ ประโยชน์ได้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นแต่ละด้านตามการประเมินผลการเรียนรู้และหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

(สำหรับผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต วิชาเอกการจัดการ)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
(สำหรับผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต วิชาเอกการจัดการ)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต อันจะนำไปใช้เพื่อการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มสธ.

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น

ความหมาย

5

มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4

มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก

3

มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2

มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย

1

มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4. ให้นักศึกษาส่งแบบสอบถามนี้ให้กับผู้บังคับบัญชาของนักศึกษาและส่งกลับมาพร้อมกับกิจกรรมทดแทน
ชุดวิชา32482 ประสพการณ์วิชาชีพการจัดการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

() ผู้บริหารระดับสูง

() ผู้บริหารระดับกลาง

() ผู้บริหารระดับต้น

() อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. อาชีพ

() รับราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างราชการ

() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ธุรกิจส่วนตัว

() พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

() เกษตรกร

() ไม่ได้ประกอบอาชีพ

() อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิต (ผู้รับการประเมิน)

() น้อยกว่า 6 เดือน

() 6 เดือนถึง 1 ปี

() มากกว่า 1 ปี

ตอนที่2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม				
		5	4	3	2	1
1	เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของตลาด					
2	เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ อันจะส่งผลให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสพัฒนาและศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจทางด้านการจัดการ เพื่อยกระดับการทำงานในอาชีพให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น					

ข้อที่	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม				
		5	4	3	2	1
4	เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ทางวิชาการ และความสามารถในทางปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ทั้งมีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านการจัดการ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ					

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุง / เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมสธ.

คำชี้แจง โปรดพิจารณาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่านว่า หลังจากใกล้สำเร็จการศึกษาแล้ว บัณฑิตมีคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
	1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม					
	1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต ซื่อตรงต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และปฏิบัติตนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมโดยรวม					
	1.3 มีความพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิต โดยยึดแนวความคิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน					
	1.4 มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
	1.5 มีจิตสำนึกและมีมโนธรรมที่จะแยกแยะความถูกต้อง ความดี ความชั่ว วิเคราะห์ประเด็นปัญหา คุณธรรมและจริยธรรม และหาแนวทางแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์					
2	ด้านความรู้					
	2.1 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานที่					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	จำเป็น สำหรับการเรียนรู้ด้านบริหารธุรกิจที่ครอบคลุมทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์					
	2.2 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ด้านบริหารธุรกิจ ทางการตลาด การเงิน การผลิตและการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดการ องค์กรและทรัพยากรมนุษย์					
	2.3 มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการ บริหารธุรกิจ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ การควบคุม และการ ประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงแผนงาน					
	2.4 มีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพด้าน บริหารธุรกิจ รวมทั้งมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและ ผลกระทบอย่างเท่าทัน					
	2.5 มีความรู้ในเนื้อหาที่ศึกษา สามารถบูรณาการความรู้ที่ศึกษากับ ความรู้ในศาสตร์อื่น และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประกอบ วิชาชีพ					
3	ด้านทักษะทางปัญญา					
	3.1 คิดเป็นระบบ มีเหตุผล และมีวิจารณ์ญาณ					
	3.2 สามารถสืบค้น จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ซึ่งสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และตัดสินใจอย่างเหมาะสม					
	3.3 สามารถประยุกต์ความรู้ คิดค้นทางเลือกใหม่ๆ วิเคราะห์ทางเลือก และผลกระทบที่เป็นผลจากทางเลือกอย่างรอบด้าน มีทักษะและความ กล้าในการตัดสินใจเลือกทางเลือกใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และ เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม					
	3.4 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษาในการ พัฒนาดน องค์กร และสังคม					
4	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
	4.1 เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษยชาติที่มีความหลากหลาย มีมนุษย-สัมพันธ์ สามารถประสานงาน และสร้างสัมพันธภาพอันดีกับผู้อื่น					
	4.2 มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					

ลำดับที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	4.3 สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และแสดงภาวะผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบ					
	4.4 สามารถแสดงความคิดริเริ่มและความคิดเห็นที่มีความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บนพื้นฐานของตนและของกลุ่ม					
	4.5 มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และจัดการความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม					
5	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
	5.1 สามารถประยุกต์ใช้หลักคณิตศาสตร์ สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ มาใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม					
	5.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
	5.3 สามารถสื่อสารเพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง ทั้งในรูปแบบการเขียนรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา					
	5.4 สามารถนำเทคโนโลยีไปเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน และสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
6.	มีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตในภาพรวม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (โปรดระบุคุณสมบัติที่ท่านเห็นว่าควรกำหนดให้มีเพิ่มเติมในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตที่จะปรับปรุงใหม่)

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และให้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

1. ท่านเห็นว่าบัณฑิตที่กำลังสำเร็จการศึกษาจาก มสธ. แล้วมีความรู้และทักษะการทำงานเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับใด

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

2. ตามความคิดเห็นของท่าน บัณฑิต มสธ. มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาในด้านใดบ้าง (โปรดระบุ)

จุดเด่น

จุดที่ควรพัฒนา

.....	
.....	
.....	
.....	

3. ท่านมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อบัณฑิตบริหารธุรกิจอยู่ในระดับใด

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

4. ท่านจะสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านหรือผู้ที่ท่านรู้จักมาเรียนที่ มสธ. หรือไม่

() สนับสนุน () ไม่สนับสนุน

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาบัณฑิตบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
.....
.....
.....

เมื่อท่านกรอกแบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอความกรุณาใส่ซองปิดผนึก
และมอบให้บัณฑิต เพื่อแนบส่งกลับคืนมายัง สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จะขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง